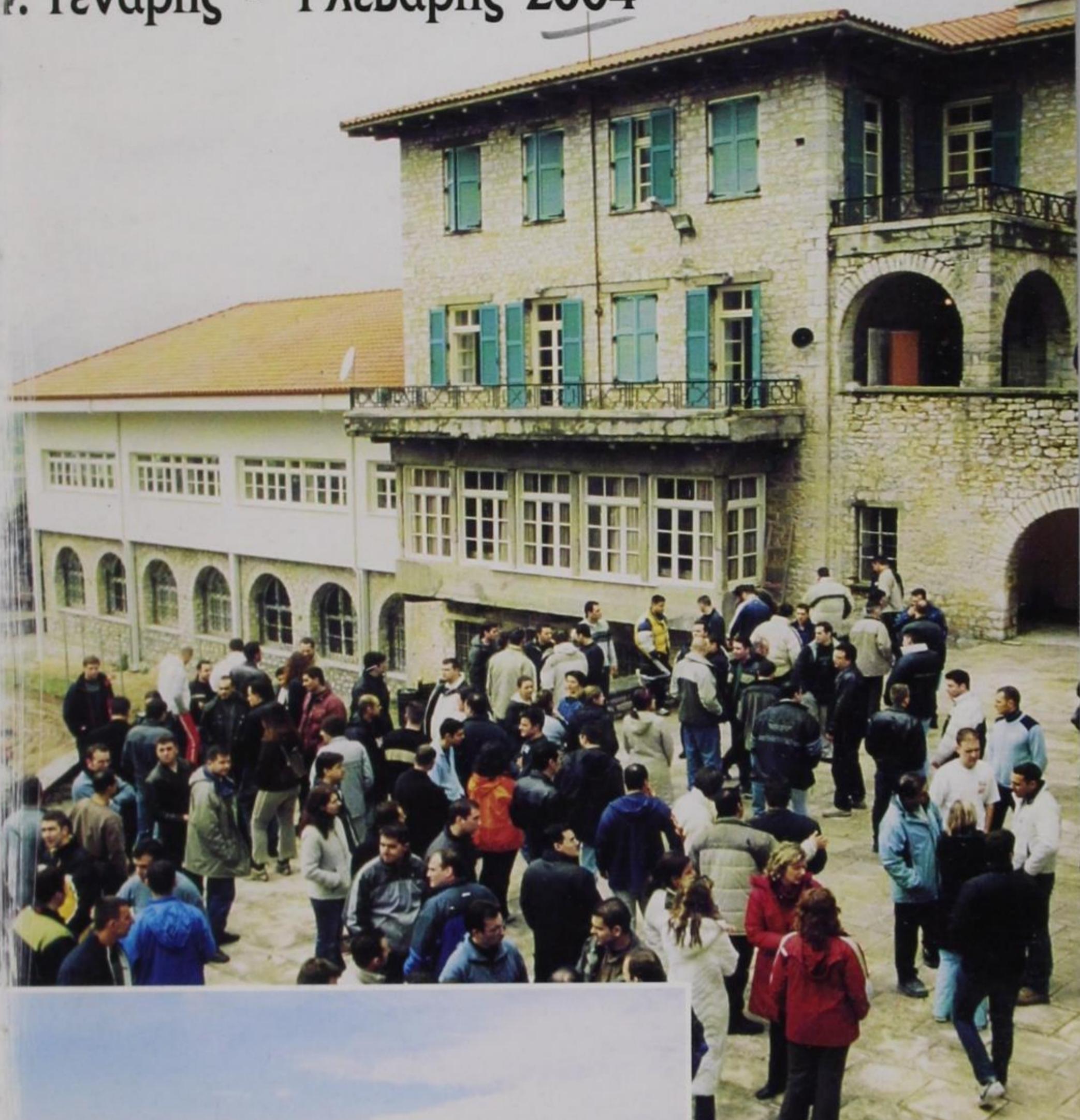


ÓΝΙΤΣΑ

Σ

1. Γενάρης - Φλεβάρης 2004



ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ ΤΕΥΧΟΣ 114 € 1,5

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
Σχολή Δημ. Αστυνομίας στην Κόνιτσα, Σ.Τ.	1
Δεκαετία του 1870, I. Λυμπερόπουλου	5
Η πολιτική ρητορεία, N. Ρεμπέλη	17
Προβλήματα της σύγχρονης παιδείας, A. Πολίτη	21
Λουτρά Πυξαριάς το 1898, X. Γκούτου	27
Η δύναμη, Σωκ. Οικονόμου	30
Γκρισμάνι - Ελεύθερο, I. Λυμπερόπουλου	31
Απρόκριες στην Πηγή, Σ.Τ.	34
Η πέτρα του Αράπη, Απ. Ριστάνη	35
Περίπατοι, Ειρ. Κίτσιου	37
Η ίδρυση της Πανηπειρωτικής, Γ. Γκιώκα	41
Το ιστορικό του Συνδ. Βούρμπιανης	45
Ριζίτικα στην Κόνιτσα, Σ.Τ.	48
Κόνιτσα μοναδική-μοναχική, I. Ρέτσα	49
Ο χορός του Ελευθέρου, Χρ. Οικονόμου	53
Γράμμα από την Αμερική, Αρ. Γαζώνα	54
Κοπή πίτας, I. Γιαϊλόγλου	55
Τοξοβολία	56
Κοπή πίτας Εξωρ. Συλλόγου Κόνιτσας	58
Αδελφότητα Λυκόρραχης, M. Σδούκου	59
Ειδήσεις - Κοινωνικά	65

Κόνιτσα

114. Γενάρης - Φλεβάρης 2004



Φωτ. εξωφ. Σχολή Δημ. Αστυνομίας Κόνιτσας

Εκδίδεται από Συντακτική Επιτροπή

**Ανδρέου Ηλίας
Ζώτος Θεόφιλος
Τουφίδης Σωτήρης
Τσιάγκης Ίκαρος**

**Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο:
Σωτηρ. Τουφίδης**

**Κόνιτσα 44.100
Τηλ. 26550 22464-22212
Fax: 26550 22464**

**Γραφικές Τέχνες
ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ**

Γαριβάλδη 10, 45221 Ιωάννινα
Τηλ.-Fax: 0651 - 77358

**Ετήσια συνδρομή: Εσωτερικού 7 €
Εξωτερικού, Δολ. USA 25 Αυστραλία 30
Αλληλογραφία - Συνδρομές - Εμβάσματα
στον υπεύθυνο του περιοδικού Σ. Τουφίδη
ή στο Βιβλιοπωλείο "ΕΛΕΓΕΙΟ" Θ. Ζώτου, Κόνιτσα**

ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ

Mετά από εντατικές εργασίες όλων των συνεργείων ολοκληρώθηκε η κατασκευή των κτιρίων στο Δήμο Κόνιτσας για την εγκατάσταση της Σχολής Δημοτικής Αστυνομίας.

Η ίδρυση Σχολής Δημ. Αστυνομίας είναι ένα μεγάλο γεγονός για την Κόνιτσα και την περιοχή της. Είναι έργο της Δημ. Αρχής που ικανοποίησε τους Δημότες δίνοντάς τους αισιοδοξία και ελπίδα για ένα καλύτερο μέλλον.

Με την προσέλευση των υποψηφίων Αστυνομικών, άρχισε στις 26/2 η λειτουργία της Σχολής και με αυτή την ευκαιρία ζητήσαμε μια συνέντευξη από το Δήμαρχο κ. Μάκη Χατζηφραιμίδη για ενημέρωση.

Τον βρήκαμε στο Κυλικείο της Σχολής, γιατί αυτές τις μέρες, πιο πολλές φορές τον συναντά κανείς στη Σχολή όπου φροντίζει για όλες τις λεπτομέρειες, παρά στο Δημαρχείο.

Πρόθυμα, λοιπόν μας απάντησε στα ερωτήματα που του θέσαμε:

κ. Δήμαρχε, με την ευκαιρία της ίδρυσης και λειτουργίας της Σχολής θα θέλαμε μια άμεση ενημέρωση από σας που είστε ο πιο αρμόδιος να πληροφορήσει από τις σελίδες του περιοδικού μας όλους

τους αναγνώστες του. Πείτε μας, λοιπόν, πότε και πως ξεκίνησε η διαδικασία για την υλοποίηση αυτού του τόσο σημαντικού, για την πόλη μας, έργου;

• Από το 1999 η ΚΕΔΚΕ έκανε τις κατάλληλες ενέργειες για επάνδρωση των Δήμων με δημοτικούς Αστυνομικούς, όπως και σε άλλα Ευρωπαϊκά κράτη.

Μετά από το ξεπέρασμα των γραφειοκρατικών διαδικασιών, αποφασίστηκε η ίδρυση δυο Σχολών Δημ. Αστυνομίας.

Με τις ενέργειες μας και τη συμπαράστηση της ΚΕΔΚΕ, των Υπουργείων Εσωτερικών και Δημ. Τάξης εγκρίθηκε η ίδρυση των Σχολών στην Κόνιτσα και στο Τσοτύλι.

Από τα προαναφερόμενα Υπουργεία εγκρίθηκε και η δαπάνη για τα δυο κτίρια στην Κόνιτσα 1,5 δις δραχμών.

Άρχισαν οι εργολαβίες για την αποπεράτωση του ξενοδοχείου Λαϊκής Βάσης έναντι του Γυμνασίου (που ήταν για χρόνια γιαπί) και τη μετατροπή του Κ.Π.Μ (πρώην Ορφανοτροφείου) με προσθήκη και άλλων αιθουσών για σωστή λειτουργία, σύμφωνα με τις προδιαγραφές της Σχολής.

Επιτέλους, ύστερα από κόπους και τρεχάματα, το όραμά μας έγινε

πραγματικότητα και σήμερα καμάρωνουμε σπν πόλη μας δυο θαυμάσια κτίρια που στεγάζουν τους υπουργούς Δημ. Αστυνομικούς.

Πως διαμορφώθηκαν οι εσωτερικοί χώροι των κτιρίων;

• Στο πρώην ξενοδοχείο έγιναν 25 δωμάτια με τέσσερα κρεβάτια και λουτροκαμπινέ στο καθένα.

Κυλικείο, αίθουσα αναψυχής, τρείς αίθουσες διδασκαλίας, υπόγειο Γυμναστήριο με σύγχρονα όργανα γυμναστικής, γραφεία, βοηθητικοί χώροι, ασανσέρ κ.α.

Στο πρώην Ορφανοτροφείο εγκαταστάθηκαν τα γραφεία Διαχείρισης, το Μαγειρείο, 4 αίθουσες διδασκαλίας κοιτώνες αναγνωστήριο κ.α.

Και με το Κ.Π.Μ. τι γίνεται;

• Νοικιάστηκε ιδιωτικό κτίριο για

την μετεγκατάσταση των γραφείων, των εργαστηρίων και των κοιτώνων για τα παιδιά μέχρις όπου οικοδομήσουμε το νέο κτίριο που άρχισε ήδη η κατασκευή του δίπλα από τη Μαθ. Εστία. Μ' αυτόν τον τρόπο λύθηκε το πρόβλημα του Κ.Π.Μ. για τη διατήρησή του.

Εδώ πρέπει να σημειώσουμε ότι παράλληλα με την κατασκευή των κτιρίων γίνεται και το πάρκιγκ στην πλατεία Φριζή (έξω από το πρώην Ορφανοτροφείο) και σύντομα τελειώνουν οι εργασίες.

Ποιός είναι ο αριθμός των υπουργίων Αστυνομικών και του Προσωπικού της Σχολής;

• Ο προβλεπόμενος αριθμός ήταν 350 άτομα, αλλά προσήλθαν 291. Απ' αυτά, τα 32 είναι κορίτσια. Οι υ-



Στο Κυλικείο της Σχολής

ποψήφιοι προέρχονται από το Δήμο Αθηνών (οι περισσότεροι) και από τους Δήμους Αγ. Δημητρίου, Ν. Ιωνίας, Γαλατσίου, και Πρέβεζας.

Για την εκπαίδευση των υποψηφίων έχουν προσληφθεί 27 αστυνομικοί και περίπου 50 άτομα από την Κόνιτσα με αξιοκρατικές διαδικασίες για τη λειτουργία της Σχολής (γραφεία, μαγειρεία κ.λ.) καθώς και 30 περίπου καθηγητές διαφόρων ειδικοτήτων.

Ποιά είναι η διάρκεια φοίτησης;

- Η φοίτηση σ' αυτές τις σχολές είναι οκτάμηνη, αλλά αυτή η "φουρνιά" θα ειναι τετράμηνη γιατί θα λήξει στις 16 Ιουλίου λόγω των Ολυμπιακών Αγώνων. Γι' αυτό η εκπαίδευση είναι εντατική ώστε να προλαβουμε τις προθεσμίες.

Πώς διοικείται η Σχολή;

- Την ευθύνη της εκπαίδευσης έχει το Υπουργείο Δημ. Τάξης με την Αστυνομία, όπως προβλέπεται από το Νόμο. Διευθυντής της Σχολής είναι ο Αστυνόμος Α. κ. Κολιούσης Ευάγγελος.

Τη διαχείριση έχει η Δημ. Επιχείρηση. Αυτή αποτελείται από το Δήμαρχο και δυο μέλη του Εμπορικού Συλλόγου. Φροντίζει για τις πληρωμές του προσωπικού φαγητού, βιβλίων, πετρελαίου κ.λπ. Το ετήσιο κόστος υπολογίζεται γύρω στα 3,5 εκατ. ευρώ.

Πώς έγινε ο εσωτερικός εξοπλισμός της Σχολής;

- Όπως πράξαμε για τις εργολαβίες των κτιρίων να γίνουν, όσο ήταν δυνατόν, από ντόπιους εργολά-



Αίθουσα Διδασκαλίας

βους, έτσι και για τον εσωτερικό εξοπλισμό των κτιρίων προτιμήσαμε ντόπιους προμηθευτές (έπιπλα κ.λπ.) ώστε να πέσουν αρκετά χρήματα στην πόλη μας. Να προσθέσουμε εδώ ότι και τα διάφορα είδη τροφίμων θα τα προμηθεύεται η Σχολή από καταστήματα της πόλης μας.

Άρχισε η λειτουργία της Σχολής στο Τσοτύλι;

- Ναι, άρχισε συγχρόνως και με τις ίδιες προδιαγραφές. Μελλοντικά προβλέπεται να ιδρυθεί και μια Σχολή ακόμα, στην Πτολεμαΐδα ώστε να καλύπτουν και οι τρεις μαζί τις ανάγκες της χώρας, αφού προβλέπεται η επέκταση του θεσμού σε όλους τους Δήμους.

Αυτές οι Σχολές είναι ορισμένης διάρκειας; και αν είναι έτσι, τι μελλει γενέσθαι;

- Υπολογίζεται η λειτουργία της Σχολής για την εκπαίδευση περίπου δώδεκα χιλιάδων αστυνομικών (μαζί με του Τσοτυλίου και Πτολεμαΐδας) σε 7-8 χρόνια.

Όμως θεωρώ σίγουρο ότι θα βρεθεί τρόπος ώστε να συνεχιστεί η λειτουργία της και στο μέλλον, γιατί τέτοια υποδομή δεν μπορεί να μείνει ανεκμετάλλευτη.

κ. Δήμαρχε, καταλαβαίνω το πολύχρονο άγχος και την κουρασή, όλο αυτό το διάστημα, για την πραγμάτωση του σκοπού. Τώρα, μετά το επίσιο πέρας πώς νιώθετε;

- Είναι αλήθεια ότι σ' όλο αυτό το διάστημα υπήρξε μεγάλη ταλαιπω-

ρία με τη γραφειοκρατία κι ένα σωρό άλλα προβλήματα.

Παρ' όλα αυτά, όμως, και παρά την κάποια πικρία μου από άστοχες φημολογίες και ενέργειες μερικών συμπολιτών μας, αισθάνομαι ηθική ικανοποίηση και μεγάλη χαρά γιατί έγινε κάτι σημαντικό στον τόπο μας. Ένα θαυμάσιο κτίριο, κόσμημα στην πόλη μας και η λειτουργία της Σχολής με πλλαπλά ωφέλη για τους συμπολίτες μας...

Αποχαιρέτησα το Δήμαρχο, με τις σκέψεις ότι πραγματικά αυτό είναι μεγάλη επιτυχία της Δημ. Αρχής. Είναι φανερό ότι η λειτουργία της Σχολής στην πόλη μας θα έχει πολλαπλά ωφέλη, όπως είπε και ο Δήμαρχος.

350 άτομα να τρέφονται και να ξυπνητούνται στην πόλη μας, να κυκλοφορούν ανάμεσά μας και στα γύρω χωριά, να μας επισκέπτονται γονείς και συγγενείς των παιδιών κ.λ. είναι πολύ σημαντικό όφελος για τον τόπο.

Σε μας, όπως τόνισε και ο Δήμαρχος σε συγκέντρωση των επαγγελματιών, “πέφτει η ευθύνη για μια καλή συνεργασία με τους επισκέπτες μας”.

Πρέπει, αυτοί που έρχονται στην πόλη μας, να φεύγουν ευχαριστημένοι για να προβάλλεται έτσι, μαζί με τις φυσικές ομορφιές του τόπου μας, και ο πολιτισμός μας.

Σ.Τ.

ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1870

(ΒΑΣΙΣΜΕΝΟ ΣΤΙΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΚΑΙΝΑΣ ΒΕΚΙΑΡΗ)

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα τέλη Ιουλίου 1996, μέγας σεισμός πέντε και εννιά ρίχτερ, τάραξε την Κόνιτσα. Πέσανε τα μισά σπίτια στην Κάτω Κόνιτσα. Το δικό μας, στο Κέντρο της Πάνω Κόνιτσας, στην παλιά συνοικία Μπουράτζαν, του Βαροσιού, κτίσμα του 1827, έπαθε σοβαρές ζημιές. Οι πέτρινες καμινάδες των tzakιών πέσανε όλες. Οι σοβάδες απ' τους εσωτερικούς τοίχους ξεκόλλησαν απ' τα ντουβάρια, σαν τεράστιες μονοκόμπατες άσπρες ασβεστόπλακες και σωριάστηκαν στο πάτωμα. Οι σκελετοί αποκαλύφθηκαν γυμνοί, πέτρινοι με τα ξύλινα δεσμάτα τους. Κανονικό σταυρόλεξο. Στό παλιό tzάκι του "χειμωνιάτικου", ξηλώθηκε η φούσκα ολόκληρη κι έπεσε πάνω στον παρακείμενο αργαλειό της μάνας μας. Σέ πολλές μεριές, κει που το ταβάνι ακουμπάει στον τοίχο, σπάραξαν οι πέτρες της κορυφής των μεσότοιχων, καθώς οι γρέντες του νταβανιού με το σεισμό πήγαιναν πέρα δώθε, καί τίς παράσερναν. Σέ δυο δωμάτια σαραβάλιασαν καί τα ίδια τα νταβάνια. Έπιπλα, καθρέφτες, κρεβάτια, κουζινικά, λάμπες, βιβλία, όλα φύρδην μίγδην πεσμένα ακατάστατα στο πάτωμα, πνιγμένα στο χώμα καί στη σκόνη σούσφιγγαν από λύπηση την καρδιά καί σου προκαλούσαν δάκρυα καί κατάθλιψη. Βρέθηκα ο ίδιος με το σεισμό εκεί. Μόνος, καί είδα το χάρο με τα μάτια μου. Ξενύχτησα κάμποσες βραδιές μέσα στ' αυτοκίνητό μου, που ήταν «φραγμένο στην άκρη του κόπου, και κουνιόμουνα από τους μικρότερους μετασεισμούς με τις ώρες, εκεί μέσα, αναμένοντας κάθε φορά να σωριαστεί καί το σπίτι, στα πενήντα μέτρα μακριά, παρόλο πού οι μπχανικοί με διαβεβαίωναν ότι οι παλιοί μαστόροι ήξεραν πολλά μυστικά των σεισμών καί κατάφερναν με πέτρες, ξύλα καστανιάς καί χώμα στα αρχοντόσπιτα, να κρατούνε όρθια τα ντουβάρια στίς θύελλες των σεισμών. Πανάρχαια η πείρα των μαστόρων της Κόνιτσας, πανάρχαιοι καί οι σεισμοί. Τελικά, κουράστηκα ψυχικά. Έβαλα μαστόρους κι έφραξαν τις τρύπες στο τσατί από τις πεσμένες καμινάδες για να μην μπαίνει η βροχή και τα κάνει από κάτω λίμπα. Έκλεισα το σπίτι έτσι, όπως ήταν κι έφυγα για την Αθήνα, πιστεύοντας ότι έσβησε μέσα μου για πάντα ο θρύλος της αιωνιότητας καί της σιγουριάς της Κόνιτσας. Το αποκούμπι μας σε κάθε συφορά, τερμάτιζε αδόξως. Παράδωσα τα κλειδιά στο γείτονα. Καί δε γύρισα ούτε και μια ματιά τελευταία να ρίξω πίσω μου.

Έγινε από ένα χρόνο, όταν οι μετασεισμοί σταμάτησαν καί μάθαινα ότι στην Κόνιτσα, ο κόσμος είχε αρχίσει την αποκατάστηση των σπιτιών του, με τα δάνεια που έδιναν οι Τράπεζες, και κάτω από τις συνεχείς προκλήσεις των μπχανικών και των εργολάβων που είχαν πέσει σαν σφήκες στο μέλι, σκέφτηκα

πως θάπρεπε κι εγώ να κάνω ένα ταξίδι ίσαμε κεί για να βολιδοσκοπήσω την κατάσταση. Στά Γιάννενα είχα κιόλας μετανοιώσει για την απόφαση μου. Κατά βάθος αρνιόμουνα να δω το σπίτι των παιδικών μου χρόνων ρημαγμένο.

Στην Κόνιτσα έμεινα σε ξενοδοχείο, κι απόφευγα να στρίψω το κεφάλι μου προς το σπίτι. Μέπιανε κάπι στο λαιμό. Κι άφονα τη φαντασία μου να το φαντάζεται όπως ήταν προσεισμικά. Η καρδιά μου δεν έλεγε να με βοηθήσει να πάρω τον ανήφορο. Τελικά ο φίλος μου Μιχάλης, που έβλεπε το δράμα μου, με τους δισταγμούς μου καί τη Θλίψη μου, με πήρε και με πήγε από τον αυτοκινητόδρομο, Κυριακή πρωί ίσαμε τα Πλατάνια. Στο δρόμο είδαμε μαζί κάτι σπίτια που είχαν επισκευασθεί. Καί κεί, σέ κάθε ξαναφτιαγμένο σπίτι, ο καλός μου φίλος σταματούσε καί μου συμπλήρωνε.

-Νάβλεπες αυτά πώς ήταν.... Χειρότερα, πολύ χειρότερα από το δικό σου.

Πήρα κουράγιο. Καί κατηφορίζοντας στην επιστροφή με πέρασε από το σπίτι. Καί μπήκαμε μέσα. Έσπασε ο πάγος. Έτσι καί πήρα την απόφαση. Άλλα ήταν μια πολύ μεγάλη περιπέτεια. Αρχίσαμε.... Ξύλωνε καί ράβε. Δυόμιση χρόνια. Καί ο ίδιος, να πάω καί νάρχομαι, στην Κόνιτσα. Να μένω σε ξενοδοχεία, όπου έκανα και τις συζητήσεις με τους εργολάβους κάθε φορά που ήταν ανάγκη. Καί μια μέρα, κεί που περίμενα τον εργολάβο με λογαριασμούς, τον βλέπω νά ρχεται καί νακουμπάει πάνω στο τραπέζι μια κανίστρα με παλιόχαρτα.

-Ξέρω. Τό ψώνιο σου με τα αρχαία. Μου λέει. Πάρε κι αυτά, έτσι όπως τα βρήκα, ξυλώνοντας το μπάσι του χειμωνιάτικου με το πεσμένο tzάκι.

Έρριξα μια ματιά στα βρώμικα χαρτιά κι δεν μούκανε η καρδιά να ταγγίξω και προ παντός να τα πάρω στο δωμάτιο μου. Ωστόσο μέτρωγε η περιέργεια. Στριφογύριζα ίσαμε το βράδυ, κι όταν νύχτωσε, κάλμαρε το μέσα μου. Είδα πώς η κανίστρα ήταν το αναπόφευκτο. Την πήρα καί την πήγα στο δωμάτιό μου. Απλωσα κάτω τίς εφημερίδες πουύκα μαζεμένες στο κομοδίνο. Καί βάλθηκα να ψάχνω... Τάβαλα σε μια τάξη ξεχωρίζοντάς τα. Στή μια μεριά έβαλα τα τούρκικα ταπιά, με τουράδες και υπογραφές. Δέν ήμουν σε θέση να κάνω τίποτα μ' αυτά Μια άγνωστη κι ανεξερεύνητη περιοχή. Στην άλλη στοίβαζα κάθε χαρτί πουύ έβγαινε από κεί μέσα τσαλακωμένο, βρώμικο, διαλυμένο, ασύνδετο ή καί συνδεδεμένο σαν τεφτέρι μπακάλικου, ή μπλοκ. Σ' ένα δεύτερο γύρω ξεκώρισα τα τυπωμένα χαρτιά. Έτσι πήθε κι έγιναν τρεις ντάνες. Τα τυπωμένα χαρτιά ήταν από παλιά έντυπα βιβλία διαλυμένα. Τα χειρόγραφα ξεπλυμένα σχεδόν όλα από την υγρασία που μόλις διαβάζονταν, έμοιαζαν νάναι κομμένα από τετράδια των οποίων τα εξώφυλλα μπήκαν κι αυτά πάνω στην ντάνα. Σε κάμποσα εξώφυλλα με κεφαλαία γράμματα φιγούραρε η λέξη ΦΥΛΛΑΔΑ. Καί θυμήθηκα το πόσο κοινή ήταν η λέξη ΦΥΛΛΑΔΑ, όταν ανοίγαμε κείνο τον καιρό τα ντουλάπια της Κυράς. Φυλλάδα για τα μπόρτζια του σπιτιού. Φυλλάδα για τα δοσίματα στην

εκκλησιά καί στην Κοινόποτα, Φυλλάδα για τα χασιλιάτικα, Φυλλάδα για το χαρχακί του μαγαζιού. Κι έπειτα ακολουθούσαν διάφορες άλλες φυλλάδες τυπωμένες με Βίους Αγίων. Βίους Ληστών. Η Φυλλάδα του Γαδάρου. Η Λογαριαστική, η Φυλλάδα της Βοσκοπούλας, οι Φυλλάδες της Παναγίας. Του Αγιώρυγη του Νεομάρτυρα. Οι Φυλλάδες με Γιατροσόφια των κομπογιαννιτών. Οι Φυλλάδες που εξηγούσαν τα όνειρα, οι Φυλλάδες με τα Ηπειρωτικά Μελετήματα του Ιωάννου Λαμπρίδη. Οι Φυλλάδες με Δρομοδείχτες, οι Φυλλάδες με παραγγέλματα υγείας καί φαγητών.

Όταν μπήκα στις λεπτομέρειες της ταξινόμησης διαπίστωσα ότι ανάμεσα σ' όλα αυτά ήταν καί τρία εξώφυλλα από τεφτέρια διαλυμένα που κάτω από τη λέξη **ΦΥΛΛΑΔΑ** είχε μισόσβηστη καί τη λέξη **ΔΙΚΗ ΜΟΥ**.

Δεν χρειάστηκε να σκεφτώ πολύ, γιά να φτάσω στο συμπέρασμα 'Ότι τα γράμματα στα εξώφυλλα και στα χειρόγραφα χαρτιά ήταν της Κυράς, γιατί κανένας άλλος μες το σπίτι δεν έγραφε τόσο όμορφα. Καί ακόμα πως πίσω από τη φράση **ΦΥΛΛΑΔΑ ΔΙΚΗ ΜΟΥ**, κρύβονταν κάποιες σημειώσεις της Κυράς ιδιαίτερες. Ίσως εξομολογητικές. Ίσως σημειώσεις αυτοβιογραφικές. Ίσως ακόμα και ξεσπάσματα ενάντια σ' ανθρώπους που την πίκραναν. Καί τότε άρχισα να ξεχωρίζω από την ντάνα τα χειρόγραφα που περιείχαν αφήγηση σε πρώτο πρόσωπο. Φανερό πως ήταν σημειώσεις αυτοβιογραφίας της.

Έφαγα μέρες να βρω τίς συνέχειες τόσο γιατί δεν διαβάζονταν όσο καί γιατί έλειπαν πολλά φύλλα. Τελικά κατάληξα στο κείμενο που ακολουθεί. Δεν έχει όμως τέλος, καί σε πολλά σημεία είναι ξεκρέμαστο, ασύνδετο. Καί είμαι βέβαιος πως αν τώρα ζούσε η Κυρά και τόθλεπε δεν θα το ενέκρινε. Ίσως μάλιστα και να μην ενέκρινε καθόλου και την παρουσίασή του, γιατί καθώς παρατήρησα σοληνί αυτή τη στοίβα των χαρτιών δε διάβασα πουθενά τονομά της, την υπογραφή της. Μόνον ο γραφικός της χαρακτήρας πρόδινε την ταυτότητα της. Ήταν το σίγουρο σημάδι της Κυράς των σημειώσεων. Και βγήκε στη φόρα. Είμαι σίγουρος ότι θα υπήρχαν κι άλλα σημειώματα, θα υπήρχε και συνέχεια, αλλά ποιος ξέρει; Οι συμφορές που χτύπησαν το σπίτι από κεί καί πέρα, ήταν το μεγάλο δράμα της Κυράς. Τι να πρωτογράψει και με τι καρδιά;

Οι τριάντα μέρες αιχμαλωσίας του Νικολάκη από τους Λεσκοβικίνούς κλέφτες του Νταμάζη. Η οικονομική καταστροφή του Μπεκιαρέικου. Η αναχώρηση του Νικολάκη για το Βόλο. Τα τρία κορίτσια που γεννήθηκαν μετά. Η αρρώστια -καλπάζουσα φυματίωση που χτύπησε το Νικολάκη κι ο θάνατός του. Το φευγιό του μονάκριβου γιου της Γιαννάκη για τη Ρουμανία. Ο ανομολόγητος άτυχος ερωτάς του, η αρρώστια κι αυτουνού κι ο θάνατος του στην Κόνιτσα.

Οι παντρειές των τριών κοριτσιών. Δυσκολίες αναρίθμητες. Έπειτα όλα αυτά τα χρόνια αγόγγυστη κι αξιοπρεπής επιβίωση με όσα χτήματα είχαν απομείνει,

τα νυχτόπεμπρα στον αργαλειό, κι η αυτοθυσία της Κίκως, νά πουλάει στο παζάρι τις ποδιές, τους σιτζαντέδες, τά κιλίμια και τις κλούφες.

Τελειώνοντας το παραπάνω κείμενο, κλείνω τα μάτια μου καί αναπολώ την Κυρά κείνα τα χρόνια, καθισμένη πάνω στο μπάσι του χειμωνιάτικου, δίπλα στο παράθυρο. Όρες ολόκληρες σιωπηλή. Να κοπάζει στο δρόμο τους διαβάτες. Γερασμένη. Σεβαστή σ' όλους. Η Κυρά μας, ο καλός άνθρωπος. Το γούρι του σπιτιού... Η Νικολάκαινα Μπεκιάρη.

Το βλέμμα της είχε μιαν απέραντη μελαγχολία.

Στοχάζονταν; Η μνήμη της σεριανούσε σε μέρες καλύτερες? Ήταν ο τρόπος της να ξεφεύγει αθόρυβα στο δικό της κόσμο. Κάτι που στο σπίτι είχαμε όλοι αποδεχτεί, σαν ανταμοιβή σ' αυτό που χάριζε σ' όλους μας αφειδώλευτα μόλις γύριζε το βλέμμα της προς τα μέσα και βλέπαμε τον παράδεισο Γαλήνιο. Γιομάτο αγάπη. Γιομάτο ελπίδα.

Μ' αυτόν τον Παράδεισο μεγαλώσαμε εμείς τα παιδιά.

... Η Κυρά, πέθανε το 1939 κι άφησε στο σπίτι μας έντονη και ζωογόνα μνήμη

Α΄ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ

Οι Μπέρκοι-(Μπέργοι-Βέργοι) της Κόνιτσας κάθε Απδημήτρη καρτερούσαν να φανεί στην Μακριά Ράχη το ατέλειωτο καραβάνι πούρχονταν από τις Καμινάδες της Καρδίτσας φορτωμένο με τα γεννήματα και τους άντρες του σπιτιού. Μπροστά, στη μέση και πίσω τα παληκάρια με τίς φουστανέλλες, οπλισμένα, φύλαγαν τα αφεντικά και την πραμάτεια..

Στό Μπούσι, πρίν φτάσουν στη Μακριά Ράχη, έκαναν στάση για να φτιάχτούν. Να ρίξουν λίγο νερό στο πρόσωπο τους, να καθαρίσουν τα τσαρούχια τους να στρώσουν τίς φουστανέλλες τους, για νάναι περνώντας απ' το Παζάρι φιγουράτοι κι αφεντάδικοι. Έτσι τους ήθελαν οι Μεγάλοι. Κι αν αυτό παλιότερα έβγαινε από μόνο του, εδώ καί δυο τρία χρόνια επιβάλλονταν από τα πράματα.

Τα μαντάτα ήταν μαύρα κι άραχλα. Τό σπίτι μας, το σπίτι των Μπέρκων που ντάμ μπαπαντάμ μεσ' το Τούρκικο κατάφερνε να βγαίνει σώο καί ακατάλυτο, άφθαρτο κι απείραγο, ξεπερνώντας θύελλες και κατατρεγμούς, έπεσε στα χέρια του θείου Σπύρου Μπέρκου, που ήταν ο τελευταίος πρεσβύτερος γιος και κληρονόμος της οικογένειάς μας, (κατά την παράδοση και το οθωμανικό δίκαιο, ήταν κι ο διαχειριστής της περιουσίας μας). Και κείνος το χαντάκωσε.

Πνιγήκαμε στα μπόρτζια (χρέη). Καί τώρα κινδύνευε η αξιοπρέπεια μας.

Ο πατέρας μου, Πέτρο Μπέργος(Μπέρκος), δεύτερος γιος, πού έμεινε ολοχρονίς στην Κόνιτσα, για να κρατάει το πατρογονικό μας, αναγκάστηκε εδώ και πέντε χρόνια να γίνει σουργούνης (εξόριστος) και να εγκατασταθεί στους Καμινάδες, στο Κονάκι, προσπαθώντας να βάλει κάποια τάξη στα μπόρτζια του τσι-

φλικιού.

Πήρε μαζί του και το δεκαεπτάχρονο αδερφό μου, το Βασίλη, μόλις του Ιούνιο (του 1871) τέλειωσε την τρίτη τάξη της Ζωσιμαίας, στα Γιάννενα.

Ο κατήφορος όμως φαίνεται πως δεν είχε τελειωμό, κι η παραγωγή, το μαξούλι δηλαδή των χωραφιών, αυτά τα χρόνια δε βοηθούσε. Χοντροί οι τόκοι. Όσο για τη σιρμαγιά, το κεφάλαιο δηλαδή, αυτό δεν πιάνονταν με τίποτε.

Λένε πώς ο Ταρτούπης, ο ντόπιος εκεί στην Καρδίτσα σαράφης, που στις αρχές έδειχνε αδερφική φιλία κι έτρεξε πρώτος να βοηθήσει το φίλο του Σπύρο Μπέρκο, όταν κινδύνευε να μπεί στη φυλακή, αιφνίδια αγρίεψε κι έγιγε άλλος άνθρωπος. Όχι μόνο ζητάει τα χρήματά του με διάφορο και πανωτόκια, αλλά κάθε μέρα απειλεί να βγάλει στο σφυρί το κτήμα. Κι έκανε καρδιακό τον αμάθητο πατέρα μου, που σαν τον βλέπει να κατηφορίζει με τους Αλεξάκηδες, στις Καμινάδες, πλάτις-πλούτις μέσα στίς λάσπες του Κάμπου της Καρδίτσας, κανονικός ψυχοβγάλτης, τόν πιάνει ταχυπαλμία από το σεκλέτι, και πέφτει παράλυτος στο κρεβάτι.

Σ' αυτή την κατάσταση πώς να σκεφτεί ο δύσμοιρος τι θα γίνει με το μπόρτζι (χρέος-) εδώ στην Κόνιτσα, του άλλου αρπακτικού, και γείτονα μας, του Κώστα Σουύρλα, που για εκατόν πενήντα δύο λίρες, έβγαζε στο σφυρί τα δυο μας σπίτια με τους κήπους τους, κάτω στο Παζάρι. Αυτό είναι και το τελευταίο υπόλοιπο του τσιφλικιού των Μπέρκων. Έγραψαν το μάμι (απόφαση) και οι εφημερίδες στα Γιάννενα. Κι έγινε τούμπανο.

Είχε τίς πληροφορίες του ο Πυρσογιαννίτης σαράφης. Κουμπώνονταν και φύλαγε το μπεζαχτά του. Βιάζονταν να προλάβει. Γεράκι στίς δουλειές, βλέπεις, και οσφραίνονταν από μακριά Ετσι μισόγινε γνωστή η ζημιά και το στραπάτσο των μεγάλων Μπέρκων, και δω, στην Κόνιτσα "Θεός φυλάξοι κι από χειρότερα. Πλούσιοι επιώχευσαν και επέινασαν"! Άλλα δεν τολμούσανε να το πιστέψουν... Έχει ο καιρός γυρίσματα.

Ο κατήφορος όμως ήταν οριστικός για τους Μπέρκους, παλιούς άρχοντες, (απόγονους των Καστρινών ευγενών, προυχόντων-βυζαντινών χρυσοβουλάτων και εξκουσάτων, που γράφουνε τα βιβλία) και τους οποίους έδιωξαν οι Τούρκοι απ' τό Κάστρο των Γιαννίνων, τήν σώτειρα κιβωτό, με την ανταρσία του Διονύσιου Φιλόσοφου, αυτόν πού οι δειλοί φωνακλάδες έλεγαν αργότερα, σάν απέτυχε το κίνημα, Σκυλόσοφο, κρύβοντας το μεγάλο φόβο τους και γλύφοντας τον Τούρκο.

Στίς 26 Φλεβάρη του χίλια οχτακόσια εβδομήντα δύο, τελευταίος πλειοδότης για τα σπίτια στην Κόνιτσα, ο Κύρκας Σουύρλας, απ' τήν ίδια σφηκοφωλιά. Εβδομήντα λίρες, τα αργύρια της προδοσίας του. Και το ζάπωσε μπίρ παρά, για να τα πουλήσει λίγο αργότερα πάνω από εξακόσιες λίρες. Ο ζεβζέκης! Βούιξε η

Κόνιτσα για την απλοστία των Σουρλαίων.

Κι όλοι έπεσαν από τα σύννεφα. Περίμεναν τον πατέρα μου, να γυρίσει, απ' τίς Καμινάδες, για να σταματήσει το κακό. Να σταματήσει τους αχόριαγους Σουρλαίους. Να φράξει τον κατήφορο, και τα στόματα των βέβηλων.

Ο κόσμος δύσκολα πιστεύει ότι πέφτουν εύκολα τα παλιά πλατάνια, με τίς μεγάλες ρίζες. Δεν ήξερε όμως το μεγάλο μυστικό μας. Το χατά που μας είχε κάνει ο μπάρμπας μου, ο προκομένος Σπύρο Μπέρκος. Καί μείς το κρύθαμε.

Τέλειωσα τώρα τον Ιούνιο, του 1874, το νιόφτιαχτο Παρθεναγωγείο της Κόνιτσας, περνώντας εκεί από την τελευταία τάξη του Σχολαρχείου (Ελληνικού σχολείου). Έμοιαζα στο μπόι της γιαγιάς μου, Άννας Καραπάνοβας ψιλή για την πλικία μου. Μόνο που ήμουνα ξανθιά. Οι Μπέρκοι ήταν ολόξανθοι. Ο Παπούς μου έμοιαζε με Ρώσσο και τον έλεγαν Ρώσσο Πρίγκηπα. Οι Καραπάνοι μάλλον ήταν σκούροι, πολλοί μάλιστα απ' αυτούς ήταν και μαύροι. Γι αυτό τους έλεγαν και Καραπάνους. Η Γιαγιά μου πήγαινε προς το καστανό. Έδειχνα μεγαλύτερη από την πλικία μου. Κι η μπτέρα μου βιάζονταν να με παντρέψει. Πολλοί οι γαμπροί. Καί στο σπίτι, κάθε τόσο γίνονταν κουβέντες για τα προξενειά που έρχονταν. Το περίεργο είναι ότι όλοι οι άλλοι επιτρέπεται να ασχολούνται με την παντρειά μου εκτός από μένα. Όταν άνοιγα το στόμα μου να πω κάπι η Τσολάκαινα, (η μάνα μου) με αγριοκοίταζε. Πάντως μας τρομοκρατούσε λίγο ο φόβος του Περτέφ μπέν, του γιου της Τζενελμπήγαινας. Μισότρελλος, ασίκης καί Ντερμπεντέρης καθώς ήτανε, απειλούσε να με κλέψει. Αν τα πράγματα γίνονταν πρίν το Τανζιμάτ, δε θα χρειάζονταν ο Περτέφ μπέν πολλές τσιριμόνιες. Θα τόκανε καί με το έτσι θέλω. Τώρα όμως για το Χάτι χουμαγιούμ το πράγμα θεωρούντανε έγκλημα, και δεν θα τον έσωζε με τίποτα, ο τίτλος του μπέν και του Σπαχή της Κόνιτσας. Μπαινόθγαινε στο σπίτι μας από μικρό παιδί. Γείτονας χρόνια και ζαμάνια. Ένα με τους δικούς μου. Αδέρφια, ξαδέρφια... Πώς είναι δυνατό να του κλείσουμε την πόρτα.

Από την ώρα που έμαθα τα νιτερέσσα μας (γιά την κατάσταση των οικονομικών μας) ανταριάστηκα στην καρδιά και βουρλίστηκα στο μυαλό μου. Έγνοια για τη φαμιλία μας, την άρρωστη γιαγιά μου, τη μάνα του πατέρα μου, πούχα και τόνομά της, της Άννας Καραπάνοβας. Τον ίδιο τον πατέρα μου και τον αδερφό μου Βασιλη, που πνίγονταν στη Θεσσαλία, και χιλιάδες άλλες έγνοιες, μου είχαν αναστατώσει απρόσμενα τη σκέψη και τους υπολογισμούς μου..

Πήρα την πρώτη λαχτάρα από τη θείτσα Μάρθα Σκόδρα, που την είδα απόπασχα στο Τσολακιέικο, το σπίτι της Μπάμπως Τσολάκως, μόλις είχε γυρίσει από τη Λάρισα. Φωτιές και Φουρτούνες στο μυαλό και στην καρδιά μου.

Μέσα σε δευτερόλεπτα όλα χάθηκαν. Άνοιξε η γη και με κατάπιε.

-Ο μπάρμπας σου, ο Σπύρος, που όλοι μας τον είχαμε ώπα-ώπα, και τον καμα-

ρώναμε όταν σπούδαζε στην Πόλη κι έπειτα στη Βιέννη, δε φάνηκε άξιος Μπέρκος. Δεν του πήγαιναν οι Καμινάδες, κι οι δουλειές του Κάμπου. Έτσι, κάθε τόσο βρίσκονταν από τη Θεσσαλία στην Πόλη δύνθεν για δουλειές του τσιφλικιού. Έμπλεξε όμως εκεί στο αρκαντασλίκι (με παρέες) των κακομαθημένων πλουσιόπαιδων, τόν Σκουμπουρδή, το Μελά καί κάποιους Σουρλαίους, κι έκανε μια ζωή που ξέφευγε πέρα για πέρα, από τις συνηρπτικές συνήθειες των Μπέρκων. Καί μια μέρα ο κοτανάτοςσαραντάρης, ήρθε στα κέφια. Οι άλλοι από πίσω σιγοντάριζαν. Κι ο αχμάκης κι αυθόρυμπος Θεσσαλοπειρώτης, που νόμιζε πως με τα λεφτά του μπορεί να τα κάνει όλα, έπεσε σε μια Τουρκάλα που πήγαινε για ναμάρι στο ιζαμί με τον αραμπά, καί της τράβηξε το φερετζέ για να τη φιλήσει. Κι αυτός μεν την φιλησε, αλλά οι τζανταρμάδες έπεσαν από πίσω του καί θα τον είχανε λιανίσει αν οι φίλοι του οι Ρωμιοί και κάποιοι Κονιτσιώτες μουσουλμάνοι δεν προλάβαιναν να τον κρύψουν. Καί από τότε άρχισαν οι περιπέτειες.

Τ' άκουγα με το στόμα ανοιχτό. Έκανα το σταυρό μου. Σκέφτηκα πως κάποια μεγάλη αδικία θάκαναν οι Μπέρκοι κι ο Θεός μας τιμωρούσε.

Κι η Σκόδραινα μου χάιδεψε τα μαλλιά καί μούπε. Μη χολοσκάς εσύ κουρμπάνι μου, κι όλα θα διορθωθούν. Κι έπειτα συνέχισε.

-Η χανούμ, ήταν γυναίκα κάποιου παράγοντα στο Γκιλδίζ καί η υπόθεση κόντεψε να φτάσει στο Σουλτάν Μουράτ. Μια τέτοια προσβολή ήταν έγκλημα για τους Μουσουλμάνους. Κι αμόλυσαν λυτούς καί δεμένους να βρούνε τον βλασφημο ρωμιό, ξεκινώντας από τα σπίτια της παρέας του. Μαρτύρησαν, συγγενείς και φίλοι. Άλλα όμως στάθηκαν με μπέσα δίπλα του. Ο άλλος γιος της Τζενελμπήγαινας, ο μυαλωμένος Ισμαήλ μπέης, γείτονας εδώ στην Κόνιτσα, βρέθηκε να τον κρατήσει σπίτι του. Έπειτα τον έβαλε, σε δικούς του ανθρώπους. Τελικά έκανε ο ίδιος και τις διαπραγματεύσεις, με τους αγριεμένους συγγενείς. Σιγά- σιγά το πείσμα κάλμαρε, αλλά τα ποσά της εξαγοράς ανέβαιναν κάθε μέρα που περνούσε, ώσπου έφθασαν σε ύψη δυσθεώρητα. Όλοι πίστευαν τότε πως για ένα Μπέρκο, δεν υπήρχε ποσό που να μην μπορεί να το αντιμετωπίσει. Που να ξέρουν οι καπμένοι! Έδωσαν το λόγο τους κι άρχισε από κεί κι εμπρός το κυνήγι να βρεθούν τα χρήματα.

Κουρασμένη από την προσπάθεια η θείτσα Μάρθα, σταμάτησε. Μ'έβλεπε να τρέμω... κι άλλαξε κουβέντα. Εγώ μόλιο το χάλι μου, επέμεινα και η θείτσα υποσχέθηκε να μη μου κρύψει τίποτα. Έτσι, κάπως αόριστα, συμπλήρωνε με μεγάλες διακοπές κι αποσιωπήσεις, αυτά που θυμότανε κάθε τόσο.

-Οι τράπεζες ήταν ανοιχτές για τους Μελάδες καί τον Σκουμπουρδή. Δόθηκαν τα χρήματα. Όμως για να εξοφληθούν σκλαβώθηκαν κτήματα. Καί άρχισε η δεύτερη πράξη του δράματος. Χρόνια μαύρα. Χρόνια συμφοράς καί δυστυχίας. Ο θείος έμεινε στην Πόλη. Πεννητάρης πια. Έπιασε δουλειά σε μια Τρά-

πεζα. Ταυτόχρονα χάρις στον Κεμάλ μπέη, τον ποιητή, συμπατριώτη μας συνομόδικο του πατέρα σου, που εμείς τον ξέραμε σα Μεχμέτ Κεμάλ, αλλά στην Πόλη τον λέγανε Ναμήκ Κεμάλ, βρήκε μια σανίδα σωτηρίας. Κείνος ο ίδιος τούδινε καί μεταφράσεις από τα Γερμανικά για την εφημερίδα του" IBPET." Νιρέπονταν να γυρίσει στην Καρδίτσα. Κι έτσι ζούσε στα Ταταύλα σ' ένα σπίτι στριμωγμένος από το φόβο των φανατικών μουσουλμάτων, που είχανε πάρει βαρειά το θέμα και δεν τον ξεχνούσαν. Οι συμβιβασμοί των συγγενών δεν τους αφορούσαν και δεν τους έπιαναν. Αυτοί είχαν χαβά δικό τους.

Τα γράμματα από τη Θεσσαλία, κάθε μέρα που περνούσε γίνονταν όλο και πιο λιγόλογα. Προ παντός όμως καθόλου ευχάριστα. Ο πατέρας στους Καμινάδες αγκομαχούσε μισοάρρωτος καί δεν μπορούσε να τα φέρει βόλτα. Όλα πήγαιναν απ' τό κακό στο χειρότερο. Χρόνια τώρα.

Δυο άντρες μόνοι τους, πατέρας και γιος βούλιαζαν στην ξεντιά, χωρίς γυναικεία συμπαράσταση. Τη δική μας συμπαράσταση.

Δεν έκλεινα μάτι τη νύχτα. Ίσαμε πού ξεσήκωσα και τη μάνα μόλις χάσαμε τη μπάμπω Άννα Καραπάνοβα, που μας άφησε χρόνους, ήσυχα-ήσυχα τέλη Μαΐου του 1874.

Είναι αλήθεια ότι έπαιξαν κάποιο ρόλο στην απόφαση της μάνας μου κι οι τζαναπετιές, μ' όλες τίς ζαβολιές του Περτέφ μπέη, αν καί κρατούσε το στόμα της κλειστό.

Ένα ταξίδι όμως Κόνιτσα Καρδίτσα, κι αυτές τις μέρες, για δυο γυναίκες ήταν παραπάνω από Γολγοθάς.

Αλλά ήταν για μένα θέμα ύπαρξης. Θέμα ζωής όλων των Μπέρκων.

Και τα βγάλαμε πέρα, με κυρατζήδες βλάχους απ' την Αβδέλλα. Μας πήγανε από τη Σαμαρίνα. Κατεβήκαμε στη Σμίξη. Καθώς μας λέγανε οι αγωγιάτες, πήραμε πίσω απ' τό Σμόλικα, τη Βασιλική Στράτα, παλιό ρωμαϊκό δρόμο, από όπου φτάσαμε στο φαράγγι με το Βενετικό κι έπειτα στην Τίστα, που ήταν ακόμα καταστραμένη από τα χρόνια του Θόδωρου Ζιάκα. Λίγο μετά, περάσαμε έξω από το Σπήλαιο, το χωριό με τη μεγάλη Σπηλιά που φιλοξένησε κάμποσο καιρό γυναικόπαιδα από τα γύρω χωριά με τον ίδιο το Ζιάκα, στα χρόνια της επανάστασης του Γρίβα καί του Χατζηπέτρου. Απο κει φτάσαμε στα Χάσια και πέσαμε τον Κάμπο. Δυο φορές περάσαμε τη Σαλαμπριά(Πηνειό).

Πρώτη φορά πήγα στις Καμινάδες, στο Κονάκι που μας δέχτηκε ξαφνιασμένο. Είμαστε εκεί μουσαφίρηδες.

Η θεία Αμαλία, γυναίκα του Σπύρου Μπέρκου, η Μπέρκοβα, όπως απαιτούσε να τη φωνάζουν, μέ την ξαδέρφη μου Άννα-Λουΐζα, από καιρό είχαν εγκατασταθεί στη Λάρισα. Καί προσωρινά, τώρα το καλοκαίρι πήγαιναν για φρέσκο κι αλλαγή κλίματος καί για να πάρουν μεταξωτά, πρώτα στη Ρέτσιανη, κι έπειτα στην

Τσαρίτσαν, Ήταν εκεί οι δικοί τους.

Με την ευκαιρία η μάνα μου διηγήθηκε τον εγωισμό της θείας μου Αμαλίας, πού απήτησε απ' όλους να είναι αυτή η αποκλειστική Μπέρκοβα μέσα στο σπίτι. Γιαυτό κι η κυραμάνα μου η Άννα Καραπάνοβα έμεινε έτσι και δεν την είπαν ποτέ Μπέρκοβα. Ούτε και τη μάνα μου, που έμεινε Τσιολάκω.

Στις Καμινάδες μ' όλο τ' άλλο προσωπικό, είχε ξεμείνει μόνον η Μπριγκίτε, η Αυστρουγγαρέζα δασκάλα πουχε φέρει για την Άννα-Λουϊζα ο θείο Σπύρος, απ' τη Βιέννη.

Ο πατέρας μόλις είχε έρθει από το Βόλο, καί ήταν διαλυμένος. Ο θάνατος της μάνας του, στόν οποίο δεν μπόρεσε να παρευρεθεί, η καλοκαιριάτικη ζέστη, η κούραση καί οι σκοτούρες για τα προβλήματα του τσιφλικιού, ήταν zωγραφισμένες στο πρόσωπο του. Εφτά χρόνια αγώνας, για να εξασφαλιστούν οι τόκοι των δανείων, προς τους ντόπιους. Άλλα καί να σταλούν στην Πόλη χρήματα για άλλους τόκους κι άλλα μπόρτζια... Και επί πλέον, να συντηρηθούν οι δυο φαμίλιες.

Ο αδερφός μου Βασιλης, που λαχταρούσα να ίδω, είχε μείνει στο Βόλο καί προσπαθούσε να ορθοποδίσει το παλιό μαγαζί χοντρεμπόριου σιπρών, της οικογένειας, γραμμένο στονομα Πέτρου Μπέρκου, που είχε κι αυτό πάρει την κάτω βόλτα, μια γιατί το τσιφλίκι δεν πήγαινε καλά, καί μια, γιατί το εμπόριο, των σιπρών, γενικά, με την Κωνσταντινούπολη την τελευταία δεκαετία στραβωπατούσε. Όμως ήταν η μόνη ελπίδα μας, κείνη τη σπιγμή. Το μαγαζί αυτό κιαί το καλό όνομα που είχαν σ' όλη τη Θεσσαλία· οι Μπέρκοι-Βέργοι τους έλεγαν εκεί.. Κι όλα θα πήγαιναν καλύτερα αν αποφάσιζε κι ο Σπύρος Μπέρκος στην Πόλη, να βάλει μυαλό καί να στρωθεί να οργανώσει την ίδια δουλειά των σπαριών κεί που βρίσκονταν.

Το 1874 ήταν η χρονιά που τα χωράφια ξεπέρασαν την τακτική παραγωγή τους. Έγινε σεφτές καί τράβηξαν αρσί πισί, καθώς έλεγαν. Τα βοήθησε ο καιρός, αλλά καί οι κόποι του πατέρα απέδωσαν. Δούλεψε σα σκλάβος ο καπμένος! Του συμπαραστάθηκαν κι οι κολλήγες. Κι ήταν αυτό παρηγοριά μαζί καί θλίψη. Ήτσι ξοφλήθηκε ένα μεγάλο μέρος από τόκους. Το μαχαίρι όμως του Ταρτούπη καί των άλλων δανειστών είχε μπεί βαθειά μες το λαιμό. Η γούρνα πουχε ανοιχτεί στην περιουσία των Μπέρκων, δεν κλείνονταν με τίποτε. Κι όλοι βιάζονταν ν' αρπάξουν το χτήμα πίρ παρά. Τώρα που το βλέπανε να ορθοποδάει. Είχανε ξεγράψει το μεγάλο αφεντικό. Και χαίρονταν πού ο πατέρας μου έδειχνε άμαθος, απρόθυμος κι ανήμπορος να τα βγάλει πέρα, με μια υγεία που τον πρόδινε

Οι Αλεξάκηδες, που μεσολαβήσαν με τον Ταρτούπη καί τους άλλους δανειστές, για να βρεθούν τα χρήματα, καί να σωθεί ο Σπύρος Μπέρκος, έβλεπαν την κατάσταση καί είχαν τύψεις. Καθώς διαδίδονταν. Ήστοιβαν κι αυτοί το μυαλό τους να βοηθήσουν να λυθεί το πρόβλημα. Ήτσι άρχισαν να σχεδιάζουν συ-

νοικέσιο ανάμεσα στη φιλάσθενη ξαδέρφη μου, Άννα-Λουίζα, που την έλεγαν και βερέμπσα, (προφυματικιά) μέ το χήρο τριανταπεντάρη Ταρτούπη. Έλπιζαν ότι καταυτόν τον τρόπο οι ίδιοι θα συνέχιζαν κοντά στο νέο αφεντικό, τον ρόλο τους, που χρόνια και ζαμάνια παίζανε και στους Μπέρκους Τόλεγαν. Άλλα και το μισοπίστευαν. Ο Ταρτούπης ήταν άλλου είδους άνθρωπος. Ζορμπάς και ζαβολιάρης. Είχε ξεκινήσει να γίνει μεγάλο αφεντικό, κι έφερνε συνέχεια απ' τό χωριό τους δικούς του άνθρωπους. Αύξαινε με φανατισμό την περιουσία του, αγοράζοντας κομμάτια ευκαιρίας από Τούρκους κι Αρβανίτες, καθώς διαδίδονταν ότι θ' άλλαζε η κατάσταση και θάρχονταν το Ελληνικό στη Θεσσαλία.

Άκουγα το όνομά του Ταρτούπη και μέπιανε σύγκρυο.

Το συνοικέσιο ήταν η καλύτερη λύση. Και είχε μπεί σε καλό δρόμο. Θα διώχνανε τους άλλους δανειστές και θα γίνονταν με τους συμπέθερους σιάση (συμβιβασμός). Ανέξοδα θα πέρναγε στον Ταρτούπη όλο το τσιφλίκι, αφού θα γίνονταν "εν ζωή" του Σπύρου Μπέρκου. Και θα παραμεριζόμαστε και μείς κατ' αυτό τον τρόπο που με τον Οθωμανικό Νόμο δεν είχαμε νόμιμο μερίδιο.

Πρώτη η Μπριγκίτε, με την οποία είχαμε γίνει φίλες, αν κι αυτή είχε την πλικία της μάνας μου, μου μίλησε για το συνοικέσιο που θάφιαχνε τα πράματα, η ίδια μου μίλησε ξανά για τίς αντιδράσεις της Άννας-Λουίζας, που τις έβγαλε τώρα στη φόρα, στη Λάρισα.

Η παρουσία μου στις Καμινάδες, της έδωσε αφορμή να προτείνει στη μάνα της να παιξω εγώ το ρόλο της. Εξιλαστήριο θύμα δηλαδή, Νέα Ιφιγένεια εν Αυλίδι.

Εγώ όμως δεν είχα καμμιά σχέση με τίς Καμινάδες. Ήθελα να γυρίσω πάλι στην Κόνιτσα. Αυτός είναι ο τόπος μου. Και η Μπριγκίτε, τόθρισκε σωστό.

-Δεν είναι μόνο που η αστική-Γιαννιώτικη, γαρμπάτη εμφάνιση σου, έλεγε, με ρούχα από στόφες ευρωπαϊκές, αλατζάδες, κι αλπακά, χοντρά πέκια-μεταξιά ατλάζια, κουτουνιά και κατηφέδες, που φοράς σαν πάς στην εκκλησιά, της Ζωοδόχου Πηγής, στους Καμινάδες, όπου κατεβαίνουνε και Καρδίτσιωτες χριστιανοί, αλλά και κάθε μέρα, που σε βλέπουνε στη γύρω περιοχή, και μέσα στον κάμπο, πάνω στο ντορί(κόκκινο άλογο) να διατάσσεις, να συμβιβάζεις να δίνεις κουράγιο και να συμπαραστέκεσαι στους κολλήγες, άφοσε την ψευδαισθηση σημειώνει την ελπίδα ότι το κτήμα των Μπέρκων, βρήκε το αφεντικό του, αλλά και δέν θα είναι πια ξέφραγο αμπέλι. Χάλασε το ζακόνι (παράδοση). Ο ίδιος Ταρτούπης δεν πιστεύει στα μάτια του. Σέ κάποιους φίλους του ξομολογήθηκε ότι τούρθε η σκούφια γύρω.

Και η Μπριγκίτα κατάληγε ότι μ' αυτά και μ' αυτά, το κλίμα γύρω απ' την τύχη του τσιφλικιού στους Καμινάδες πήρε στροφή επικίνδυνη.

Η Καρδίτσα είναι ένα λασποχώρι, με τζαμιά, και μουσουλμάνους κάτοικους. Αρβανίτες και Τούρκους γαιοκτήτες του κάμπου. Μποστάνια μαχαλά, Τσαούς

μαχαλά, Καρατζιά μαχαλά, Αλπητάρ μαχαλά, Χότζια μαχαλά, Αγιάς μαχαλά. Μόνον ένας μαχαλάς, ο Βαρούσι μαχαλάς, νεόχτιστος κι αυτός, χωρίς όμως βερχανάδες και τέτοια, είχε και κάποιους χριστιανούς, πού είχαν κατεβεί εκεί, οι πιο πολλοί, απ' τ' Άγραφα, για να φυλάξουν τα κεφάλια τους, αλλά και κει, χωριό μου χωριουδάκι μου, το δίμπο, το σαγιάκι, το σκουτί και οι καμιζόλες-ποκαμίσες, ήταν σπνη πημεροσία διάταξη. Εκκλησιά, έτσι κι αλλοιώς, οι ντόπιοι Μουσουλμάνοι, με το μοαμέτ δεν τους επίτρεψαν να ποχτήσουν.

Έτσι όσοι ήθελαν να εκκλησιαστούν κατέβαιναν στις Καμινάδες, που η εκκλησιά τους, η Ζωοδόχος Πηγή, πλινθόχτιστη από το δέκατο όγδοο αιώνα, επισκευάστηκε και συντηρήθηκε από μας, τους Μπέρκους, πού είχαμε το τσιφλίκι.

Βαρουσιώτης πούχε κατεβεί απ' τά βουνά, Βλάχος του Γαρδικιού των Τρικάλων, ήταν και ο Ταρτούπης. Ξακουστός Αβτζής. Γουρλής και Ασίκης. Άλλα ταμπλιάρης (πλεονέκτης) Γρήγορος στα όλα του, είχε καζαντήσει με τίς δουλειές του, χοντρή σιρμαγιά καθώς λέγανε, αλλά παράμενε χοντροκόκαλος, κι επίμονος, πού βιάζονταν να γίνει άρχοντας. Μόδα κι αυτό της εποχής, καθώς τα σπυράδια των καιρών είναι όπι αποτραβιούνται οι Τούρκοι.

Οι παλιοί Κονιτσιώτες λέγανε, να φοβάσαι τον καινούριο άρχοντα, και τον παλιό ζητιάνο. Κι αυτό αντιλαλούσε σταυτιά μου νύχτα μέρα. Σάν ή καμπάνα τ' Άννικόλα..

Στήν Καρδίτσα όμως αυτό δεν το ξέρανε, κι ο Ταρτούπης, όπως έλεγαν και το επαναλάμβανε η Μπριγκίτα, περνούσε για σπουδαίος, και δυναμικός, σπουδαγμένος καθώς ήτανε.

Ο καιρός όλο και δυσκόλευε. Έδειχνε να σφίγγει. Οι ρωμιοί πάλευαν να πλώσουνε σπνη Ήπειρο Να φτάσουνε σπνη Κόνιτσα. Στο Αργυρόκαστρο. Και το σκέδιο έπιανε τ' Άγραφα, τα χωριά της Καρδίτσας, κι έφτανε μέχρι το Μέτσοβο. Μουσουλμάνοι και Χριστιανοί σιγά σιγά, σταμάτησαν νάχουν πάρε δώσε, μεταξύ τους. Κι απόμεινε για το νταραβέρι τους μόνο το τσιαρσί τζαμί μέσα σπνη Καρδίτσα, μια φορά τη βδομάδα πού γίνονταν παζάρι. Και καμιά φορά στον Κάμπο, όποτε υπήρχε αλποσβερίσι με τους κολλήγες.

Η ανάμνηση του φοβερού καπάν Zazávn, αρναούτη, σουρτούκη (αλπή), σελέμη, σφαγέα και βασανιστή των Χριστιανών ήταν το φόβητρο σ' όλα τα ντάμια των κολλήγων του κάμπου και η ξαφνική εμφάνισή του, μ' ένα γιαταγάνι στο χέρι, έφτανε στο κονάκι μας, μέχρι της Καμινάδες. Γι' αυτό κι είχαμε φέρει από την Αρβανιτιά πεσθάντιδες, γιασακοσήδες και κεχαγιάδες, να μας φυλάνε. Κράταγε με μπέσα το Kováki ο πατριώτης του Κόλια Πρίφτης πούτανε από μικρός εκεί.

-Άννα-Άννα, μου φώναζε απ' το χαγιάτι του κονακιού, η Μπριγκίτε, με τα σπασμένα ελληνικά της. Όχι στο δάσος. Γύρνα πίσω.

Εγώ, όμως δεν άκουγα. Ενθουσιασμένη από το πανταλόνι ιππασίας, που μου είχε χαρίσει η ίδια, ανεμίζοντας στο χέρι μου το κουμπάτσι, και καβάλλα σαν ιππέας στο άλογο, σπιρούντα αλογάριαστα (Αλήθεια πόσο ταιριάζει το αλογάριαστα όταν είσαι καβάλλα σ' άλογα και χάθικα μέσα στα πυκνά κλαδιά Τραβώντας τον ανήφορο.

Αγαπούσα καί σεβόμουντα την Μπριγκίτε.. Είχε άλλον αέρα κι ήταν η μόνη πού μου πήγαινε. Πέρναγα μαζί της βράδια ολόκληρα κουβεντιάζοντας, θαύμαζα τον διακριτικό καί συγκρατημένο τρόπο με τον οποίο η Μπριγκίτε μίλαγε για τους απόντες. Εύκολα γελούσε αλλά σπάνια θύμωνε. Έδειχνε να μην ανακατεύεται στις δουλειές των άλλων, έκανε πώς δεν είχε μάθει το λόγο για τον οποίο είχαν πάρει την κάτω βόλτα οι Μπέρκοι. Καί κάθε τόσο έλεγε.

-Ανθρωποι είμαστε. Αδυναμίες έχουμε.

Σιγά-σιγά έτσι, άρχισα κι εγώ να βλέπω το Θείο Σπύρο καί όλη την κατάσταση γύρω μου μ' άλλο μάτι και με μεγάλη επιείκεια και συγκατάθαση.

Η ξαδέρφη Άννα-Λουίζα, χτυπημένη απ' την μαλάρια, πάλευε χρόνια να σταθεί στα πόδια της. Ο μεγαλύτερος αδερφός της Κώστας, που σπούδαζε στα Γιάννινα είχε πεθάνει απ' την ίδια αιτία στα δεκαέξι του χρόνια.

-Θάπρεπε από χρόνια νάχε απομακρυνθεί από τον κάμπο, λέει η Μπριγκίτε για την Άννα-Λουίζα. Όμως τα πράματα πήθαν ανάποδα και στερήθηκε η καμένη τον πατέρα της τώρα πού τον χρειάζεται.. Η μπτέρα της δεν μπορεί να κάνει τίποτα, έχει βαθειά μελαγχολία καί παραδέρνει στο αδιέξοδο. Με τίς πρώτες ζέστες της ξανανέβηκε το τρέμουλο κι ο πυρετός. Δε νομίζω πώς το πάντρεμα πού της ετοιμάζουν με τον Ταρτούπη, θα βοηθήσει. Είναι δύσκολη η ζωή εδώ. Η Άννα Λουίζα πρέπει να πάει μακριά. Σέ μια πόλη στο βορρά... Πρέπει να το σκεφτείς καί συ, πού από κεί πάνω, τα βουνά που πήθες, είσαι καθάρια. Πρόσθετε η Μπριγκίτε, μ' ένα τόνο μελαγχολίας.

-Καί τί να κάνω?

-Δυστυχώς δεν υπάρχει τίποτα να κάνεις. Ο κάμπος σκοτώνει. Καί είναι κρίμα! Τόσα χρόνια ο πατέρας σου είχε γλυτώσει... Πέρυσι όμως, αδυνάτισε και η μαλάρια έπεσε από πάνω. Οι μισοί απ' τους κολλήγες είναι άρρωστοι, ζούνε μέσα στις λάσπες καί στα ντάμια ξυπόλυτοι. Πνιγμένοι στα βεργκίρια (φόρους και δοσίματα). Η καθημερινή τροφή τους είναι ψωμί και κρεμμύδι. Πως θα βαστάξουν? Λυπάμαι πού το λέω.... Είναι βέβαια καί θέμα οργανισμού... Παράδειγμα εγώ απ' την αρχή τη γλύτωσα. Μακάρι να γίνει το ίδιο καί σε σένα. Είναι ωραία στο Κόνιτσα, μου έχουνε πει. Θα πάρεις και μένα μαζί σου... όταν πάς..

Κι άρχισε να γελάει.

(συνέχεια στο επόμενο)

Η Πολιτική ρητορεία

(Σκέψεις και προσδοκίες)

ΑΠΟ ΤΟ ΝΙΚ. Χ. ΡΕΜΠΕΛΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΟ, ΠΡΩΗΝ ΛΥΚΕΙΑΡΧΗ

Από τον καιρό που το προεκλογικό κλίμα, μέρα με τη μέρα, όλο και περισσότερο φουντώνει με τις αγορεύσεις των πολιτικών, εύλογο είναι ν' ανατρέξει κανείς στο μακρινό παρελθόν, στην αρχαία Ελλάδα, στην οποία η ρητορεία ήταν αναπυχθεί στον υπέρτατο βαθμό, διαίτερα μετά το 404 π.Χ. Το δημοκρατικό πολίτευμα της Αθήνας, η Εκκλησία του Δήμου, η ελεύθερη σκέψη και οι πολλές δίκες ευνόσαν την καλλιέργεια του ρητορικού λόγου.

Στα έπη του Ομήρου βρίσκομε τα πρώτα στοιχεία της έμφυτης ρητορείας, δηλ. της ευγλωπίας, με την οποία ήσαν προκισμένα ορισμένα άτομα, ικανά να αγορεύουν και να πείθουν το ακροατήριο.

Ο τέλειος ήρωας έπρεπε να είναι «μύθων ρητήρ και πρηκτήρ έργων» (Ιλ. I 443), δηλ. έξοχος στους λόγους και στις πράξεις.

Ονομαστός για την πειθώ, που αποκούσε στους Αχαιούς ήταν ο βασιλιάς της Πύλου Νέστωρ «του και από γλώσσης μέλπος γλυκίων ρέεν αυδή». Και ο Οδυσσέας διέπρεψε για την ευγλωπία του. Λέγει ο Όμηρος (Ιλ. Γ 218): «Οταν σπκωνόταν να μιλήσει, ἐπεκεκαίνυτος και κοίταζε προς τα κάτω, καρφώνοντας τα μάτια του στην, «σκήπτρον δε οὔτ' οπίσω οὔτε

προπρηνές ενώμα» δηλ. το σκήπτρο ούτε πίσω ούτε εμπρός κινούσε. Ο στίχος αυτός μας πληροφορεί πως άλλοι ρήτορες, όταν μιλούσαν, κινούσαν άνω, κάτω, δεξιά, αριστερά το σκήπτρο, για να κάνουν πιο ζωντανό, πιο πειστικό το λόγο τους. Και σήμερα πολλοί χειρονομούν, όταν μιλούν· μόνο που χρειάζεται μέτρο σε όλα, «τη χειρί, αλλ' ου τω θυλάκω», όπως έλεγαν, για κάθε υπερβλή, οι αρχαίοι Έλληνες.

Την αγάπη των προγόνων μας για τη ρητορεία δείχνουν και πολλά ονόματα (Ευαγόρας, Πρωταγόρας, Πυθαγόρας κ.λ.) κι ακόμη να σημειωθεί ότι η μάχη, όπως και η αγορά (συνέλευση), λεγόταν «κυδιάνειρα», επειδή δόξαζε τους άνδρες.

* * *

Αρκετά χρόνια πριν από την έναρξη του Πελοπ/ακού πολέμου δεσπόζει στην Αθήνα ο μέγας πολιτικός ανήρ Περικλής με τη ρητορική του δεινότητα, εξ αιπίας της οποίας απεκλήθη «Ολύμπιος». Ήξερε να μαγεύει το πλήθος με την πειστικότητα και τη γοητεία του λόγου του.

Ο Περικλής, πριν ανέλθει στο βήμα, ευχόταν στους θεούς να τον προφυλάξουν να μην πει κάποιο ανάρμοστο λόγο. Ποτέ δεν παρασυρόταν από το λαό, αλλ' αυτός τον καθοδηγούσε σ'

εκείνο που ήταν συμφέρον και ωφέλιμο για την πόλη. Γράφει ο Θουκυδίδης (B. 65): «Δεν αντλούσε τη δύναμή του με παράνομα μέσα και από ύποπτες πηγές, δεν καλόπιανε το πλήθος ούτε το κολάκευε με τη ρητορεία του, αλλά με το κύρος και την υπόληψη, που είχε, μπορούσε να εναντιώθει και ν' αντιμιλήσει, αψηφώντας τη δυσαρέσκεια και την οργή, που θα προκαλούσε ο λόγος του. Όταν έβλεπε ότι οι Αθηναίοι αποκτούσαν αλαζονεία, τους ήλεγχε...» Χαρακτηριστικά τα πιο κάτω λόγια του (B. 60). "Όταν ένας ιδιώτης ευτυχεί ο ίδιος ως άτομο, αλλά η πατρίδα του καταστρέφεται, τότε καταστρέφεται κι αυτός ο ίδιος, όταν όμως δυστυχεί σε μιά πατρίδα, που ευημερεί, τότε έχει πολλές ελπίδες να σωθεί κι αυτός".

Και συνεχίζει: «Οργίζεσθε εναντίον μου, ο οποίος δεν θεωρούμαι ότι είμαι κατώτερος από κανένα σας και στο να επινοώ τα δέοντα και να μπορώ να ερμηνεύω αυτά στο λαό· επί πλέον αγαπώ την πατρίδα και είμαι ανώτερος χρημάτων».

Ιδού το μέγα προσόν παντός πολιτικού ανδρός: να μπορεί να συλλαμβάνει στο μυαλό του όσα πρέπει, κι αυτά να έχει την ικανότητα να τα εξηγεί δεόντως στο λαό· κι ακόμα να είναι φιλόπατρις και αδωροδόκης.

Ας προσέξουν, λοιπόν, οι πολιτικοί μας αυτή τη βαθυστόχαστη ρήση του Περικλή κι ας κρίνουν μόνοι τους αν επιτελούν στο ακέραιο το καθήκον τους προς την πατρίδα και τους συ-

μπολίτες τους, ιδιαίτερα, όμως, ας είναι ανώτεροι χρημάτων, άψογοι και άμεμποι σε ύποπτες συναλλαγές και διαπλοκές, που υποβαθμίζουν το κύρος και την υπόληψη παντός πολιτικού ανδρός.

Ο Περικλής επεδίωκε να κατευθύνει το λαό σε δρόμο ασφαλή, επισημαίνοντας τα λάθη του. Η κολακεία ήταν ξένη στο χαρακτήρα του. Μπορεί να τον δυσαρεστούσε και να τον πίκραινε, αλλ' αυτό δεν τον ενδιέφερε, γιατί ο σκοπός του ήταν να λέει τα χρήσιμα και την αλήθεια.

Την ίδια τακτική ακολούθησε αργότερα και ο Δημοσθένης (383-322 π.Χ.), που ήλεγχε πάντοτε την αδράνεια των Αθηναίων, έλεγχε την αλήθεια, όσο πικρή κι αν ήταν και διεκρινότε πως η τήρηση και η πιστή εφαρμογή των νόμων εξασφαλίζει το μεγαλείο της πατρίδος.

Γράφει (Ολυνθ. B. 10): Γιατί νομίζω ότι, όπως τα κάτω μέρη μιάς οικίας (θεμέλια), ενός πλοίου πρέπει να είναι ισχυρότατα, με τον ίδιο τρόπο οι αφετηρίες και οι βάσεις των πολιτικών πράξεων πρέπει να είναι ειλικρινείς και δίκαιες».

Ο Δημοσθένης εναντιώνόταν ακόμη και στο κόμμα του, το αντιμακεδονικό, γιατί πίστευε πως το υπέρτατο προτέρημα κάθε πολιτικού ανδρός είναι να λέει ευθαρσώς και με παρροσία τη γνώμη του.

* * *

Με αυτά τα λίγα που ανέφερα (παρέλειψα πολλούς άλλους ρήτορες) διαπι-

σιώνει κανείς πώς ασκούσαν την πολιτική οι συνετοί εκείνοι πολιτικοί άνδρες. Και θα έλεγα πως οι σημερινοί πολιτικοί όλων των κομμάτων (όπως είναι οι στρατιωτικοί παντός βαθμού και σώματος) πολλά θα είχαν να ωφεληθούν από τη μελέτη του Θουκυδίδη, του Δημοσθένη, του Πλάτωνα, του Αριστοτέλη και άλλων αρχαίων συγγραφέων. Προσωπικά πιστεύω πως ο Κων/νος Καραμανλής, όταν βρισκόταν στο Παρίσι, είχε εγκύψει στη μελέτη του Δημοσθένη και του Θουκυδίδη: Αυτό το διαπίστωνε κανείς στους λόγους του, που εξεφώνησε μετά την επιστροφή του στην Ελλάδα (1974), στους οποίους παρέθετε απόψεις, που θύμιζαν, σ' έναν, προσεκτικό ακροατή, βαθυστόχαστες σκέψεις του Θουκυδίδη και του Δημοσθένη.

* * *

Σήμερα η πολιτική ρητορεία ξέπεσε πολύ. Σκέτος Βερμπαλισμός, «έπεα περόεντα», μεγαλοστομίες προς άγρα ψήφων. Μιά, όμως, που μιλήσαμε για την αρχαία πολιτική ρητορεία, δεν θα ήταν άσκοπο, ακροθιγώς, να πούμε, με κάθε ειλικρίνεια, λίγα λόγια για μερικούς πολιτικούς της εποχής μας, χωρίς καμιά πρόθεση να θίξω ή να υποτιμήσω κάποιον. Θα έλεγα, μόνο, εκ προοιμίου, ότι ο πιο καλός ρητορικός λόγος, στο στόμα αδέξιου ομιλούτη, κουράζει και απογοητεύει αντίθετα, ένας μέτριος λόγος, εκφωνούμενος από έναν γόνη ομιλούτη συναρπάζει και ενθουσιάζει το πλήθος.

Πολλοί πολιτικοί διέπρεψαν, ως ρήτορες, στο βήμα της Βουλής και στα

μπαλκόνια των προεκλογικών συγκεντρώσεων. Αναφέρω μερικούς. Ευφραδής και εύγλωττος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Στεφανόπουλος. Σαφής στη σκέψη και την έκφραση με άριστη δομή λόγου. Πειστικός και γλαφυρός ο κ. Μπισσιάκης στο βήμα της Βουλής· αντίθετα, στις υπαίθριες πρεκλογικές συγκεντρώσεις ο λόγος του έχανε κάτι από την πνευματική του ευστροφή. Αρκετά εύγλωττος ο κ. Κώστας Καραμανλής· σαφής, κομψοεπής και πειστικός. Χειμαρρώδης ο κ. Ευ. Βενιζέλος· νευρώδες το ύφος του, που διακρίνεται για το ορμπτικό και σφριγηλό της έκφρασης. Πιο ήπιος ο κ. Παυλόπουλος· γλαφυρός, πειστικός, εύστροφος και πνευματώδης. Πειστικός και εύγλωττος ο κ. Αθραμόπουλος, όπως και ο κ. Κωνσταντόπουλος. Μελίφθογγος και γλυκύφωνος ο κ. Κουβέλης.

Έξοχος χειριστής του λόγου ήταν ο Γεώργιος Παπανδρέου. Καλλιεπής, εύστροφος, πνευματώδης κι ετοιμόλογος. Ο μεστός λόγος του προκαλούσε ισχυρά συναισθήματα με εκείνα τα αλησμόνητα λογοπαίγνια, με τα οποία το πλήθος ξεσπούσε σε ουρανομήκεις ζητωκραυγές.

Χαρισματικός, ήταν και ο Ανδρέας Παπανδρέου. Με μια φράση, με ένα σύνθημα ενθουσίαζε το ακροατήριο και προκαλούσε συγκινήσεις και ψυχικές δονήσεις.

Τουναντίον, άπονος, άχρωμος, χλιαρός, υποτονικός ο προαλειφόμενος αρχηγός του ΠΑΣΟΚ κ. Γιώργος Πα-

πανδρέου. Ο λόγος του «πόρρω απέχει» του λόγου πατρός και παππού του. Αυτά, βέβαια είναι χαρίσματα.

Ο κόσμος των χειροκροτεί, γιατί θυμάται τον Ανδρέα.

* * *

Ανεξαρτήτως, όμως, όλων αυτών, ο λαός απαιτεί από την αυριανή Κυβέρνηση, όποια κι αν είναι, να σκύψει πάνω στα προβλήματα των πολιτών. Ιδιαίτερα να προσέξει την ανεργία των νέων, τους οποίους τα κόμματα θυμούνται στις παραμονές των εκλογών. Δουλειά, απασχόληση, ζητούν για να μην περιφέρονται στις καφετέριες. Πολλοί κίνδυνοι απειλούν τη νεολαία, την ελπίδα αυτή του έθνους, όπως, συνήθως, την αποκαλούν οι πολιτικοί στις περιοδείες τους, όταν θέλουν ν' αποσπάσουν χειροκροτήματα.

* * *

Θα τελειώσω με μιά φράση του Περικλή, όπως την διέσωσε ο Αριστοτέλης (Ρητορ. 1.7), την οποία είπε σε κάποιο επιτάφιο λόγο του για τους νέους, που έπεσαν στον πόλεμο της Σάμου: «Την νεότητα εκ της πόλεως ανηρίσθαι, ώσπερ το έαρ εκ του ενιαυτού, ει εξαιρεθεί», δηλ. το να χαθεί από την πόλη η νεολαία, είναι σα να φεύγει η άνοιξη από τον κύκλο της χρονιάς.

Η φράση αυτή του Περικλή «*mutatis mutandis*» (όπως έλεγαν οι Λατίνοι), δηλ. μεταβληθέντων εκείνων που πρέπει να μεταβληθούν, υπονοεί πολλά. Η Πολιτεία ας βοηθήσει, επί τέλους, με κάθε τρόπο τη δοκιμαζόμενη νεολαία μας. Οι καιροί ου μενετοί.

ΕΥΗ ΣΚΟΥΡΤΗ- ΚΑΡΑΜΙΧΑΗΛΙΔΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Δέχομαι: ΔΕΥΤΕΡΑ - ΤΡΙΤΗ - ΠΕΜΠΤΗ - ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
9-12 π.μ. και 5-8 μ.μ.

28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 25
ΛΥΚΟΒΡΥΣΗ

Τηλ.: ΙΑΤΡ. 28.25.298
ΟΙΚ. 28.20.644

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο στην Κ. Κόνιτσα
(δίπλα στον Παιδικό Σταθμό)
Πληροφορίες: 26550 225

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 369 τ.μ. στην Άνω Κόνιτσα
Πληροφορίες: Τηλ. 01.06611423

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΦΙΛΟΛΟΓΟ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟ Γ. ΠΟΛΙΤΗ

Δεν ξέρω αν συμβάλλουν και τα μέσα της μαζικής λεγόμενης ενημέρωσης, αλλά πάντως, όπου ανοίγεται συζήτηση για την παιδεία, άλλο δεν ακούς από χαρακτηρισμούς ξεπεσμού και εξαθλίωσης.

Όταν βρεθείς σε οικογενειακή συγκέντρωση ή στο καφενείο της γειτονιάς, αν η κουβέντα ξεφύγει από τα πολιτικά και στραφεί στην παιδεία, σε πλήρη συμφωνία θα καταλήξουν όλοι πως η παιδεία μας "δεν πάει καλά". Έτσι ζοφερό και απαισιόδοξο το καταστάλαγμα δεν αφήνει περιθώρια για να νιώσουν οι συνομιλούτες τη γλύκα της αισιόδοξης συζήτησης. Λείπει παντελώς το γέλιο και η χαρά και ευτυχώς που κάπου-κάπου βρίσκεται κάποιος στην παρέα να πει ένα ανέκδοτο για να γελάσουν επιτέλους και λίγο. Και επειδή οι σημερινοί Έλληνες είμαστε γνώστες των πάντων και όλοι έχουμε άποψη για όλα, για το θέμα της παιδείας με άνεση και πειστικότητα αναφέρονται όλοι. "Στα χρόνια μας μαθαίναμε γράμματα", λένε οι γεροντότεροι, "πού είναι οι παλαιοί δάσκαλοι; Πού είναι ο Κωστόπουλος, που έτρεμε το φελεκούδι όταν τον θλέπαμε; Πού είναι τα δικά μας χρόνια που σεβόμαστε τους μεγαλύτερους;" και άλλα παρόμοια ακούγονται ή γράφονται σε σπίλες περιοδικών και εφημερίδων. Και οι συγκρίσεις συνεχίζονται

σε επίπεδο γνώσεων και συμπεριφορών για να προκύψει το τελικό αποτέλεσμα.

Αμάθεια και ασυδοσία επικρατεί σήμερα και έλλειψη ευγενών στόχων και ουείρων. Ή το χειρότερο. Δεν υπάρχει τίποτε όρθιο σε αρχές και αξίες. Από τα σχολεία μας οι νέοι βγαίνουν ημιμαθείς και το πολιτιστικό στοιχείο είναι χαμηλό. Αυτή σε γενικές γραμμές είναι η εικόνα που περιγράφεται από ειδικούς και μη ειδικούς για την παιδεία μας. Κατηγορούνται οι κυβερνήσεις, οι εκπαιδευτικοί λειτουργοί, τα σχολικά προγράμματα, τα βιβλία και ό,τι άλλο καθένας ήθελε να προσθέσει.

Το κακό ασφαλώς εντοπίζεται στις πολιτικές που εφαρμόστηκαν τα τελευταία δεκαπέντε με είκοσι χρόνια και πολλοί μιλούν για έλλειψη ενδιαφέροντος από την πολιτεία, επιρρίποντας ευθύνη στους Υπουργούς Παιδείας και στις διάφορες εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις που εφάρμοσαν. Τον τελευταίο καιρό, μάλιστα, επίκεντρο των συζητήσεων είναι η ίδρυση και η λειτουργία ιδιωτικών πανεπιστημάτων για τη λύση προβλημάτων της Τριποθύμιας Εκπαίδευσης. Θα σταματήσει η εξαγωγή συναλλάγματος από τους γονείς εκείνους που αναγκάζονται να στέλνουν τα παιδιά τους σε ξένα πανεπιστήμια, όταν στα δικά μας με το ίσχυον σύστημα εξετάσεων δεν μπο-

ρούν να εισαχθούν. Θα σταματήσει η δαπάνη στα φροντιστήρια και θα περιοριστεί το άγχος και η αγωνία εκείνων που θέλουν να σπουδάσουν και να αποκτήσουν πτυχίο Ανωτάτης Παιδείας.

Φαντάζομαι την εικόνα αυτών των Ανωτάτων "μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα" Ιδρυμάτων. Φαντάζομαι πως η πελατεία τους δεν θα προέρχεται από το τμήμα εκείνο του λαού που ζουν κάτω από τα όρια της φτώχειας, όπως διατείνεται η Αντιπολίτευση. Εκεί θα εγγράφονται φοιτητές της ίσσονος προσπάθειας, όσοι δηλαδή δεν έδειξαν zήλο και επιμέλεια στις δύο προηγούμενες σχολικές βαθμίδες, όσοι δεν κουράστηκαν, δεν στρώθηκαν στο διάβασμα, δεν ανησύχησαν, δεν φιλοτιμήθηκαν και πέρασαν ωραία τα μαθητικά χρόνια, διασκεδάζοντας και φοιτώντας σε κάθε είδους διασκέδαση. Οι φυγόπονοι θα βρουν εδώ το στέκι τους. Και οι γονείς τους θα επιχαίρουν που θα αποκτήσουν τα παιδιά τους πτυχίο Ανωτάτης Παιδείας.

Δεν είναι, κατά την ταπεινή μου γνώμη, όλα τα προαναφερθέντα έτσι, όπως δηλαδή κρίνονται από πολλούς τα πράγματα της παιδείας. Ούτε ασφαλώς έχουν θέση οι απαξιωτικές για τους νέους μας κριτικές. Απεναντίας φρονώ πως το ενδιαφέρον της πολιτείας και της οικογένειας για την πρόοδο και προκοπή των νέων είναι μεγάλο. Οι προτεινόμενες εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις φανερώνουν την αγωνία και την προσπάθεια για το κα-

λύτερο και προστίθεται ασφαλώς κάποιο πετραδάκι βελτίωσης, που πρέπει να αναγνωρίζεται, γιατί οι ανάγκες προσαρμογής στη σύγχρονη συνεχώς εξελισσόμενη ζωή δεν είναι εύκολες. Αναφέρω ένα παράδειγμα: Στα δικά μας φοιτητικά χρόνια, η γνώση μιας ξένης γλώσσας, αγγλικής ή γαλλικής, αποτελούσε το εφαλτήριο για διάκριση στο χώρο της επιστήμης. Πόσοι όμως είχαν τότε την τύχη να γνωρίζουν μια ξένη γλώσσα; Ελάχιστοι. Ενώ σήμερα όλοι γενικώς οι φοιτητές γνωρίζουν μια και πολλοί και δεύτερη ξένη γλώσσα.

Και ας θυμηθώ τη φράση κάποιου σοφού καθηγού στο Πανεπιστήμιο που μας έλεγε: "Αυτός που ξέρει μια ξένη γλώσσα διαφέρει όσο διαφέρει ο τυφλός από αυτόν που έχει την όραση του".

Βέβαια, τότε δεν ανήκαμε στην Ευρώπη, αλλά πάντως οι σπουδές στην Εσπερία είχαν κύρος και αξία, άνοιγαν τους ορίζοντες σε όσους είχαν την τύχη να φοιτήσουν σε εκείνα τα Πανεπιστήμια. Σήμερα οι μεταπυχιακές λεγόμενες σπουδές είναι "εκ των ων ουκ άνευ" για την ολοκλήρωση των πανεπιστημιακών σπουδών και την κατάρτιση των νέων. Είναι, λοιπόν, της παιδείας μας "ελεεινόν το κατάντημα", όταν έχουν περισσότεροι από τους μισούς νέους μας τίτλο μεταπυχιακών σπουδών;

Άλλα ας έρθουμε στη μέριμνα της πολιτείας για τα σχολικά κτήρια. Χιλιάδες αίθουσες διδασκαλίας ιδρύονται

κάθε χρόνο και προστίθενται σε άλλες με σύγχρονη υποδομή λειπουργικότητας. Δεν γνωρίζω μήπως τα αναλογούντα κατά μαθητή τετραγωνικά μέτρα ξεπέρασαν το μέσο όρο προηγμένων χωρών.

Βλέπω, όμως, καθώς κατοικώ στου Ζωγράφου, τα πανεπιστημιακά κτίρια και τα καμαρώνω για τους άνετους χώρους που διαθέτουν. Τα εργαστήρια και τα αμφιθέατρα της Πανεπιστημιούπολης και της Πολυτεχνειούπολης σε ένα αξιοζήλευτο φυσικό περιβάλλον δεν είναι μάρτυρες κρατικής αστοργίας, αλλά απεναντίας πειστικές αποδείξεις προόδου και βελτίωσης αξιόλογης.

Βεβαίως, είναι πολλαπλάσιες οι ανάγκες και ικανοποιούμενης της μιας άλλης αναφύεται. Άλλα της οικονομίας ο αδυσώπητος αυτός νόμος δεν πρέπει να μας οδηγεί στην πλήρη απαξίωση του εκπαιδευτικού μας συστήματος. Πιστεύω επίσης ότι το κτιριακό συγκρότημα στου Ζωγράφου δεν είναι το μοναδικό. Στη Θεσσαλονίκη, στα Γιάννενα, στην Πάτρα και στη Λάρισα - για να αναφέρω μερικά παραδείγματα - ανάλογα κτιριακά συγκροτήματα διαθέτουμε και αυτά διαλαδούν την προσπάθεια την πολιτείας για την πνευματική ανάπτυξη των νέων μας. Δημιουργήθηκαν νέες σχολές, νέα πανεπιστήμια στην ύπαιθρο χώρα. Κάθε πρωτεύουσα νομού θα έχει ένα τουλάχιστον ΑΕΙ ή ΤΕΙ, όπου οι φοιτητές - ο αριθμός των οποίων αυξήθηκε τόσο που ξεπέρασε κάθε

πρόβλεψη - μπορούν να σπουδάσουν με λιγότερα έξοδα, ενώ τα πυχία τους δεν υπολείπονται σε αξία των άλλων πανεπιστημίων. Γιατί λοιπόν δεν πάει καλά η παιδεία μας;

Στην πρωτοβάθμια και στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση μειώθηκε δυστυχώς ο μαθητικός πληθυσμός, τόσο που το δημογραφικό πρόβλημα κρούει τον κώδωνα του έθνους για να παρθούν προστατευτικά και ελκυστικά μέτρα για τη σύμπτυξη και δημιουργία οικογένειας από τους νέους. Μειώθηκε έτσι ο αριθμός των μαθητών κατά τημήμα (παλαιό αίτημα των διδασκόντων) και παρόλο που μειώθηκε και ο υποχρεωτικός αριθμός ωρών διδασκαλίας στους διδάσκοντες, η αναλογία μαθητών προς το διδακτικό προσωπικό είναι όση και στην άλλη προηγμένη Ευρώπη. Και θα ήταν χαμπλότερη αν δεν φοιτούσε ένας μεγάλος αριθμός προσφύγων από τις γειτονικές χώρες. Και ενώ ο μαθητικός πληθυσμός μειώνεται, οι Πανεπιστημιακές σχολές χορηγούν πυχία σε χιλιάδες νέους εκπαιδευτικούς για τους οποίους δυστυχώς οι αίθουσες διδασκαλίας έχουν κλειστές τις πόρτες. Φιλόλογοι, μαθητικοί, φυσικοί κλπ. - για να μνη αναφέρω όλες τις ειδικότητες - με πλούσια και μεταπτυχιακή κατάρτιση δεν μπορούν να "απορροφηθούν" και μένουν αδιόριστοι δεκαετίες ολόκληρες ή υποβάλλονται σε νέες εξετάσεις και το ΑΣΕΠ επιλέγει μερικούς για διορισμό. Φταίει, λοιπόν, το εκπαιδευτικό σύστημα όταν έ-

νας πτυχιούχος μαθηματικός του 2000 θα περίμενε να διοριστεί το 2050, αν εφαρμοζόταν η επετηρίδα; Οι χιλιάδες εκπαιδευτικοί που δεν κρίνονται διοριστέοι μήπως δεν έχουν την απαιτούμενη επιστημονική κατάρτιση; Όχι ασφαλώς. Κατά τούτο όμως φταιέι η πολιτεία. Το μάθημα του επαγγελματικού προσανατολισμού δεν έχει την απαιτούμενη βαρύτητα και δεν γνωρίζουν γονείς και μαθητές όλη την αλήθεια σε ό,τι αφορά την αγορά εργασίας. Η αποσύνδεση πτυχίου και εργασίας δεν ομολογείται τουλάχιστον για τους εκπαιδευτικούς της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Ίσως το ίδιο θα έλεγε κανείς και για άλλους τομείς της θεωρητικής ή πρακτικής κατεύθυνσης. Δεν μπορούμε, λοιπόν, να πούμε ότι χωλαίνει η παιδεία μας, όταν παράγει έργο που υπερβαίνει τις δυνατότητες του κράτους να χρησιμοποιήσει τους επιστήμονες κάθε ειδικότητας. Δεν εννοώ, βέβαια, ότι η ογκούμενη ανεργία οφείλεται στην αύξηση των πτυχιούχων τα τελευταία δεκαπέντε με είκοσι χρόνια. Άλλα πάντως είναι γεγονός ότι πτυχιούχοι Ανωτάτων Σχολών επιζητούν οποιαδήποτε θέση για επιβίωση. Η όντως αξιοκρατική επιλογή μέσω του ΑΣΕΠ τρέφει κάποιες ελπίδες σε όσους αντέχουν σε εξαντλητική προσπάθεια επιμονής στη μάθηση και στις εξετάσεις. Άλλα κι εκεί δεν μπορούσε να είναι ανάλγυπτος ο νομοθέτης και να μη θέσπιζε κάποιες ευεργετικές ρυθμίσεις (μόρια) για τους πολύτεκνους

και άλλες κατηγορίες.

Ποια είναι η στάση των νέων σε αυτή την απέλπιδα πολλές φορές προσπάθεια τους; Και ποια είναι η στάση των γονιών που στην εποχή μας η ισχύουσα συνταγή είναι "τα πάντα για το παιδί"; Φοβάμαι πως για τους νέους αρχίζει να εκλείπει το όραμα και ο ενθουσιασμός, το χαμόγελο και η αισιοδοξία για το μέλλον τους. Αυτό το βλέπει κανείς και το διαπιστώνει αν μπει σε μια καφετέρια έστω και επαρχιακής πόλης. Κάθονται συνωστισμένοι και αμήπτοι με το τσιγάρο και τον καφέ στο χέρι ως να θέλουν στο θολό εκείνο περιβάλλον να ξεδιαλύνουν το δρόμο για την αυριανή πορεία τους. Μην προσπαθήσετε να τους ακούσετε να μιλούν για λογοτεχνία, για ποίηση, για τέχνη και πολιτισμό. Το πολύ να ακούσετε για τις επιτυχίες της ποδοσφαιρικής τους ομάδας. Πάλι καλά αν αντιδρούν έτσι σε όσα υποχρεούνται να βλέπουν και να ακούν από την περιρρέουσα ατμόσφαιρα. Όχι δεν είναι παιδιά χωρίς παιδεία. Είναι παιδιά που σπουδασαν με όσα μέσα είχαν οι γονείς τους στα δημόσια ΑΕΙ και ΤΕΙ, που στο ξεκίνημα τους είχαν πολλά οράματα, αλλά τώρα διαψεύστηκαν από φιλελεύθερες ή σοσιαλιστικές κυβερνήσεις που δεν μπόρεσαν να βρουν λύση στο πρόβλημα τους. Όχι δεν στερούνται παιδείας οι νέοι μας. Και γνώσεις πλούσιες έχουν και ήθος υψηλό. Όμως δέχονται επιρροές από τους ηγέτες της πολιτείας και της εκκλησίας. Διψούν για την α-

λήθεια. Ας μνη περιχαρακωνόμαστε πίσω από τα εύκολα, λέγοντας πως φταίνε οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις και άλλα παρόμοια.

Οι νέοι μας δεν εμπνέονται πλέον και ασφαλώς ούτε μπορεί να έχουν πρότυπα τους πγέτες μας, της πολιτείας ή της εκκλησίας, αφού και η δική μας, των παλαιότερων, η στάση αναθεωρείται μπροστά στα δρώμενα. Κυβέρνηση και Αντιπολίτευση, Εκκλησία και Φανάρι, ανταλλάσσουν επιστολές με εριστικό περιεχόμενο. Για το καλό του λαού βέβαια... Ας ενσκήψουν οι υπεύθυνοι με θάρρος και παρροσία στο πρόβλημα της φερέλπιδας νεολαίας μας, για να βρουν τη λύση στη μάστιγα της ανεργίας που ανελέπτα τους δέρνει. Με αγάπη και πατρική στοργή όλοι μαζί οι υπεύθυνοι να βρουν άμεση λύση, γιατί "οι καιροί ου μενετοί".

Εγώ με αγάπη τους αφιερώνω το παρακάτω στιχούργημα που έγραψα σε μια αίθουσα του 1ου Λυκείου Ζωγράφου με τους υποψήφιους μπροστά μου να περιμένουν τα θέματα των Πανελληνίων εξετάσεων του 1993.

"Επιπροπής στις πανελλήνιες του 1993"

Ωρα εππάμισ' ακριβώς η προσευχή αρχίζει.

Καθένας υποψήφιος και στο Θεό ελπίζει.

Ακολουθούν δυο συμβουλές και κάποιες παραινέσεις, το ίθος τουτων των παιδιών πρέπει να το παινέσεις. Εκφωνητές καθηγητές, εφεδρικοί και άλλοι πρόσθεσαν σ' όλα τα παιδιά παραπανίσια ζάλη.

Κι εγώ που ζω το δράμα τους θέλω να βοηθήσω κι όχι με λόγια μάταια να τα παρηγορήσω.

"Παιδιά, κι αν αποτύχετε να μνη απελπιστείτε, ξανά στη μάχη με καρδιά και θάρρος να ριχτείτε.

Μια νέα σας προσπάθεια θα φέρει τον καρπό της.

Μνη το ξεχνάτε, βρίσκεστε μες στον ανθό της νιότης".

ΠΕΤΡΟΣ ΑΠ. ΠΑΠΑΝΩΤΗΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΠΑΡ. ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ

Ομήρου 6, 2ος όροφος
ΑΘΗΝΑΙ Τ.Κ. 10564

Τηλ: 3242626
Τηλ: - Fax.: 3244988
Κιν. 094-676109

ΕΚΘΕΣΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΤΟΥ ΔΕΔΟΥ ΖΗΚΟΥ



Ο Δέδος Ζήκος, γέννημα και θρέμμα της Κόνιτσας, θα εκθευει τη νέα του δουλειά στην Γκαλερί της Έρσης - Κλεομένους 4 - Κολωνάκι - Αθήνα, από τις 22 του Μαρτίου, ημέρα Δευτέρα, έως και τις 7 Απριλίου.

Ο Δέδος Ζήκος, όπως είχε παλιά προλογήσει το έργο του ο Ακαδημαϊκός Χρύσανθος Χρήστου, ανίκει στους νεοπαραστατικούς καλλιτέχνες που έχουν σαν αφετηρία την οπική πραγματικότητα και συγκεκριμένα τον αστικό μας χώρο εκφρασμένο μέσα από ένα καθαρά ρεαλιστικό λεξιλόγιο.

Στη νέα του δουλειά, παρουσιάζει μια σειρά από τοπία που τα περισσότερα καταγράφουν τον κόσμο της επαρχίας μας.

Σίγουρα αυτό αποτελεί μια ευκαιρία για τους συμπατριώτες μας στην Αθήνα να γνωρίσουν το έργο καλλιτεχνών που κατάγονται από την επαρχία μας και προσπαθούν να προωθήσουν την τέχνη και τον πολιτισμό στον τόπο μας.

Ευκαιρία λοιπόν να τον απορρίψετε ή να τον αποδεχτείτε μέσα από τη δική σας άμεση ματιά και επαφή με τη δουλειά του.

Τα λουτρά Πυζαριάς το 1893

Επιμέλεια Χ. Γκούτος

Στην αδηναϊκή εφημερίδα "Φωνή της Ηπείρου", φύλλο της 31.12.1893, αριθ. 68, καταχωρίσθηκε άρθρο υπό τον τίτλο "Λουτρά Βρωμονερίου". Το κείμενό του (πού αναδημοσιεύεται παρακάτω) αναφέρεται στα δειούχα λουτρά που υπήρχαν τότε στην δεξιά όχθη του Σαρανταπόρου, πλησίον του χωριού Πυζαριά, σχεδόν απέναντι από τα σημερινά λουτρά Καβασίλων. Ο άγνωστος συντάκτης του κατοικούσε στα Γιάννενα, έγραψε δε και άλλες ειδήσεις για την επαρχία στο φ. της 5. Π. 1893 (βλ. "Κόνιτσα", τχ 113/-2003). Στα λουτρά Βρωμονερίου αφορούν και τα κείμενα του N. Τσιγαρά (1887) και του A. Baldacci (1896) που αναδημοσιεύθηκαν στα τεύχη 104 και 110 του περιοδικού.

Mεταξύ Κονίτσης και Λεσκοβίκιου, εις την μέσην ακριβώς απόστασιν, εις θέσιν ρωμαντικωτάτην, κείνται αι θειοπηγαί του Βρωμονερίου. Ούτε ξενοδοχεία μεγάλα και ευρύχωρα, ούτε λουτρώνες και τεχνητά έργα θα κινησώσιν εις θαυμασμόν τον επισκέπτην, αλλ' ό,τι κυρίως θα εκπλήξη αυτόν, ό,τι θα διαθέση αυτόν ευαρέστως και φαιδρύνη είναι τα φυσικά θέλγητρα και αι φυσικαί καλλοναί του τόπου. Τα ύδατα ταύτα, εξερχόμενα εκ των υπαρειών βουνού τίνος υψηλού ενδεδυμένου υπό δένδρων και θάμνων αειθαλών, χύνονται εις ποταμόν, κάτωθεν αυτών σχεδόν ρέοντα και ορμητικόν, όστις, πηγάζων πλησίον του Κερασόβου και της Πυρσόγιαννης, εκβάλλει εις τον Αώον, ολίγον κατωτέρω της συμβολής τούτου μετά του Βοϊδομάτη. Αντίκρυ υψούνται υπερ-

φάνως αι υψηλόταται και χιονοσκεπείς κορυφαί της Μήριτζας, προς το μέρος δε της Κονίτσης αι του όρους του Παπίγκου. Απέναντι των πηγών, εις την αριστεράν όχθην του ποταμού, διόπι αι πηγαί κείνται επί της δεξιάς, εκτείνονται επίσης δάση μεγάλα, χρησιμεύοντα προς βοσκήν των ποιμνίων των βέηδων και ως κροσφύγετον των ληστών. Ημίσειαν ώραν μακράν των θειοπηγών προς τα άνω υπάρχει γεφυρα, δι ης διέρχονται οι από Κόνιτσαν εις Λιασκοβίκιον μεταβαίνοντες, εκπισμένη επί Αδή-πασά, εις θέσιν απόκρημνον επί αποτόμων βράχων. Άμα ο εκ Κονίτσης ερχόμενος φθάση επί της γεφύρας ταύτης, αισθάνεται οσμήν απδή, αλλ' ουχί άγνωστον, ομοίαν τη από σεσηπότων ωών αναδιδομένη, ήτις διαχείται εις την πέριξ ατμόσφαιραν και την οποίαν δυσκόλως ανέχεται η λεπτοτέρα ρις των γυναι-

κών ιδία κατά τας πρώτας ημέρας.

Ως ανωτέρω είπομεν, ξενοδοχεία με κλίνας αναπαυτικάς μη αναμένετε να εύρητε εις τα άγρια εκείνα μέρη, τα υπό των ολιγαρκών Αλβανών κατοικούμενα. Λάβετε οποιονδήποτε χάνιον εκ των καθ' οδόν κειμένων και τινα ξύλινα παραπήγματα και θα έχητε προ των οφθαλμών σας τα καταλύματα των ασθενών. Εύκολον εντεύθεν να εννοήσετε όπι κατά Ιούνιον και Ιούλιον, ότε η συρροή είνε μεγάλη, δέκα άτομα διαμένουσιν εν τω αυτώ δωματίω. Μετά την άφιξιν εκάστου ασθενούς, ο επιστήμων και ρέκτης ιατρός κ. Λουκάς Δημάρατος, όστις και διευθυντής και ενοικιαστής των λουτρών επισκέπτεται αυτόν και διατάσσει εις ποία ύδατα θα λουπται, είτε τα φυσικά δηλ. ή τα θερμά. Και τα μεν φυσικά, έχοντα θερμοκρασίαν 270 Ε, άμα εξερχόμενα του εδάφους, συνάγονται εις δυο δεξαμενάς εχούσας μέγεθος μεγάλης αιθούσης, εν αις εισέρχονται οι λουόμενοι ανά 5-10 ομού. Τα δε θερμά παρασκευάζονται εντός λουτρών δια zέσεως του ύδατος εν μεγάλω λέβητι. Ως προς την τροφήν, είνε αληθές όπι, αφ' ότου ο κ. ιατρός ανέλαβε προς αποφυγήν των ατοπιών και των καταχρήσεων υπό την διεύθυνσιν του και το ξενοδοχείον, διάγει τις ανέτως και ευθηνώς, διότι και κρέας είναι άφθονον και γάλα και οίνος μέλας και ποτά διάφορα, μάλιστα κονιάκ Καμπά και zύθος, άπαντα εις τας συνήθεις τιμάς. Πάντα δε ταύτα οφείλονται εις τον δραστήριον ιατρόν, ό-

σπις, δια της ευγενούς συμπεριφοράς του και των προσπαθειών του προς ανετωτέραν των πελατών του διαμονήν, καθυποχρεοί άπαντας.

Τιμή ωρισμένη δι' έκαστον άτομον είναι πέντε γρόσια δια λουτρά και κατοικίαν, οι πλείστοι δε εκτός τουτων ουδέν περισσότερον ή ελάχιστα δίδουσι δι' αγοράν τροφίμων, καθ' όσον συναποκομίζουσιν οίκοθεν τα αναγκαιότερα προς διατροφήν· εκ τούτου εννοούτεον όπι αι υγιειναί συνθήκαι παραμελούνται και μικρά σημασία εις αυτάς δίδεται.

Οι περισσότεροι εκ των επισκεπτομένων χάριν θεραπείας τα λουτρά προέρχονται εκ Ζαγορίου, αλλά και εκ των Πωγωνίου και εξ Ιωαννίνων και Κονίτσης πολλοί προσέρχονται. Τακτικός δε πελάτης κατ' έτος είναι και ο άγιος Βελλάς. Εκ των επισήμων επισκέπτονται συχνά τα λουτρά ο διοικητής Ιωαννίνων, πολλοί βένδες εκ Κονίτσης και Λιασκοβικίου και οι δύο πασσάδες Λιασκοβικίου, Κιανή-πασσάς και Αλή-πασσάς, ο και ιδιοκτήτης, όστις κατά την ομολογίαν πάντων είναι ευγενέστατος, φροντίζει δε λίαν περί της διαρρυθμίσεως των λουτρών εις τας φροντίδας δε αυτού κατά μέγα μέρος οφείλεται η άκρα πουχία εις τον άγριον εκείνον κλεφτότοπον.

Καταλήγοντες, προσθέτομεν όπι περί της ακριβούς συστάσεως των υδάτων τουτων πολλαί λεπτομέρειαι δεν είναι γνωσταί διότι χημική ανάλυσις αυτών μέχρι τούδε δεν εγένετο, πιθανώτατα όμως να γίνει λίαν προσε-

χώς, διότι και τούτο είναι εν εκ των πρώτων μελημάτων του πασσά. Πασιφανές όμως και κατάδηπλον είναι ότι εξ όλων των ενεχομένων στοιχείων πλεονάζει εις μεγάλην αναλογίαν το θείον, ως καταφαίνεται εκ της θειώδους οσμής, εκ της κυανιζούσης χριάς των υδάτων και εκ των πολλών επί των τοίχων εξανθήσεων του θείου.

Η ιαματική δύναμις των λουτρών κατά την κρατούσαν κοινήν γνώμην και πεποίθησιν είναι μεγάλη, οι δε ασθενείς αθρόοι και μετά πεποιθήσεως μεταβαίνουσι. Ιδία ωφελούσι κατά των δερματικών παθήσεων, των ρευματισμών, των αρθροπαθειών, της

χρονίας φαρυγγίτιδος, του άσθματος και των άλλων πνευμονικών νόσων. Τα εκ των λουτρών όμως θεραπευτικά αποτελέσματα θα ήσαν μείζονα και εντελέστερα, αν μετά τούτων συνεδυάζοντο και αι λοιπά υγιειναί συνθήκαι. Τοιαύται εν συντόμω αι θειοπηγαί του Βρωμονερίου, αίτινες θα καθίσταντο μοναδικά λουτρά εν Ηπείρω, αν οι μεν επισκεπτόμενοι ταύτα απεφάσιζον να ανοίξωσι πλειότερον το βαλάντιόν των, ο δε ιδιοκτήτης να οικοδομήση νέους και ευρυχώρους ξενώνας, ότε πολλοί θα μετέβαινον ουχί μόνον επιζητούντες θεραπείαν ως νυν, αλλά και διασκέδασιν.

το τζάκι



Pension ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ ΜΕ ΑΤΟΜΙΚΟ ΜΠΑΝΙΟ, ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΑΡΚΙΝΚ

Δεμερτζίδης Ευάγγελος

ΕΘΝΙΚΗ ΟΔΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ - ΚΟΖΑΝΗΣ
ΤΗΛ.: 0655-22867, ΚΟΝΙΤΣΑ

Χρήστος Γκόγκος

Χειρουργός Οδοντίατρος

Διδάκτορας Ενδοδοντολογίας Α.Π.Θ.

Ερμού 73-Πλατεία Αγίας Σοφίας
546 23 Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310-265.168
Κιν.: 6977-032.376



ΓΕΩΦΑΡΜΑ

Μελέτες - Κατασκευές ΚΗΠΩΝ - ΕΡΓΩΝ ΠΡΑΣΙΝΟΥ
ΑΠΕΝΤΟΜΩΣΕΙΣ - ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΕΙΣ

- ✓ ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΕΦΟΔΙΑ
- ✓ ΦΑΡΜΑΚΑ
- ✓ ΖΩΤΡΟΦΕΣ - PET SHOP
- ✓ ΣΠΟΡΟΙ
- ✓ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ
- ✓ ΕΙΔΗ ΚΗΠΟΥ
- ✓ ΑΡΔΕΥΤΙΚΑ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΑΡΕΚΖΗΣ
ΓΕΩΠΟΝΟΣ Γ.Π.Α.

Γ.ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ 28α ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Τηλ.-Fax 0651.31770

email: geofar@ln.gr

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΕΣ

Η ΔΥΝΑΜΗ

Bρισκόμαστε ήδη σε προεκλογική τροχιά για τις εκλογές της 7ης Μαρτίου 2004. Όλοι τους, οι αρχηγοί των κομμάτων και οι υποψήφιοι ετοιμάζουν τα προγράμματά τους και τις περιοδείες τους. Κυρίως όμως οι δυό μονομάχοι της κυβέρνησης και της αξιωματικής αντιπολίτευσης, θέλουν να ξεκινήσουν ή μάλλον ξεκίνησαν από τη γενέθλια γη τους από τις ρίζες τους από τα χωριά τους, που κατά σύμπτωση και οι δυό αλλά και άλλοι, είναι από χωριά. Θέλουν να πάρουν δύναμη από τον τόπο τους από τη γη των προγόνων τους και των πατέρων τους. Γιατί πάντοτε η γενέθλια γη, μας δίνει δύναμη, είναι δύναμη, επιθυμία, ορμή για ξεκίνημα. Έτσι ακριβώς, όπως ο Ανταίος, ο μυθικός αυτός γίγας, σύμφωνα με την μυθολογία, όσο πατούσε στο έδαφος έπαιρνε δύναμη από τη μπτέρα του γη και ήταν απίπτος. Κανείς δεν τον νικούσε, κι όταν ο Ήρακλής, που πάλεψε μαζί του, τον σήκωσε ψηλά και δεν πατούσε καθόλου στη γη, τότε τον νίκησε. Αυτή τη θαυμαστή ιδιότητα του Ανταίου, τη γνωρίζουν καλά οι πολιτικοί μας, γιατί καθώς αγγίζουν τη γη

των πατέρων τους παίρνουν δύναμη. Όλοι μας πρέπει ν' αγγίζουμε τη γενέθλια γη μας και νάχουμε μεγάλη επιθυμία για την ίδιαίτερη πατρίδα μας. Ωστόσο όμως δεν πρέπει να ξεχνούμε, ότι η γενέθλια γη μας, τα χωριά μας αρχίζουν να ερημώνουν, αν δεν ερήμωσαν ήδη, καθόσον η κατάσταση (ιδίως στα ορεινά και απομακρυσμένα), με τον θάνατο και των τελευταίων γερόντων -φρουρών των ερειπωμένων σπιτιών μας θα σηματοδοτήσει και την εξαφάνισή τους. Μαζί και τον αφανισμό ενός κόσμου, που αποτελεί την μαγική μεριά που μένει στην καρδιά όλων μας, όσο ευτυχισμένα κι αν ζούμε αλλού κι όσα πράγματα κι αν αλλάζουν στη ζωή μας. Ας κάνουν λοιπόν και οι πολιτικοί μας, κι όλοι μας, προγράμματα, κι ας δώσει η Πολιτεία κίνητρα οικονομικά, πολιτιστικά, ευεργετικά, για να μπορέσουμε να κρατήσουμε όρθια τα χωριά μας, τη γενέθλια γη μας, για να μπορούμε κάθε φορά να παίρνουμε ΔΥΝΑΜΗ για τον αγώνα της ζωής μας.

Σωκράτης Μιχ. Οικονόμου
Γεροπλάτανος, Γενάρης 2004

ΓΚΡΙΣΠΑΝΙ - ΕΛΕΥΘΕΡΟ

ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Το Γκρισμπάνι ελληνόγλωσσο χωρίο καθώς είναι δίπλα σε μια σειρά από Βλαχόφωνα χωριά, μέ τα οποία πάντοτε συσχετίζεται, προξενεί οπωσδήποτε ενδιαφέρον στους μελετητές.

Είναι φανερό ότι σαν οικισμός το Γκρισμπάνι δεν πρέπει να χτίστηκε την ίδια ιοχή με τάλλα βλαχόφωνα χωριά και έχει τη δική του ιστορική διαδρομή.

Στο βιβλίο του Δημ. Γ. Μπόγδου Το χωρίο ΕΛΕΥΘΕΡΟ (Αθήνα 2000) καταάλλεται προσπάθεια ανίχνευσης της προέλευσης (γλωσσολογικά) του ονόματος αι σε συνέχεια της καταγωγής των κατοίκων του.

Για το πρώτο θέμα προσωπική γνώμη δέν μπορεί να έχω, ο κύριος Μπόγδος ναφέρει δυο ετυμολογίες α) την άποψη του μακαρίτη Αχιλλέα Μπάρμπα, που λέγε ότι η λέξη Γκρισμπάνη είναι λέξη σλάβικη και σημαίνει Ταβέρνα! που ο κ. Ιπόγδος σαν περισσότερο σλαβογνώστης την απορρίπτει) και β) τη δική του άποψη κατά την οποία η ή λέξη Γκρισμπάνη είναι τουρκοελληνική και σημαίνει μορφη κοπέλλα. Τό τουρκικό κις που σημαίνει κοπέλλα και το ελληνικό(?) πάνικη. Στο ίδιο βιβλίο γίνεται και μια προσπάθεια να συγγενέψει ετυμολογικά σ' όνομα και με το υποτιθέμενο χωρίο της προέλευσης των κατοίκων του, Άπον διατυπωθείσα στο περιοδικό ΚΟΝΙΤΣΑ από το μακαρίτη Ηλία Παπαζήσην) πλαδή το χωρίο Κουσμπάνι, που βρισκότανε κοντά στο Θεσπρωτικό χωριό Ιλακωτή.

Κατά τον κ. Κώστα Οικονόμου (βλ. Τα Οικωνύμια του Νομού Ιωαννίνων, Ιωάννινα, 2002). Η Λέξη Γκρισμπάνη προέρχεται μάλλον από τη σύνθεση των αλβανιών λέξεων νύκρύς που σημαίνει, βραδιάζω, σουύρωπο, και το ουσιαστικό μπάνου σημαίνει τόπος διαμονής, κατοικία. Επομένως Γκρισμπάνη πρέπει να σημαίνει ΡΒΑΝΙΤΙΚΑ τόπος που δεν τον βλέπει ο ήλιος, σκιερός, κ.λ.π. Όπως και στην ραγματικότητα είναι το Γκρισμπάνι. Γιαυτό και πρέπει να θεωρηθεί και με βάση τα σα εκθέτω περί Κατούνας παρακάτω, οτι η αρβανίτικη προέλευση του ονόματος κρισμπάνι είναι πιθανότερη.

Για το δεύτερο θέμα, επαναλαμβάνεται η παράδοση του χωριού και η ή απόψη του Ηλία Παπαζήσην.

Θα μου επιτραπεί και μένα να ιδώ το θέμα της εγκατάστασης των πρώτων κατοίκων στο χωρίο Γκρισμπάνι από μιαν άλλη πλευρά.

Λέει ο κ. Δ. Μπόγδος (σελ. 21) ότι οι πρώτοι κάτοικοι που έφερε κάποιος (;) πέπης στο χωρίο, ή που ήρθαν στο χωρίο εγκαταλείψαντες τον παλιό οικισμό τους λόγω πανούκλας, εγκαταστάθηκαν σε τρεις συνοικισμούς του χωριού. Τη έδιαν. Τη Ντίσινα. Και την ΚΑΤΟΥΝΙΣΤΑ.

Κατά τη δική μου άποψη, η τοποθεσία Κατούνιστα, που υπάρχει ακόμα στο χωριό, είναι ένα κλειδί με το οποίο μπορεί να λύσουμε κι αυτό το πρόβλημα του Γκρισμπανιού.

Πρώτα ας δούμε τι ήταν μια ΚΑΤΟΥΝΑ. Στά βυζαντινά χρόνια Κατούνα λεγότανε το περιχαρακωμένο στρατόπεδο. Που αλλιώς τόλεγαν και φόσσα, ή απλοκτόν, ή παρεμβολή ή χαράκωμα. (Αυτά από την Εγκυκλοπαίδεια του Πυρσού)

Κατούνα κατά τον Κώστα Οικονόμου! στο ίδιο βιβλίο. Τα οικωνύμια κλπ) είναι λέξη γνωστή στη μεσαιωνική ελληνική γλώσσα. Κατούνα ίσον" ενδιαίτημα, δωμάτιο, σκηνή, οικισμός, στρατόπεδο, στρατιωτικός εξοπλισμός, εφόδια...".

Όλα προέρχονται από το παλικό καντόνε κλπ

Κατά τον Κώστα Μπίρη, (στο πολύ γνωστό βιβλίο του ΑΡΒΑΝΙΤΕΣ ΟΙ ΔΩΡΙΕΙΣ ΤΟΥ ΝΕΩΤΕΡΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ, (σελ 49 και! 17) Κατούνες λέγονταν από τους Αρβανίτες, στά βυζαντινά χρόνια, οι λεγόμενες ΠΡΟΝΟΙΕΣ, που ήταν στρατιωτικά χωριά σε στρατηγικά σημεία της χώρας στα οποία εποικίζονταν προνοιάζονταν αρβανίτικες οικογένειες που είχαν άρρενες στρατιώτες, πλήρων φόρους, καλλιεργούσαν τη γή και είχαν υποχρέωση στρατιωτικής υπηρεσίας στον επικυρίαρχο πγεμόνα... (Στήν τοπική αριστοκρατία).

Τέλος η βυζαντινολόγος κ. Ερα Βρανούση σε άρθρο της (βλ Οι Αλβανοί στο Μεσαίωνα, Αθήνα 1996 Ε.Ι.Ε, σελ. 293-303) σημειώνει ότι η λέξη Κατούνα σημαίνει το στρατόπεδο, τον τόπο στρατοπέδευσης και διαμονής, προσωρινής μάλλον, παρά μόνιμης Αλβανών. Σέ έγγραφο δε του Δεσπότη Μωρέως Θωμά του πορφυρογέννητου (περίπου 1451) που δημοσιεύει αναφέρεται ότι οι δέκα εξ ανθρωποί, δύοι Αλβανοί, που κατοικούν στην Κατούνα του Παλούμπα απαλάσσονται από κάθε φορολογία υπό τον όρο ότι θα υπηρετούν το δεσπότη με τα άλογα και τα όπλα τους όπου κληθούν.

Και είναι γνωστό ότι οικισμοί με το όνομα Κατούνιστα, (και με επίδραση σλάβικη Κατούνιστα κλπ) υπάρχουν πάμπολλοι στη Βαλκανίκη, από τα ύστερα βυζαντινά χρόνια. Στην Ακαρνανία, στά Κύθηρα, στή Λευκάδα, στην Εύβοια, (Βόρεια και Νότια), στόν Ασπροπόταμο, στό Πωγώνι, τό Ζαγόρι, τήν Τριφυλία, στη Σερβία, Βουλγαρία κλπ.

Αυτό σημαίνει ότι κάποιοι τοπικοί άρχοντες βυζαντινοί θεωρώντας ότι η θέση του χωριού Γκρισμπάνι, είναι στρατηγικό σημείο, δημιούργησαν εκεί μια πρόνοια, για να προνοιάσουν (εγκαταστήσουν) στρατιώτες Αρβανίτες καλλιεργητές, στα ύστερα βυζαντινά χρόνια.

Δηλαδή, ο πρώτος οικισμός του Γκρισμπανιού ανάγεται σε εποχή που είχαμε προνοιάσματα και οι τοπωνυμίες επιρρεάζονταν από τις σλάβικες καταλήξεις. Και οι πρώτοι εγκατασταθέντες εκεί αρβανίτες έδωσαν το όνομα του οικισμού Γκρισμπάνι, χωριό που δεν το βλέπει ο πήλιος.

Επομένως η τοπική παράδοση για εγκατάσταση ξένων καλλιεργητών στην περιοχή του Γκρισμπανιού είναι σωστή, μόνο που θα πρέπει να χρονολογήσουμε την πρώτη εγκατάσταση αλβανών, αρκετά παλιότερα. (Στα ύστερα βυζαντινά χρόνια). Το πιθανώτερο είναι οι πρώτοι αυτοί αρβανίτες που εγκαταστάθηκαν να προέρχονταν από περιοχές της νότιας Αλβανίας, που ήταν δίγλωσσες, και να επικράτησε τελικά η ελληνική γλώσσα. Τίποτα όμως δεν μας αποκλείει, να έχουμε και μεταγενέστερες εγκαταστάσεις φερτών καλλιεργητών, ελληνοφώνων όμως, στις τοποθεσίες Σέλιανη και Ντίσινα.

Είναι γνωστό ότι επί Τουρκοκρατίας το Γκρισμπάνι ήταν ιδιοκτησία μπέη μουσουλμάνου. Στον Π. Αραβαντινό (βλ. Χρονογραφία Ηπείρου, τβ σελ. 339 έτος κυκλοφορίας 1856) που αναφέρεται ως Γρήσπαν το χωριό, φέρεται σαν ιδιόκτητο. Και όπως είναι γνωστό τα στοιχεία που παρουσιάζει ο Αραβαντινός αναφέρονται στο έτος 1846, τότε που καταργήθηκαν οι τιμαριωτικές σχέσεις που έχουμε δυό κατηγορίες: Τα ιδιόκτητα τσιφλικοχώρια και τα κεφαλοχώρια- ελευθεροχώρια. Τα υπόλοιπα χωριά της Λάκκας (Παλιοσέλι, Πάδες, Άρματα και Μπριάζα (Μπράζα) ακόμα και τα απέναντι, Βλαχοχώρια, (Λεσνίτσα, Λάϊστα, Ντομπρίνοβο, Βωβούσα κλπ) ήσαν ελευθεροχώρια, κατά τον Αραβαντινό.

Οι τελευταίοι μουσουλμάνοι ιδιοκτήτες του Γκρισμπανιού, ήταν η οικογένεια Σίσκο Παλιά Κονιτσιώτικη οικογένεια που εξισλαμίστηκε από τις πρώτες με την κατάκτηση της Κόνιτσας (1417). Κατά τον Ιναλτζίκ δε (βλ. Κοκολάκη σελ. 230) φαίνεται ότι από την Κόνιτσα πρωτοξεκίνησε και η τιμαριωτική οργάνωση της Ηπείρου.

Στο Γρκισμπάνι σήμερα υπάρχουν οι απόψεις, κατά τον Δ. Μπόγδο, ότι η οικογένεια Σίσκο έγινε ιδιοκτήτρια του χωριού, τον 19ο αιώνα. Καθόλου απίθανο.

Η άλλη πλευρά όμως ισχυρίζεται ότι οι απόψεις των Γκρισμπανιτών, δεν ανταποκρίνονται στην αλήθεια. Και ότι η ιδιοκτησία αυτή της οικογένειας Σίσκο ξεκίναει από τα χρόνια του Δεσποτάτου της Ηπείρου. Και ακόμα και η ίδρυση της πρόνοιας της πρώτης Κατούνας δηλαδή του Γκρισμπανιού καθόλου απίθανο να χρονολογείται από τότε που η οικογένεια Σίσκο ήταν χριστιανική και ανήκε στην τοπική αριστοκρατία.

Ο μόνος τρόπος για να λυθεί το πρόβλημα αυτό, που δε νομίζω ότι έχει σχέση και με τις σημερινές διεκδικήσεις των κατοίκων του Ελεύθερου, είναι να απευθυνθούν οι Γκρισμπανίτες στα Κτηματολόγια της Άγκυρας.

Η απάντηση στο ερώτημα αυτό από το Κτηματολόγιο της Άγκυρας, θα μας δώσει ιστορικές πληροφρίες αξιόλογες για την κρίσιμη περίοδο του περάσματος της περιοχής της Κόνιτσας, από το Δεσποτάτο της Ηπείρου στην Οθωμανική Αυτοκρατορία.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ.

ΑΠΟΚΡΙΕΣ 2004 ΣΤΗΝ ΠΗΓΗ

Mε το πατροπαράδοτο καρναβάλι γιόρτασε η Πηγή τις Απόκριες. Ο Εξωρ. Σύλλογος έκανε από μέρες τις προετοιμασίες για την Κυριακή της Αποκριάς, αλλά φέτος ο θάνατος ενός χωριανού που κηδεύτηκε το πρωί έφερε μια παγωμάρα στη γιορτή.

Παρ' όλα αυτά, για τη συνέχιση του εθίμου και την ικανοποίηση του κόσμου που προσήλθε στο χωριό, η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε “εν χοροίς και οργάνοις”.

Στην πλατεία του χωριού όπου είχε συγκεντρωθεί ο κόσμος εμφανίστηκαν οι καρναβαλιστές με τις παράξενες μουτσούνες τους, το γαϊδουράκι που το έσερναν ο γέρος με τη

γριά και το “τακίμι” του κλαριντζή Βαγγέλη Μπέζου.

Ο Σύλλογος κέρασε λουκούμι και τσίπουρο στους επισκέπτες. Άνδρες και γυναίκες του Συλλόγου πρόσφεραν πίτες, τουρσί (αρμιά) κ.α. ενώ οι



μασκοφόροι χόρευαν με παραδοσιακά τραγούδια.

Στη μέση της πλατείας ο γέρος με τη μπάμπω του, έχοντας “το μικρό παιδί τους” στη σαρμανίτσα διασκέδαζαν τους παρευρισκόμενους με τα κωμικά τους νούμερα...

Πρέπει να συγχαρούμε το Σύλλογο για τις προσάθειες που κάνει για τη διατήρηση του εθίμου και ευχόμαστε “του χρόνου ακόμα καλύτερα”.



Σ.Τ.

Η πέτρα του Άραπη

Διάφορες τοποθεσίες ή καιριά σημεία στην περιοχή μας, στην Ήπειρο και γενικότερα στον ελλαδικό χώρο, έχουν συνδεθεί με διάφορα ιστορικά γεγονότα και έχουν πάρει το όνομα των πρωτεργατών των σημαντικών αυτών συμβάντων.

Μια τέτοια τοποθεσία είναι και η “Η πέτρα του Άραπη”, που βρίσκεται δίπλα στο ιστορικό γεφύρι της Κόνιτσας και ίσως οι περισσότεροι από μας να μη γνωρίζουμε γιατί ονομάζεται έτσι!

Ο Αθανάσιος Δέμος στο περιοδικό “Ηπειρωτική Εταιρεία” και στο ιστορικό πόνημά του: Η συμμετοχή των Πωγωνοσίων στην Εθνεγερσία του 1821, αναφέρεται σε αξιόλογα ιστορικά γεγονότα και εξηγεί την ονομασία της παραπάνω τοποθεσίας...

Το Δελβινάκι, σημερινή πρωτεύουσα της Επαρχίας Πωγωνίου και του ομώνυμου Δήμου, στα χρόνια του Αλή Πασά υπήρξε ανυπότακτο και παρά τις λυσσαλέες προσπάθειες του αιμοβόρου σατράπη της Ήπειρου, οι Δελβινακιώτες με αρχηγό τον Παπαγιάννη Δάλλα αγωνίζονται για να επιζήσουν ελεύθεροι! Πολλά δημοτικά τραγούδια υμνούν τους αγώνες τους και τον αρχηγό τους ΠαπαΓιάννη.

Ο Αλή-Πασάς είναι αδύνατον να πουχάσει με την σκέψη ότι μια χού-

φτα Δελβινακιώτες δεν υποτάσσονται και δημιουργούν εστίες επαναστατικών κινημάτων γιαυτό και με μπαμπεσιά και προδοσία συλλαμβάνει τον παπα-Γιάννη και σιδεροδέσμιο τον οδηγεί στα μπουντρούμια των Ιωαννίνων, πιστεύοντας ότι έτσι θα ξοφλήσει τους λογαριασμούς του με τους ανυπότακτους αυτούς ραγιάδες.

Ο Παπα-Γιάννης κατορθώνει να δραπετεύσει και να επανέλθει στο Δελβινάκι δυναμικότερος και δημιουργεί νέους μπελάδες στον Πασά των Ιωαννίνων.

Βρισκόμαστε στις παραμονές της Εθνεγερσίας του 21 και η Φιλική Εταιρεία έχει απλώσει τα πλοκάμια της σε όλο το σκλαβωμένο ελλαδικό χώρο!

Μεταξύ των μυηθέντων στην Εταιρεία είναι και ο θρυλικός Δελβινακιώτης Παπα-Γιάννης και βλέποντας ότι ο Αλής χρησιμοποιεί τα πάντα για να τον ξαναβάλει στο χέρι, αποφασίζει να συγκροτήσει ικανό ένοπλο επαναστατικό απόσπασμα και να φύγει για την Βεσσαραβία (Ρουμανία) όπου ήδη έχει ξεσπάσει το κίνημα με τον Αλέξανδρο Υψηλάντη. Αρκετοί Δελβινακιώτες, αλλά και από τα γύρω χωριά (Βίσσανη, Βοστίνα κ.λ.π.) με ενθουσιασμό εντάσσονται στο απόσπασμα και όλοι μαζί αποφασίζουν να φύγουν το

συντομότερο!

Η διαδρομή προς Βεσσαραβία είναι δύσκολη και πολύ επικίνδυνη, αλλά και ο ενθουσιασμός των Πωγωνισίων μεγάλος!

Ο Αλή-Πασάς με την πονηριά που τον διακρίνει πληροφορείται την απόφαση των Δελβινακιώτων και αποφασίζει να σταματήσει την πορεία, πιάνοντας καίρια σημεία και αποδεκατίζοντας το απόσπασμα. Δίνει λοιπόν αμέσως εντολή σε άραβα αξιωματικό, με ικανό αριθμό τουρκοαλβανών φανατισμένων στρατιωτών, να πιάσει το πέρασμα κοντά στη γέφυρα της Κόνιτσας απ' όπου υποχρεωτικά το απόσπασμα των Δελβινακιώτων πρόκειται να περάσει.

Η πορεία του αποσπάσματος γίνεται με πολλές προφυλάξεις, φτάνοντας όμως στο επικίνδυνο εκείνο σημείο δέχονται σωρεία από εχθρικά βόλια και η κατάσταση γίνεται τραγική. Ο Παπα-Γιάννης ορθώνει το ανάστημά του και δίνει εντολή στους αιφνιδιασθέντες αντρες του να ακροβολισθούν σε θέση μάχης.

Η σύγκρουση υπήρξε φοβερή και άνιση γιατί οι τουρκαλβανοί έχουν οχυρωθεί σε καίρικες θέσεις, αλλά ο πρωισμός και η αυταπάρνηση των παλικαριών του Παπα-Γιάννη τους εξαναγκάζει να τραπούν σε φυγή αφήνοντας πίσω δεκάδες νεκρούς και λάφυρα.

Μεταξύ των νεκρών την ίδια τύχη έχει και ο άραβας αξιωματικός, που

βρίσκεται σκοτωμένος πίσω από το βράχο που ήταν ταμπουρωμένος!

Από τότε ο βράχος αυτός πήρε το όνομα του και όλοι τον ξέρουν σαν: Η Πέτρα του Αράπη!

Ο Παπα-Γιάννης με τους αντρες του μετά από πολυήμερη, επικίνδυνη και κοπιαστική πορεία φτάνει στη Βεσσαραβία (Ρουμανία) και προσχωρεί με τα παλικάρια του στις επναστατικές δυνάμεις του Υψηλάντη και λαμβάνει μέρος στη μάχη του Σκουλινίου, όπου διακρίνεται ο ατρόμητος αυτός ρασοφόρος για τον πρωισμό του μαζί με τον ανεψιό του Αντώνη Μόνια και τους άλλους Δελβινακιώτες!

Δίκαια έχει χαρακτηρισθεί η μάχη αυτή, από τον ίδιο τον Υψηλάντη ως “μάχη Δελβινακιώτικη”, αφού από τους 400 Γραικούς που έλαβαν μέρος σ' αυτή, οι 97 ήταν Δελβινακιώτες.

Για την σημαντική αυτή προσφορά του Παπα-Γιάννη Δάλλα και των παλικαριών του, ο Ρώσσος Αρχιστράτηγος προκάλεσε ουζάκιον (αυτοκρατορικό διάταγμα του τσάρου) με το οποίο προσφέρονταν σ' αυτόν δύο (2) κτήματα του στέμματος “ίνα τα νέμπται εφ' όρου ζωής”. Επιτρέπονταν επιπλέον σ' αυτόν να λειτουργεί σε οποιαδήποτε εκκλησία της Βεσσαραβίας χωρίς ειδική άδεια, οι δε απόγονοί του να φέρουν τον τίτλο ευγενείας “Δβοριάνιν”.

Απόστολος Στ. Ριστάνης
Συντ/χος Εκπ/κός

Περίπατοι

ΚΙΤΣΙΟΥ ΕΙΡΗΝΗ

“Ρωφωδία”¹

Oι πρόποδες του βουνού, ομαλοί, καταπράσινοι και κεκλιμένοι ελαφρά καθώς ήταν, έμοιαζαν με κατηφορική Πεδιάδα, που την αγκάλιαζε, θαρρείς προφυλάσσοντάς την στο κατρακύλισμά της, το πέτρινο πεζούλι, που έφθανε ως εκεί, που μπορούσε να δει το μάτι. Ένας απόγονος του μυθικού Άτλαντα, που συγκρατούσε ολόκληρο βουνό να μην σωριαστεί.

Τα άλογα, δρασκέλισαν με τη χάρη των αλόγων του τσίρκου, το πέτρινο πεζούλι και βρέθηκαν στο χωματένιο φαρδύ δρόμο.

Ο ρυθμός απ' το ελαφρύ τους Τρόκ², σχημάτιζε μια ρυθμική πνοή αύρας, που έκανε τα μακριά μαλλιά των αμαζόνων ελαφρά να κυματίζουν.

Μετά από ένα ωραίο περίπατο με τ' άλογά τους, οι τρεις αδερφές, πήγαιναν για το σπίτι.

Είχαν στο νου τους όμως, πριν φθάσουν στο μεγάλο αρδευτικό κανάλι, εκεί που γινόταν οι διακλαδώσεις του νερού, σε άλλα μικρότερα, να συγκρατήσουν τα άλογα γερά απ' τα γκέμια, γιατί εκείνα, τρελλαίνονταν απ' το θόρυβο και σαν μεθυσμένα, θα

σκορπίζονταν εδώ κι εκεί, χωρίς αυτή τους τη φροντίδα.

Τα άλογα σχυνέχιζαν την πορεία τους, με ελαφρύ τρέξιμο και τα κορίτσια άρχισαν να σιγοτραγουδούν ένα χαρούμενο τραγουδάκι, σαν αυτά των μικρών παιδιών.

Πιο κάτω, κι ενώ οι πρόποδες κι ο χωματένιος δρόμος, διέσχιζαν κυκλικά το τοπίο, βρίσκονταν καθισμένοι αμέριμνα στο πεζούλι, τρείς νεαροί με τ' άλογά τους αφημένα, να βόσκουν λίγο πιο πάνω.

Μόλις είδαν τα κορίτσια να πλησιάζουν, ξαφνιάστηκαν. Σηκώθηκαν αμέσως, έφεραν σε λογαριασμό τα σακάκια τους, κι ύστερα και οι τρεις μαζί, υποκλίθηκαν στις τρεις νεαρές, που πέρναγαν από μπροστά τους και πριν καλά-καλά προλάβουν ν' απομακρυνθούν αυτές, εκείνοι ανέβηκαν σ' άλογά τους και τις συνόδευαν, αφήνοντας μια μικρή απόσταση.

Στο μεγάλο αρδευτικό κανάλι, τ' άλογα συγκρατήθηκαν την κατάλληλη σπιγμή, κι ο κίνδυνος της διασποράς τους, αποφεύχθηκε μ' επιτυχία, κι ήταν όνειρο τώρα, να βλέπεις, το ρυθμικό τους τριποδισμό.

Σε λίγο όμως, η παρέα χώρισε. Οι τρεις νεαροί, πήραν το δρόμο προς το

1. Ρωφωδία: (στη μουσική) Συμφωνικό κομμάτι, ελεύθερου χαρακτήρα, βασισμένο κυρίως σε λαϊκά μουσικά θέματα μιας περιοχής.

2. Τρόκ: ελαφρύ τρέξιμο (στους ίππους).

ποτάμι, κι οι νεαρές πλησίαζαν πια, στο δρόμο για το σπίτι.

Το βράδυ, στην αίθουσα συναυλιών της μικρής πόλης, τα κορίτσια καθισμένα στο θεωρείο τους, άκουγαν ίσια τη μουσική.

Ξαφνικά στο μέρος της Ρωψωδίας³, όπου η κίνηση των δοξαριών, πάνω στις χορδές των βιολιών⁴, και το αστραποβόλημα⁵ του πχοχρώματος, θύμιζαν ελαφρύ τρέξιμο μικρής ίλης ιππικού, είδαν έκπληκτα, στο απέναντι θεωρείο τρεις νεαρούς, να σπικώνονται και να υποκλίνονται προς το μέρος τους!

Αυτές κοκκίνησαν, κι άρχισαν να κουνούν τις γιαπωνέζικες βεντάλιες τους, σ' ένα ξέφρενο ρυθμό κι αυτή η χωρίς ανάπαυση κίνηση, έδινε στα σχέδια του Κεϊσάϊ Εϊσεν⁶, που ήταν

ζωγραφισμένα πάνω τους, περίεργα χρώματα και αποχρώσεις σε τρελλούς αστραφτερούς συνδυασμούς!

“Indifferentia”⁷

Κυριακή πρωί, νεκρική σιγή στους δρόμους. Άνοιξα το παράθυρο. Τοπίο ομιχλώδες, σύγχρονο Βαγκνερικό, μετά από μια γερή νεροποντή το βράδυ.

Ο γνωστός μοναχικός ιππότης στο δρόμο, με το μανδύα του, μια κουβέρτα μουσκεμένη. Βαδίζει αργά, μεγαλόπρεπα με ραβδί=σκουπόξυλο, για ξίφος.

Σε μια σύγχρονη Αθήνα, ο Τανγκωύζερ⁸, του Βάγκνερ ζητιάνος!

Σέρνει αργά τα βήματά του, φορτωμένος το βρεγμένο του σπίτι, τα νομίσματα της ελευμοσύνης και τα σακκούλια με τα

3. Ραψωδία. Είναι η Ραψωδία για πιάνο και ορχήστρα (θέμα και παραλλαγές 1-24) που Σεργκέι Ραχμάνινωφ (1873-1943) που συνέθεσε το 1934 πάνω σ' ένα θέμα του Παγκανίνι. Παλιότερα το ίδιο είχαν κάνει ο Brahms και ο List.

4. Η κίνηση αυτή στη μουσική λέγεται “σπικάτο”. Παράγεται σε έγχορδα όργανα, όπου το δοξάρι “πηδά” στη χορδή με εναλλαγή στο πάνω και στο κάτω άκρο του δοξαριού.

5. Αστραποβόλημα: Είναι το εκφραστικό φαινόμενο, που απελευθερώνεται σ' ένα καλλιτεχνικό έργο, και γίνεται γνωστό μόνο σ' αυτούς που μπορούν να το αντιληφθούν αισθητικά.

Στην προκειμένη περίπτωση η μετάφρασή του σε “ελαφρύ τρέξιμο μικρής ίλης ιππικού” είναι δική μου και εντελώς αυθαίρετη.

6. Κεϊσάϊ Εϊσεν. Ιάπωνας ζωγράφος. Η επίδραση της Ιαπωνίας στη δυτική Τέχνη ήταν γνωστή με το όνομα “Ιαπωνισμός”. Οι “Ιαπωνιμοί” ήταν ασκήσεις που είχαν ευχαριστήσει ιδιαίτερα τον Van Gogh. Ο Βικέντιος χρησιμοποίησε για αντιγραφή, ένα χαρακτικό του Κεϊσάϊ Εϊσεν, από το εξώφυλλο του περιοδικού “Paris Illustré. Le Japon” (Εικονογραφισμένο Παρίσι).

7. Indifferentia: Αδιαφορία (Λατ.).

8. Τανγκωύζερ: Γερμανός ποιητής (1205-1268), έλαβε ίσως μέρος στη σταυροφορία του 1228 έζησε και σαν πλανόδιος τραγουδιστής. Έγινε μυθικός ήρωας. Ο Ρίχαρντ Βάγκνερ με την ομώνυμη όπερά του, έκανε γνωστό τον μύθο του: Ο Τανγκωύζερ πήγε στο όρος της Αφροδίτης, όπου έζησε ένα χρόνο απολαμβάνοντας “εγκόσμιες απολαύσεις”.

αποφάγια, δεμένα στη μέση του.

Κι ύστερα, εκεί που ο πήλιος αρχίζει να ζεσταίνει το πεζοδρόμιο, απόσταμένος, ξαπλώνει. Βρεγμένος και άθλιος, μαυρισμένος από το καυσαέριο και τη βρώμα, απολαμβάνοντας την άχνα της αποφοράς του. Όλος ο δρόμος μυρίζει απαίσια κι αυτός, μακάριος αδιαφορεί για τα πάντα! Ο *Magna Indifferentia!*

Αρχίζει η κυκλοφορία αυτοκίνητα κι άνθρωποι, ταχύτητες γρήγορες κι απ' τις δυό πλευρές.

Όποιοι περνούν δίπλα απ' τον "Ιππότη", πιάνουν τη μύτη τους αλλά δυστυχώς η απαίσια μυρωδιά, τους συναντά αργότερα, όταν έχουν απομακρυνθεί κι έχουν ελευθερώσει τη μύτη, αλλά και τη μ' αυτό, αδιαφορούν κι αυτοί!

Κανένας νόμος, καμμία διαταγή, κανένα σύστημα δεν μπορούν να κουνίσουν αυτό το αλλόκοτο όν από τη μακάρια ξάπλα του. Άλλα, και ποιός ενδιαφέρεται;

Αδιαφορούμε κι αδιαφορεί κι αυτός!

Κοιτά πονηρά κι είναι σαν να λέει: "Ορίστε ο πολιτισμός σας, βρωμερός και τρισάθλιος, ένα κουρέλι πεταμένο στο δρόμο, πνιγμένο στην αδιαφορία, που δίνει και παίρνει σε ίσες ποσότητες".

Όταν τον κατέλαβαν τύφεις, γι' αυτό το είδος της ζωής που έκανε, πήγε στη Ρώμη και παρακάλεσε τον Πάπα Ουρβανό, να του συγχωρήσει τις αμαρτίες του. Εκείνος, του είπε ότι θα συγχωρεθεί, αν η ποιμαντορική Ράβδος του βλαστήσει. Ο Τανγκώζερ επέστρεψε στο όρος της Αφροδίτης λίγες μέρες όμως μετά την αναχώρησή του από τη Ρώμη η Ράβδος του πάπα βλάστησε!

Ω! Μέγιστε Ιππότη! Ο *Maxima Indifferentia!*

"Κρυφό πέρασμα"

Πέρασα όλο το χειμώνα, νοσταλγώντας το δάσος!

Η ανάμνησή του, δεν ήταν απλώς μια ονειροπόληση, αυτή, η πιο ελεεινή, απ' όλες τις τέχνες, παρά αισθήματα συνταρακτικά, που ένοιωσα άλλοτε, όταν ήταν εύκολο, να περνώ ώρες ολόκληρες, στο βαθύ πράσινο κόσμο του, ή να περιμένω μ' ανυπομονσία, τον ερχομό αυτών, που βρίσκονταν εκεί.

Η έλλειψή του πάντα, μου σπαράζει την καρδιά!

Να όμως που τώρα, είμαι επιτέλους εδώ στην κεντρική του ιδέα.

Έφθασα, σχεδόν πετώντας, περικαρής, παραπρώντας με λαχτάρα τα πάντα.

Περπάτησα κάτω από βαθειές σκιές, όπου η γαλήνη βασίλευε χωρίς παρηγοριά, όπου η χαρά για το φως του πήλιου, ήταν λιγοστή, καθώς οι ακτίνες του, κλεφτά διαπερνούσαν τα πυκνά φυλλώματα.

Θαύμασα το πράσινο σ' όλες τις αποχρώσεις, παντού. Στα δέντρα και στα φυτά, στις απόκρυμνες πλαγιές και στα πλατώματα στις ρωγμές των βρά-

χων και στις γιγάντιες φτέρες, κι είναι πιο πολύ, αυτό το πέταγμα των πουλιών, που με τρελλαίνει, καθώς φτερουγίζουν αδιάκοπα, τραγουδώντας την αμεριμνοσία τους.

Και τώρα, που η κούραση με καθήλωσε, ακριβώς στο κέντρο αυτού του ονειρεμένου παραδείσου, έπαψα πια να ενδιαφέρομαι, για αυτόν.

Άλλωστε δεν είναι ακριβώς, όπως μου είχε υποσχεθεί η χειμωνιάτικη νοσταλγία μου, και τίποτα δεν είναι συνταρακτικό, όπως το είχα φανταστεί!

Μήπως τελικά, η ομορφιά της φύσης, έγκειται μόνο στο γεγονός, ότι μας υπόσχεται πολύ περισσότερα, απ' αυτό που πραγματικά είναι;⁹

Μελαγχολία με κυριεύει, καθώς βρίσκομαι καθισμένη σ' ένα παχύ στρώμα από πευκοβελόνες, κάτω από πολυάριθμα πεύκα, όπου κι οι πρίμουλες ακόμα, έτσι όπως είναι μελαγχολικά παραδομένες, στο επίπεδο σχήμα τους, εντείνουν αυτή μου τη διάθεση.

Τα νερά της πηγής κελαρίζουν μ' ένα ασταμάτητο μουρμουρπτό, παρηγοριά μιας στιγμής, γιατί ενώ αυτή, βρίσκεται εδώ κοντά μου, είναι τόσο μακριά απ' τη ζωή μου! Το μουρμουρπτό της μου λέει, ότι είμαι μια ξένη!

Τί κι αν κάποτε ήμουν το παιδί του ξυλοκόπου, που πέρασε, τη μισή του

ζωή στο δάσος και την άλλη μισή, μιλώντας για αυτό;

Κι αν περηφανεύομαι ακόμα, για ένα γενναίο μου πέρασμα, πάνω από μια απόκρυμνη χαράδρα, στα είκοσί μου, δεν ωφελεί τώρα πια!

Βρίσκομαι στο δάσος και σκέφτομαι την Πόλη!

Ζω στην πόλη, και σκέφτομαι το δάσος!

Δυο τόποι, είναι απλό, αλλά δύο ζωές; Ένα δικασμένο διαιρειμένο όν! Ποιός αντέχει, τέτοιες οδυνηρές αντιθέσεις;

Σκέφτομαι με νοσταλγία, τη φίλη μου τη Λόπε¹⁰, όχι για τα πετυχημένα ορειβατικά της περάσματα, πάνω από τα σκαλοπάτια του Άδη, ούτε για τις πετυχημένες ορειβατικές της αναβάσεις. Παρά μόνο για τον Bach, αυτό το “κρυφό της πέρασμα”, που ευτυχώς μου αποκάλυψε!

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Παγκόσμιο Λεξικό της Μουσικής, Τόλικα Στοχαστής αθήνα 1995.
2. Βαν Γκόγκ Bruce Rernard Δεληθανάσης - Ερευνητές 1992
3. Αισθητική Θεωρία Adorno Αδεξάνδρεια Αθήνα 2000

9. Η φύση στην πραγματικότητα, μας “λέει” περισσότερα απ' ό,τι είναι. Γι' αυτό το λόγο εξάλλου μας είναι απαραίτητοι οι ποιητές, οι ζωγράφοι και οι συνθέτες της μουσικής, για να συλλαμβάνουν ακριβώς, αυτό το “περισσότερο” και να το κάνουν πραγματικότητα, παρουσιάζοντάς το σε μας με τα έργα τους.

10. Λόπε: Υπαρκτό πρόσωπο, δεινή ορειβάτισσα. Αναφέρεται και στις “Σελίδες πμερολογίου” (τεύχος 108).

Η ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑ

HΠανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδος ιδρύθηκε το Σεπέμβριο του 1937 με σκοπό τη συνένωση των Ήπειρωτικών σωματείων, τα οποία ευρίσκοντο εκτός Ηπείρου, δηλαδή της υπόλοιπης Ελλάδας με έδρα την Αθήνα η οποία έχει μέδιο της μόνον τα εκτός Ηπείρου και εντός Ελλάδας Σωματεία.

Ιδρυτικά μέδη πάντα δεκαεπτά Σωματεία μεταξύ των οποίων η Βούρμπιανη, Ασημοχώρι, Οξιά, Πυρσόγιαννη, Αγία Βαρβάρα, Κόνιτσα, Τουρναδίτες, Συρράκο, Γραμμενοχώρια, Δολιανά, Σύλλογος Τζουμερκιώτων, Βασιλόπουλο, Ρίζο, Σύλλογος Βορειοπειρωτών, Κεράσοβο, Ηπειρωτική Νεολαία.

Πρώτος Πρόεδρος πάντα ο Βουρμπιανίτης Μάρκος Θάνος και ακολούθοσαν: Κ. Μπέκας (Τζουμέρκα), Κ. Κρυστάλλης (Συρράκο, αδελφός του ποιητή), Ιωάν. Βογάς (Ζαγόρι), Κ. Προύσκας, Λευτ. Μαντζίκας (Λιγοψά), Κ. Νάσος (Παρακάλαμος), Λ. Διαμαντίνης (Θεοδώριανά), Ζήνος Ντίνος (Κοκκινιά), Π. Κοσοβίτσας (Κ. Ραβένια), και σήμερα ο Κ. Αλεξίου (Βουλγαρέλη).

Η ιδέα ίδρυσης της Πανηπειρωτικής, ξεκίνησε τον Οκτώβριο 1934 με την έκδοση από τον αείμνηστο Αθανάσιο Γκογκώνη της 15ήμερης εφη-

μερίδας το "Ηπειρωτικό Μέλλον", μιας από τις μακροβιότερες του Περιοδικού Τύπου και πατριωτικής προσφοράς στην Ήπειρο και τους απανταχού Ήπειρωτες, στην οποία από τα πρώτα φύλλα, ο Δικηγόρος και δημοσιογράφος Γεωργ. Βαρβαρέτος και άλλοι έγκριτοι Ήπειρωτες, με άρθρα τους επεσήμαναν την ανάγκη συνένωσης των πολλών πατριωτικών Σωματείων της Πρωτεύουσας και του Πειραιά.

Αφού ωρίμασε η ιδέα, στις 26 Σεπτεμβρίου 1937 ημέρα Κυριακή ώρα 9 π.μ. στην οδό Σοφοκλέους 66 που βρίσκεται το γραφείο του Συνδέσμου Βούρμπιανης, ο Πρόεδρος του Συνδέσμου, ο Βουρμπιανίτης εργοδάβος οικοδομών Μάρκος Θάνος πάντα εκεί από τις 7 το πρωί. Περίμενε τους συμπατριώτες του που συγκροτούσαν την ιδρυτική συνέλευση για την Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία.

Πολλά σωματεία δρούσαν στην Αθήνα και τον Πειραιά. Τα περισσότερα είχαν βρει ενδιαφέρουσα την ιδέα της συνένωσής τους σε μια ανώτερη οργάνωση, μα δεν μαζεύονταν όλα. Αναβάλλονταν η μια σύσκεψη, και στην επόμενη έρχονταν κάποιοι που έλειπαν, μα έλειπαν άλλοι. Στις 15 του ίδιου μήνα είχαν οργανώσει τούτη τη συνάντηση να γίνει στο Ξενοδοχείο "Εστία". Μάλιστα ο νεα-

ρός τότε Δικηγόρος Κώστας Σταμάτης από τα Θεοδώριανα που είχε εκπονήσει και το πρώτο καταστατικό, το είχε μαζί του για έγκριση.

Η προσέλευση κρίθηκε πενιχρή. Για το λόγο αυτό αφού διαβάστηκε και εγκρίθηκε από τους παριστάμενους το καταστατικό αυτό, αναβλήθηκε για να ολοκληρωθεί τούτη την ημέρα και σε τούτο το μέρος. Όρα έναρξης είχε ορισθεί η 9.30. Όμως η ώρα είχε φθάσει εννιά και μόνο 11 σωματεία είχαν παρουσιασθεί. Ο Μάρκος Θάνος αντάλλαξε στα όρθια γνώμες με τον Κώστα Σταμάτη τον Κώστα Σιούτη από τη Β. Ήπειρο, τον ιατρό Βασίλειο Χρήστου από το Ασπροχώρι και το Βασίλειο Κρυστάλλη, αδελφό του ποιητή, από το Συράκο.

Μόνον έντεκα σωματεία παρουσιάστηκαν. Πρέπει να τελειώσουμε είπαν. Από αναβολή σε αναβολή, θα ξεφουσκώσει το πράμα και είναι κρίμα.

Δεν χρειάστηκε να τους πείσει. Την ίδια γνώμη είχαν και άλλοι. Δύσκολοι εκείνοι οι καιροί. Δεν έκαναν τίποτε παράνομο, μα αν μπουκάριζε η ασφάλεια του Μανιαδάκη, ποιος τους ξαναμάζευε τους φιλήσυχους τουτους Ηπειρώτες βιοπαλαιστές....

Αξίζει η ιδιαίτερη τιμή ν' αναφέρουμε αυτά τα σωματεία και αυτά τα πρόσωπα που συγκρότησαν την πρώτη Γενική Συνέλευση της Π.Σ.Ε.

1. Σύνδεσμος Βούρμπιανης - Μάρκος Θάνος, Κ. Λάδος, Β. Καραγιάννης, Μεν. Δημάρατος.

2. Σύλλογος Ασπροχωρίου - Βασ.

Χρήστου.

3. Αδελφότητα Οξυάς - Γώρ. Κυπαρίσης.

4. Σύλλογος Πυρσογιαννιτών - Ιωάν. Μαυρομάτης.

5. Σύνδεσμος Συρρακιωτών - Βασ. Κρυστάλλης.

6. Σύλλογος Αγίας Βαρβάρας - Παν. Παπαμιχάλης.

7. Αδελφότητα Δολιανιτών - Δημ. Χατζής, Δημ. Οικονόμου.

8. Αδελφότητα Γραμμενοχωριτών Ευάγ. Γκέλος.

9. Σύλλογος Κονιτσιωτών - Νίκ. Τσάκας.

10. Σύλλογος Τζουμερκιωτών - Χρ. Δασκαλάκης Παν. Σύρμος.

11. Ηπειρωτική Νεολαία - Κων. Σταμάτης.

Έντεκα τα σωματεία 16 οι αντιπρόσωποι. Άλλα το καταστατικό πρόβλεπε 24 μελές Δ.Σ. Κάποιοι δίστασαν. "Δεν μπορούμε να εκλέξουμε προσωρινό Δ.Σ. απαιτεί 24 μέλη".

Από το πρακτικό της ιδρυτικής συνέλευσης φαίνεται ότι τη λύση τη βρήκε ο Μάρκος Θάνος.

"... Ο Μάρκος Θάνος προτείνει για να γίνει εκλογή του Διοικητικού Συμβουλίου να προτείνετε και να ψηφίσετε υποψηφίους και εκ των μελών των άλλων οργανώσεων (δηλαδή των μη μετεχουσών στη Συνέλευση). Η Συνέλευση εγκρίνει την πρόταση".

Από τους 24 που εκλέχτηκαν στο Δ.Σ. οι 11 ήταν απόντες κι από αυτούς, οι 7 ανταποκρίθηκαν και πήραν μέρος στην πρώτη συνεδρίαση του

Δ.Σ. της 4/10/1937.

Αυτοί ήταν: Σωτήρης Μαλάμος, Μάρκος Τράντας, Κων/ίνος Οικονόμου, Αλέξ. Τσουκανέλης, Ευάγ. Καραμπέτσος, Χρ. Συγούνας και Στ. Γιώτης.

Το τόλμημα αυτό του Μάρκου Θάνου εξασφάλισε την ίδρυση της Συνομοσπονδίας που κινδύνευσε για τυπικό λόγο να ματαιωθεί. Στην πρώτη σύνοδο του Δ.Σ. στις 4/10/1937 που έπρεπε να συγκροτηθεί σε σώμα, έκαμε απαρτία και πέραν μέρος στη συνεδρίαση αυτά τα 20 από τα 24 εκλεγέντα μέλη, όπου ο Μάρκος Θάνος είπε κατά λέξη. "Η ανωτάτην αυτήν οργάνωση που ιδρύουμε σήμερα, θα προδεύσει και θα μας ευγνωμονούν οι μεταγενέστεροι Ηπειρώτες. Δια της οργάνωσης αυτής θα ενώσουμε όλα τα σκορπισμένα σωματεία εις μιαν ενviaίαν μεγάλην Ηπειρωτική δύναμη, που εν καιρώ θα μεγαλουργήσει και θα γίνει η καλύτερη και zπλευτή οργάνωση της Ελλάδας. Η οργάνωση τούτη θα διεκδικήσει όλα τα δικαιώματα της Ηπείρου, θα λάβει την αρμόζουσα θέση και το σεβασμό που της αξίζει έναντι της Ελληνικής κοινωνίας και του κράτους".

Η ιδρυτική όμως διαδικασία της Π.Σ.Ε. συνεχίστηκε εύστοχα μέχρι το Γενάρη του επόμενου έτους 1938, που πραγματοποιήθηκε μια νέα Γεν. Συνέλευση, χωρίς να έχει προηγηθεί ακόμα τακτική (Γ.Σ.) για εκλογές αιρετών οργάνων Στη συνέλευση αυτή πέραν μέρος και τα εξής σωματεία

που δεν είχαν παραβρεθεί στην 1η της 26/9/37.

Έτσι μπορούμε να πούμε ότι και τα σωματεία αυτά είναι από τα ιδρυτικά μέλη της Συνομοσπονδίας, πλην της Ένωσης Ζαγορισίων που αποχώρησαν αμέσως και δεν επανήλθαν.

Έτσι ο Μάρκος Θάνος όταν πρότεινε να ψηφισθούν και συμπατριώτες κάποιων άλλων σωματείων γνώριζε ότι τα σωματεία αυτά πάσχισαν να φτάσει ως εκεί η ίδρυση της Συνομοσπονδίας, αλλά για κάποιο ή κάποιους λόγους δεν μπόρεσαν εκείνη την ημέρα να στείλουν αντιπρόσωπο.

Με αυτές τις δυσκολίες και τον αγώνα κάποιων Ηπειρολάτριδων Συμπατριώτων μας ιδρύθηκε η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία, η φωνή του απόδημου Ηπειρώτη, η πιο zπλευτή οργάνωση της Ελλάδας όπως είχε τονίσει και στην πρώτη του ομιλία ο πρώτος Πρόεδρός της ο Μάρκος Θάνος.

Οι αρχικοί σκοποί ήταν κατά πρώτον η αλλοπλεγγύη μεταξύ των μελών της και η διατήρηση της πολιτιστικής μας παράδοσης και ανάπτυξης μέριμνας για την εξασφάλιση εργασίας και την κοινωνική πρόνοια των απόδημων σε Αθήνα, Πειραιά και περίχωρα. Λειπουργούσε ακόμη και ως γραφείο ευρέσεως εργασίας, τότε που για το κράτος αυτό ήταν άγνωστο. Φρόντιζε ακόμη για την εξασφάλιση κλινών σε νοσοκομεία και ιατρικής περίθαλψης κυρίως κατά της φυματίωσης η οποία μάστιζε τότε τους απόδημους,

λόγω των ανθυγιεινών και σκληρών συνθηκών διαβίωσης και εργασίας. Κατά δεύτερον πάντα το αμείωτο ενδιαφέρον για τη γενέτειρα ανέκαθεν βρισκόμενη σε υπανάπτυξη και σε ό,τι αφορούσε την ποιότητα ζωής, ιδίως των χωριών της.

Οι σκοποί αυτοί στην ουσία τους εξακολουθούν να υπάρχουν και σήμερα, προσαρμοσμένοι βέβαια στις εκάστοτε συνθήκες αλλά και τις σύγχρονες ή μελλοντικές εξελίξεις.

Δυστυχώς τα τελευταία χρόνια η κομματική κραιπάλη όπως πολύ σωστά επισήμανε σε άρθρο του στην εφημερίδα του Συνδέσμου της Πλατανούσας Ιωαννίνων "Ηπειρώτικα Νέα" που εκδίδεται στην Αθήνα, ο Δικηγόρος Κος Χρήστος Αναγνώστου, την εξέτρεψε από τον πραγματικό της σκοπό με αποτέλεσμα να μεταφερθεί η διαμάχη στα Δικαστήρια, να ακυρωθούν οι εκλογές και να υπολειπουργεί με διορισμένο προεδρείο.

Πρέπει να Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία να ξαναθρεί τον σωστό της ρόλο, αυτόν το ρόλο που οραματίσπικαν οι ιδρυτές της και για να συμβεί

αυτό πρέπει όλοι οι Ηπειρώτες που ασχολούνται με την Π.Σ.Ε. να καταλάβουν ότι, το μοναδικό κόμμα για όλους αυτούς και για μας απ' εξω τα μέλη της, είναι η αγαπημένη μας "ΗΠΕΙΡΟΣ".

Ως πρώην Πρόεδρος του Συνδέσμου Βούρμπιανης Αθηνών που αγωνίστηκε και θα συνεχίσει να αγωνίζεται για τη σωστή πορεία της, προσωπικά θλίβομαι για το κατάντημα, αλλά πιστεύω ότι μετά από τη μπόρα έρχεται η γαλήνη και σίγουρα θα πρυτανεύσει η λογική. Όμως για να επιτευχθεί αυτό, πρέπει ν' απομακρυνθούν όλοι οι πρωταίτιοι αυτών των ατασθαλιών, να σταματήσουν οι κομματικές αντιπαραθέσεις και οι δικαστικές αντιδικίες και το σημαντικότερο να διαγραφούν τα όποια σωματεία έχουν εγγραφεί παράνομα στα μπτρώα της, για να ξαναθρεί η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία τον πραγματικό της ρόλο, προς όφελος των απόδημων Ηπειρωτών και της παραμελημένης Ηπείρου μας γενικότερα.

Γεώργιος Γκιώκας Αθήνα

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικία απέναντι από τον Ξενώνα

"Το ΔΕΝΤΡΟ"

Τηλ. 210 - 2132988 - 6974608381

Το ιστορικό της λειτουργίας του συνδέσμου κοινότητος Βούρμπιανης (Από το 1883 έως το 1983)

Tην 1 Μαρτίου 1915 συνήλθε εκ νέου η Γενική Συνέλευση και ενέκρινε το Καταστατικό του νέου Συνδέσμου που έφερε την επωνυμία «Σύνδεσμος Κοινότητος Βουρμπιάνης».

Την 8 Μαρτίου έγιναν αρχαιρεσίες και εξελέγει το πρώτο Δ.Σ. του Συνδέσμου Κοινότητος Βουρμπιάνης με Πρόεδρο τον Ν. Οίκονόμου, Αντιπρόεδρο τον Λ. Λαμπρινίδη, Γραμματέα τον Β. Δημάρατο και Ταμία τον Δ. Παπανικολάου. Την 15 Μαρτίου 1915 το Δ. Συμβούλιο της Φιλ. Αδελφότητος παρέδωσε εις το Δ. Συμβούλιο του Συνδέσμου Κοιν. Βουρμπιάνης το αρχείο και όλα τα περιουσιακά στοιχεία με πρακτικό που υπέγραψαν και τα δύο Συμβούλια.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου εγνωστοποίησε εις όλους τους συμπατριώτες την επελθούσα αλλαγή και δια να ολοκληρωθεί η οργάνωση του Συνδέσμου συνεκροτήθει το Τμήμα αυτού είς Ιωάννινα, έγινε δε και εκλογή Εφορείας εις Βούρμπιανη. Επίσης, εφρόντισε να εξετασθεί η κατάσταση των θεμελίων της νέας Σχολής και η καταλληλότητα του οικοπέδου αυτής, διέθεσε ποσό δια την επισκευή της παλαιάς Σχολής, εβοήθησε άπορο συμπατριώτη και δια λόγους οικονομίας απεφάσισε να γίνει την 30 Ιουνίου πολύ α-

πλά ο εορτασμός της επετείου του Συνδέσμου.

Το Δ.Σ. ασχολήθει με την τακτοποίηση των οικονομικών υποχρεώσεων του Συνδέσμου και την ομαλή λειπουργία του Ταμείου. Επειδή εις τον τομέα αυτόν το Τμήμα Ιωαννίνων από αδράνεια δεν ενημέρωσε εγκαίρως τον Σύνδεσμο, το Δ.Σ. αναγκάσθει να δανεισθεί χρήματα δια να αντιμετωπίσει τις υποχρεώσεις του Συνδέσμου, τα όποια εξόφλησε αργότερα. Τέλος, σύμφωνα με την οικονομική κατάσταση του Συνδέσμου ελήφθησαν αποφάσεις δια την ενίσχυση της λειπουργίας της Σχολής και την αναδιοργάνωση του Οικοτροφείου και την λειπουργία του σύμφωνα με τον αριθμό των οικοτρόφων.

Την 29 Νοεμβρίου 1915 συνήλθε η Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου. Έγινε λογοδοσία του Δ.Σ., ενημέρωση επί των εσόδων και εξόδων και εκλογή των μελών της Εξελ. Επιτροπής. Εις το Τμήμα Ιωαννίνων δεν έγινε η εκλογή της Εξ. Επιτροπής κατά την ημέρα που άριζε το Καταστατικό και δια τούτο έγινε σύσταση εις τα μέλη του να συμμορφωθούν με αυτό. Κατά την Γενική Συνέλευση της 27 Δεκεμβρίου 1915 έγινε ανάγνωση της Έκθ. της Εξελ. Επιτροπής και έγκριση του έργου του Δ.Σ. Ακολούθησαν αρχαιρεσίες δια την εκλογή του νέου Δ. Συμβουλίου.

Την 25 Ιανουαρίου 1916 μετά την συγκέντρωση των αποτελεσμάτων των Τμημάτων Βούρμπιανης και Ιωαννίνων έγινε ή ανακήρυξη των μελών του νέου Δ.Σ. Εξελέγησαν Πρόεδρος ο Ν. Οικονόμου, Αντιπρόεδρος ο Α. Λαμπρινίδης, Γραμματεύς ο Β. Δημάρατος και Ταμίας ο Δ. Γιόστης. Την ίδια ημέρα το Δ.Σ. παρέλαβε την Διοίκηση του Συνδέσμου.

Το Δ.Σ. συνεκρότησε επιτροπή διά την συλλογή χρημάτων με έρανο μεταξύ των ευποροτέρων Βουρμπιανιτών δια την ενίσχυση οικογενειών εις Βούρμπιανη ευρισκομένων εις μεγίστη οικονομική στενοχώρια. Επίσης απεφασίσθει η αγορά ψεκαστήρων δια τα αμπέλια του Χωρίου.

Η Γενική Συνέλευση που συνήλθε την 6 Μαρτίου 1916 εξέλεξε τα νέα μέλη της Διαχειριστικής Επιτροπής του Κληροδοτήματος. Τον Ιούλιο έπροταθεί η από μέρους του Δημοσίου ενοικίαση της Σχολής της Βούρμπιανης. Τέλος, απεφασίσθει να συνεχισθεί η ανέγερση της νέας Σχολής εφ' όσον χορηγηθεί το ποσό που ενεκρίθει από το Κληροδ. Μελά.

Την 11 Δεκεμβρίου 1916 συνήλθε (μετά από ματαίωση από έλλειψη απαρτίας την 4 Δεκεμβρίου 1916) η Γενική Συνέλευση των μελών του Συνδέσμου. Η Συνέλευση εξ απίας της ανωμάλου περιστάσεως και της Εθνικής κρίσεως απεφάσισε να αναβληθεί επ' αόριστον η σύγκληση Γεν. Συνέλευσεως δια λογοδοσία και εκλογή Εξ. Επιτροπής, εξουσιοδότησε δε το Δ.Σ. να συγκαλέσει αυτήν, όταν θε-

λε κρίνει την περίσταση κατάλληλη.

Τον Ιανουάριο του 1917 ο θάνατος της Ελένης, χήρας Χαρίση Ζήκου, έδωσε αφορμή εις ανακίνηση του ζητήματος της διαθήκης του Μ. Ευεργέτου υπό των Κληρονόμων της Ελένης Ζήκου, οι οποίοι έμεναν εις διαμέρισμα της οικίας της οδού Ευριπίδου καί δεν ανεγνώριζαν την παραχώρηση αυτής εις την Κοινόποτα Βούρμπιανης δια τους ειδικούς σκοπούς που αναφέρονται σαφώς εις την διαθήκη. Κατόπιν αυτού ο Σύνδεσμος εξουσιοδοτήθει με πληρεξούσιο από την Κοινόποτα να ενεργήσει δικαστικά δια την κατοχύρωση των δικαιωμάτων της.

Ο Σύνδεσμος τον Αύγουστο μετά από αίτηση των κατοίκων της Βούρμπιανης, Πυρσόγιανης και των γύρω Χωριών ενήργησε και ιδρύθηκε εις το διαμέρισμα Κόνιπσας αποθήκη τροφίμων δια τον εφοδιασμό των κατοίκων κατά την περίοδο του χειμώνα.

Τον Οκτώβριο του 1917 ο Σύνδεσμος έστειλε εις Βούρμπιανη χρήματα δια την επισκευή της Σχολής, έκαμε ενέργειες εις το Υπ. Παιδείας δια την συμπλήρωση του Διδακ. Προσωπικού αυτής, ενοικίασε την οικία του Λαυρίου και έστειλε οικονομική ενίσχυση εις την οικογένεια του Διδασκάλου Ι. Γκιόκα, που μαζί με τον Πάρεδρο του Χωρίου Άλ. Θάνο μετά από συκοφαντικές καταγγελίες συνελήφθει από τις Γαλλικές Στρατ. Αρχές και οδηγήθει εις την Θεσσαλονίκη.

Εις την αρχή του έτους 1918 το Δ.Σ. μετά από εξέταση της δήλωσης κατα-

στάσεως έκρινε ότι οι συνθήκες που επικρατούν εις τα Τμήματα δεν επιτρέπουν την σύγκληση Γεν. Συνελεύσεως δια λογοδοσία και εκλογή Εξ. Επιτροπής. Επίσης διεπίστωσε ότι και η Κοινότης δεν έστειλε ακόμη προς τον Σύνδεσμο το πληρεξούσιο που της εζήτησε και δεν το έκαμε εκ φόβου παρεξηγήσεως από μέρους της ξένης κατοχής (Ιταλικού Στρατού).

Το Δ.Σ. ενίσχυσε οικονομικά τον Διδάσκαλο Ιωαν. Γκιόκα που εδοκιμάσθει από την φυλάκισή του εις Θεσσαλονίκη, ανανέωσε την ενοικίαση της οικίας Δ. Νάτση επι μία ακόμη τετραετία δια την λειπουργία του Οικοτροφείου, εβοήθησε την μετάβαση εις Βούρμπιαν του διορισθέντος Σχολάρχου και απεφάσισε να χορηγήσει μηνιαίο επίδομα εις Νηπιαγωγό Διδασκάλισσα που θα επήγαινε να εργασθεί εις το Παρθεναγωγείο της Βούρμπιανς.

Την 2 Δεκεμβρίου 1918 συνεκλήθει Γεν. Συνέλευση δια να ακούσει την λογοδοσία και να εκλέξει την Εξ. Επιτροπή. Η Γεν. Συνέλευση απεφάσισε παμψηφεί να παρακαλέσει το Δ.Σ. να παραμείνει και να διοικήσει τον Σύνδεσμο επί ένα ακόμη έτος, διόπι δεν επέρασε η ανωμαλία της γενικής καταστάσεως. Το Δ.Σ. απεδέχθει την απόφαση της Γεν. Συνέλευσεως και με πρακτικό που συνέταξε την 9 Δεκεμβρίου 1918 ανέλαβε να συνεχίσει να διαχειρίζεται τα πράγματα του Συνδέσμου.

Το έτος 1919· η Κοινότητα έστειλε το Πληρεξούσιο με το οποίο εξουσιοδοτούσε τον Σύνδεσμο να αναλάβει

την διεκπεραίωση της υποθέσεως του Κληροδοτήματος, το δε Υπ. Παιδείας με έγγραφο του προς το Σύνδεσμο εζήτησε πληροφορίες περί του Κληροδοτήματος που τις παρέσχε το Δ.Σ.

Το Δ.Σ. ενέκρινε την διάθεση ποσού από το Κληροδότημα δια να στρωθεί το δάπεδο της Κεντρικής Εκκλησίας με τις πλάκες που πρόσφερε συμπατριώτης και να κατασκευασθούν και τα στασίδια των γερόντων. Επίσης, ενοικίασε το κατάστημα της οδού Ευριπίδου και ενέκρινε αύξηση του εκτάκτου επιδόματος της Διδασκάλισσας και πληρωμή του ενοικίου του δωματίου της.

Εις το μεταξύ η Εφορία Βούρμπιανς υπέδειξε την ανασύσταση του Οικοτροφείου δια να αυξηθεί ο αριθμός των μαθητών, διότι εκινδύνευε να καταργηθεί το Σχολαρχείο από Έλλειψη αρκετού αριθμού μαθητών. Ο Σύνδεσμος απεφάσισε να εξετάσει, εάν οι επικρατούσες συνθήκες επέτρεπαν την ανασύσταση του Οικοτροφείου, που η λειπουργία του είχε απονίσει.

Τον Οκτώβριο το Δ.Σ. διόρισε επιτροπή δια να μελετήσει και να εισηγηθεί τροποποιήσεις του Καταστατικού. Τον Νοέμβριο έπληρωφορήθει ο Σύνδεσμος όπι από σεισμούς που έγιναν είς το Χωριό έσπειρε ρήγμα είς την Σχολή που την έκανε ακατοίκητη. Δια να αντιμετωπισθεί ή κατάσταση εστάλησαν χρήματα δια την ενοικίαση οικιών και εξασφάλιση της ομαδής λειπουργίας της Σχολής.

(Συνεχίζεται)

PizítiKa στην Kónitsa

Tο βράδυ στις 8/2 έγινε μια όμορφη εκδήλωση στην αίθουσα του Δημαρχείου.

Μετά από συνεννόηση του Δήμου με το Σύλλογο Κρητών Ηπείρου που εδρεύει την Κρήτη με έναν τραγουδιστή και την συνοδεία λύρας και λαούτων τραγούδησαν με κέφι και χόρεψαν "PizítiKa" τραγούδια.

Τα PizítiKa, ζωηροί και λεβέντικοι χοροί, έχουν παράδοση αιώνων. Είναι χοροί της περιοχής Χανίων που

διατηρούνται ως τις μέρες μας με τη φροντίδα διαφόρων τοπικών Συλλόγων.

Αν και σύντομη η παρουσία του μουσικοχορευτικού συγκροτήματος των Κρητικών, κατενθουσίασε το κοινό της Κόνιτσας και απέσπασε τα συνεχή και θερμά χειροκροτήματά του για την άψογη εμφάνιση χορευτών και χορευτριών.

Σ.Τ.

ΟΡΕΙΝΗ ΕΛΛΑΔΑ

Aπό το φίλο φυσιολάτρη και ακούραστο περιπατητή των Βουνών Κώστα Τσίπηρα, λάβαμε το νεοεκδοθέν φωτογραφικό λεύκωμα, μεγάλου σχήματος 270 σελίδων. (εκδόσεις "Κέδρος" Γ. Γενναδίου 3 Αθήνα).

Το λεύκωμα διανθίζεται από εκατοντάδες υπέροχες φωτογραφίες από την Ορεινή Ελλάδα, καταστάλαγμα τριάντα χρόνων ορειβατικών εξορμήσεων σ' όλα τα βουνά της πατρίδας μας.

Ο Κ. Τσ. είναι πολύ γνωστός και από πολλά βιβλία ορειβατικού και οικοδογικού περιεχομένου καθώς και για τους αγώνες του για τη σωτηρία της χλωρίδας και πανίδας του τόπου μας.

Επίσης, σε συνεργασία με την Ε.Ρ.Τ. έχει γυρίσει και πολλά ντοκυμαντέρ με θέματα από την Ορεινή Ελλάδα.

Τον ευχαριστούμε για τη νέα του Εργασία που μας φέρνει πιο κοντά στην πανώρια φύση της πατρίδας μας.



ΚΟΝΙΤΣΑ ΜΟΝΑΔΙΚΗ - ΚΟΝΙΤΣΑ ΜΟΝΑΧΙΚΗ

Kάθε φορά που επισκέπτομαι την Κόνιτσα οι ίδιες πάντα εικόνες ερήμωσης και εγκατάλειψης μου δημιουργούν ένα αίσθημα μελαγχολίας. Πώς αυτή η όμορφη περιοχή μέρα, με την μέρα χρόνο με τον χρόνο εγκαταλείπεται, όχι μόνο από το κράτος αλλά και από τους ίδιους τους ανθρώπους της. Αυτούς που μεγάλωσαν στην αγκαλιά των βουνοκορφών της, δρασκέλισαν στις βουνοπλαγιές της, σκίρτησε η ψυχή τους στην πολύχρωμη ζωγραφιά του φθινοπώρου και ένοιωσαν μέσα στην καρδιά του καλοκαιριού την ασυνήθιστη δροσιά των κρυστάλλινων νερών των ποταμών της.

Σκέπτομαι και άλλες ξεχασμένες από το κράτος περιοχές που τα τελευταία χρόνια μπόρεσαν να ξεφύγουν από την απομόνωση, χάρις στις προσάθειες της τοπικής κοινωνίας εκμεταλλευόμενες κάποιες φυσικές ομορφιές τους. Είναι περιοχές που υστερούν της σπάνιας και ανυπέρβλητης ομορφιάς του Ηπειρωτικού τοπίου, της περιοχής της Κόνιτσας, με την επιμονή όμως και την οργανωμένη προσάθεια των κατοίκων τους σταμάτησαν τον ολοκληρωτικό αφανισμό της ζωής στον τόπο τους. Ίσως αφού γκράστηκαν τις εκκλήσεις της γης τους ή το σφίξιμο της πόλης τους ώθησε να εγκαταλείψουν την πολυδαιδαλη, πολύβουη ζωή της κάνοντας τα χωριά τους πόλους έλξης για τους κατοίκους των μεγαλουπόλεων, αυτών που σήμερα όλο και συχνότερα επιζη-

τούν την απόδραση σε τόπους που προσφέρουν την χαρά της παρθένας φύσης, σπάνια απόλαυση στην σημερινή εποχή μας.

Πώς λοιπόν μια από τις ξέχωρες περιοχές της πατρίδας μας, η περιοχή της Κόνιτσας, πώς αυτοί οι ατέλειωτοι κυματισμοί του τοπίου, οι απόκρημνες βουνοπλαγιές οι θεόρατες βουνοκορφές που ανταμώνουν με τον ουρανό, οι λίμνες πάνω στα βουνά με τους μύθους που κουβαλάνε μέσα τους, τα πολύχρωμα οροπέδια, οι καταπράσινοι κάμποι του καλοκαιριού, τα πεντακάθαρα ποτάμια, τα μοναστήρια από τα οποία πέρασαν σπάνιες και φωτεινές μορφές της ορθοδοξίας πως ένας τέτοιος ευλογημένος τόπος αφέθηκε στην τύχη του.

Δεν είμαι γνώστης της τοπικής κοινωνίας καθότι επισκέπτομαι την Κόνιτσα 3-4 φορές τον χρόνο, αλλά η αίσθησή μου είναι πως πέρα από την αδιαφορία του κράτους ελάχιστοι από τους κατοίκους- άρχοντες και μη - ενδιαφέρονται να σταματήσουν το κακό που συντελείται. Οι μεγαλύτεροι στέκουν βουβοί και απελπισμένοι μπροστά στα χωριά που ρήμαξαν, οι νεότεροι φεύγουν, τους θέλγει η πόλη ή τους παραπλανεί τ' όνειρο της αναζήτησης μιας καλύτερης ζωής. Θα αναφέρω μερικά γεγονότα που προβληματίζουν αφού κατά την γνώμη μου περισσότερο έχουν να κάνουν με την τοπική κοινωνία και πολύ λιγότερο ή καθόλου με την βοήθεια του κράτους που όλο περιμένουν, μα που ποτέ δεν έρ-

χεται, και όταν καμιά φορά δοθεί ξοδεύεται σε επουσιώδη.

Κατασκήνωση Πηγής. Πέτρινα κτίρια εγκαταλελειμμένα στο ξέφωτο του δάσους, με μοναδική συντροφιά τις ανέμελες φωνές των παιδιών που κάποιες μέρες μακρινών καλοκαιριών, αποκτούσαν συνείδηση της συνύπαρξης μακριά από την οικογενειακή εστία. Δεκαετίες τώρα, αυτά τα κτίρια αφέθηκαν στην μοίρα τους παρέα με τη βουνή των πεύκων, τα βήματα κάποιων φυσιολατρών και τα κουδουνίσματα των λίγων κοπαδιών που απέμειναν ακόμη. Σήμερα που η ζωή της πόλης έχει κάνει τους ανθρώπους, μικρούς και μεγάλους, να ψάχνουν αυτά τα σπάνια μέρη που θυμίζουν την παλιά ήσυχη ζωή, κανείς δεν ενδιαφέρθηκε έστω για την συντήρηση αυτών των κτηρίων. Ο φθοροποιός χρόνος σε συνδυασμό με την αδιαφορία των ανθρώπων τα κατέστησε παραφωνία σ' εκείνο το τοπίο. Κάποια παιδιά των νησιών σίγουρα θάθελαν να νοιώσουν τις συγκινήσεις του καταπράσινου καλοκαιρινού βουνού αλλά και κάποια παιδιά του βουνού θά 'θελαν να χαρούν την δροσιά της θάλασσας παρέα με άλλα άγνωστα παιδιά, μακριά από τους γονείς. Αλήθεια, πόσοι επισκέπτες θα ερχόντουσαν να δουν τα παιδιά τους και με την ευκαιρία αυτή θα έμεναν για λίγες μέρες στην περιοχή;

Επισκέπτης των ιαματικών λουτρών στα Καβάσιλλα τα καλοκαΐρια των τελευταίων χρόνων βλέπω αρχιασμένα κτίρια ξεθωριασμένους τοίχους αποδυτήρια μες στην μπόχα,

τουαλέτες μες στην βρωμιά με σπασμένα καζανάκια, μη λειτουργούντα όλες τις μέρες, πολλές φορές χωρίς χαρτί. Απορούσα κάθε φορά πως όλος αυτός ο κάποιας πλικίας κόσμος αψηφούσε όχι μόνο τις ανύπαρκτες υπηρεσίες αλλά και τον απαράδεκτο και επικίνδυνο δρόμο για να κολυμπήσει μισή ώρα και να σπκωθεί να φύγει. Κάποια μεγάλη ωφέλεια αναγκάζει όλους εκείνους τους ανθρώπους να πηγαινοέρχονται καθημερινά όχι μόνο από την περιοχή της Κόνιτσας, αλλά και από μέρη μακρύτερα όπως τα Γιάννενα, την Άρτα. Πολλοί πάλι από όλα τα μέρη της χώρας αλλά και το εξωτερικό, υποβάλλονται στην ταλαιπωρία της κατασκήνωσης, σε έναν χώρο που δεν είναι κατάλληλος. Πώς οι αρμόδιοι δεν φρόντισαν για την ευπρέπεια του χώρου, για μια στοιχειώδη παροχή υπηρεσιών, αλλά κυρίως για την αξιοποίηση αυτού του θείου δώρου που χαρίστηκε στην περιοχή τους; Η εκμετάλλευση των λουτρών θα ήταν δύναμη ζωοποιός για ολόκληρη την περιοχή, τόσο τους καλοκαιρινούς μήνες, όσο και τους χειμερινούς. Θα ήταν πόλος έλξης χιλιάδων επισκεπτών όλο το χρόνο. Πρόκειται για ένα πεταμένο θησαυρό και είναι κρίμα για όλη αυτή την ακριτική περιοχή.

Παραδοσιακός οικισμός Γαναδιού. Παραμονή Δεκαπενταύγουστου 2003. Διακοπές όντας στην Κόνιτσα μαζί με καλεσμένους μας επισκεπτόμαστε τ' όμορφο χωριό. Στην είσοδο του χωριού όμως, στον χώρο που χρησιμοποιείται σαν πάρκινγκ αυτο-

κινήτων, ένας τεράστιος σωρός από πολύχρωμες νάυλον σακούλες γεμάτες βέβαια από σκουπίδια ευωδιάζων αναλόγως, μας υποδέχεται. Ημέρα πανηγυριού εκείνη για το Γαναδιό, περίοδος με την περισσότερη τουριστική κίνηση για την περιοχή, κόσμος πηγαινοέρχεται κανείς δεν συγκινήθηκε για να φύγει αυτό το αίσχος από την είσοδο του χωριού;

Περπατήσαμε τα παλιά πέτρινα μονοπάτια ανάμεσα στα πέτρινα σπίτια, οι απόδημοι είχαν έρθει για το πανηγύρι, φτάσαμε κάτω από την δροσιά του γέρικου πλάτανου δίπλα στο μικρό καφενεδάκι. Στιγμές ανεπανάληπτες, μικρογραφία μιας άλλης ζωής που χάθηκε για πάντα. Ρωτάμε για την μικρή χωματερή, νοιώθουμε παράτεροι με τους Αθηναίους μετανάστες του χωριού, που περιμένουν το βράδυ τον ήχο του κλαρίνου για να εκπληρώσουν το χρέος προς την παράδοση, κάποιος ψελίζει κάτι για τον δήμαρχο που τους ξέχασε. Τι ψάχνουμε να βρούμε τώρα και εμείς, μέρα πούναι λέμε μεταξύ μας, απολαμβάνοντας το τσίπουρό μας.

Μέρες Πρωτοχρονιάς του 2004. Κόσμος έρχεται στην Κόνιτσα είτε με το ΙΧ του είτε με εκδρομικά πούλμαν. Κατεβαίνει στην πλατεία, βγάζει τις σχετικές αναμνηστικές φωτογραφίες, ψάχνει να βρει ένα στέκι να καθήσει να πιεί ένα τσίπουρο, να φάει για μεσημέρι. Δεν βρίσκει τίποτα, σε ρωτάει, του απαντάς την αλήθεια, σε κοιτάει με απορία, σκύβει το κεφάλι, παίρνει των οματιών του σπκώνεται και φεύγει. Το συζητάω με τους ντόπιους

και η απάντηση απλή. "Μέρες που είναι ο καθένας κάθεται με την οικογένειά του". Δεν είναι όμως μόνο η πρωτοχρονιά, είναι και τα Σαβατοκύριακα, είναι τα μεσημέρια του καλοκαιριού, είναι και τη Πασχαλιά.

Τι κίνητρο όμως θα έχει ο επισκέπτης όταν θα γυρίζει πίσω στο κονάκι του και θα συζητάει με τους φίλους του τις περιπέτειες των διακοπών, να εκφραστεί κολακευτικά για την πόλη που δεν είχε να του προσφέρει ένα πιάτο φαΐ;

Άκουσα πως ο Άγιος Δεσπότης Κονίτσης θα οικοδομήσει νέο μοναστήρι στην θέση Άγιος Κωνσταντίνος Κλειδωνιάς. Προφανώς, θέλει την ανάπτυξη του μοναχισμού και την προσέλκυση περισσότερων πιστών, στο ποίμνιο της εκκλησίας. Μα η περιοχή έχει ήδη ένα μοναστήρι στην Γκούρα, του Αγίου Χαραλάμπους το οποίο είναι ανακαινισμένο και λειτουργικότατο. Αν πάλι δεν του αρέσει η τοποθεσία υπάρχει και άλλο στον συνοικισμό Μοναστήρι τη μονή των εισοδίων της Παναγίας το οποίο χρειάζεται κάποια συντήρηση για να γίνει λειτουργικό. Ποιά η αναγκαιότητα του νέου μοναστηριού όταν τα ήδη υπάρχοντα αφήνονται να ερημώσουν. Ας μην αναφέρω και την ξακουστή ιερά μονή Στομίου. Αν ο Άγιος Δεσπότης ήθελε την πρόοδο του μοναχισμού θα έκανε το αυτονότο. Θα άνοιγε τα ήδη υπάρχοντα μοναστήρια. Η ανάπτυξη του μοναχισμού στην περιοχή της Κόνιτσας είναι επιβεβλημένη και για λόγους τοπικούς στους οποίους όμως δεν θα αναφερθώ εδώ. Το έδαφος

είναι πρόσφορο αρκεί να υπάρχει βούληση.

Η λειτουργία των μοναστηριών στην περιοχή θα ήταν σημαντικός παράγοντας ανάπτυξης. Το παράδειγμα της ιεράς μονής Μολυβδοσκεπάστου, που είναι πόλος έλξης αντικαθίσταται με "τόπος προσκυνήματος" πιστών από όλα τα μέρη της χώρας με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την περιοχή ας είναι ο φάρος που θα φωτίζει τον δρόμο του ορθό.

Μετά από όλα αυτά πώς να δεχτώ τα λόγια ενός καταστηματάρχη της Κόνιτσας, παραμονή της Πρωτοχρονιάς όταν μου έλεγε: 'Έφυγαν οι αλβανοί τούτες τις μέρες και ερήμωσε η αγορά. Αν υπήρχε το ενδιαφέρον για το αύριο αυτού του τόπου ίσως τότε ο μικρός Άι Βασίλης να μην έστεκε μόνος και απελπισμένος στην γωνιά της αυλής του σχολείου στο χωριό Καβάσιλλα. Μόνος να περιμένει μήπως και ακούσει τα βήματα κανενός περαστικού, ή τα γνωστά βήματα κανενός ξενιτεμένου που θα περπατήσουν τα έρημα σοκάκια, να πάνε να ανοίξουν τις διπλοκλειδωμένες πόρτες, τα αρα-

χνοῦφαντα παραθύρια, τα σφαλισμένα πατζούρια. Μόνος ο Άι Βασίλης στο λυκόφως του κρύου δειλινού να αφουγκράζεται στο βάθος του χρόνου τα κελαιϊδίσματα των παιδιών, τα παιδικά τρεχαλπτά, τον κτύπο της καμπάνας, τις ευχές των χωριανών. Αλήθεια πόσο με ζέστανε το κοίταγμα εκείνου του Άι Βασίλυν, αλλά και η φροντίδα των ελάχιστων κατοίκων του χωριού να στολίσουν το έρημο σχολείο τους. Να ξεφύγουν από την μονοτονία της σκληρής και μοναχικής καθημερινότητάς τους.

Μέχρι πότε όμως θα αντέξουν και εκείνοι να είναι φυλαχτάδες της παλιάς ζωής και πόσο θα καρτερούν το ζωντάνεμα του ονείρου; Δυστυχώς όμως αυτό δεν εξαρτάται από εκείνους αλλά από τους άλλους με τις γραβάτες και τις θερμές χειραψίες, αυτές που σε κάνουν να αισθάνεσαι υποχρεωμένος και σου αφοπλίζουν κάθε διάθεσην κριτικής για όσα στραβά γίνονται.

*Eυχαριστώ για τη φιλοξενία
Γιάννης Ρέτσας
Γαβαλάς - Ευβοίας*

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΠΡΟΥΜΠΑΣ

Ασφαλιστικός Πράκτορας

ΑΞΦΑΛΕΙΕΣ - ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ
ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ - ΔΑΝΕΙΑ



N. Ζέρβα 2 Κόνιτσα 44100
Τηλ.: (0655) 23616-24957
Κιν. 0944412994

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 1800 Τ.Μ. στην
Α. Κόνιτσα Ηλίας Τζήκας

Tηλ.: 0107702828
0945378016

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ

Mεγάλη επιτυχία σημείωσε ο ετήσιος χορός που πραγματοποίησε ο Μορφωτικός Εξωραϊστικός Σύλλογος Ελευθέρου Κόνιτσας το Σάββατο 31 Ιανουαρίου στο εξοχικό κέντρο “Η Βρύση του Πασά”.

Παρόπι ο καιρός ήταν λίαν ακατάλληλος, προσπλήθαν αρκετοί από το χωριό αλλά και την Κόνιτσα. Η εκδεκτή κουζίνα και το φιλόξενο περιβάλλον του μαγαζιού συνέβαλαν στο να απολαύσουν όλοι οι προσκεκλημένοι στην κατάμεστη αίθουσα, το υπέροχο φαγητό καθώς και τα παραδοσιακά τραγούδια της κομπανίας του Βαγγέλη Καραγιάννη. Το κέφι δεν άργησε να ανάψει και πολύ γρήγορα άρχισε ο χορός. Το χορό άνοιξε ο πρώτος πρόεδρος και ιδρυτής του Συλλόγου Χρήστος Σακκάς με τη συζυγό του, Χριστίνα. Ευχάριστη έκπληξη ήταν η εμφάνιση του πρώτου Δημάρχου του Δήμου Μολοσσών και νυν υποψήφιου βουλευτή του Ν. Ιωαννίνων Μιχάλη Παντούλα, ο οποίος τίμησε με την παρουσία του το Σύλλογο μας, έσυρε πρώτος το χορό και ενίσχυσε το ταμείο του Συλλόγου με την αγορά καρτών.

Μεταξύ των παρεβρισκομένων ήταν το μέλος του Δημοτικού Συμβουλίου Γιώργος Σπανός και ο Πάρεδρος

του χωριού μας Νίκος Ρούβαλης, οι οποίοι έσυραν το χορό με ιδιαίτερη χάρη και πολύ κέφι.

Την παράσταση όμως έκλεψε ο Πρόεδρος του Βρυσοχωρίου Θύμιος Πουποβίνης, χωριανός μας στην καταγωγή, ο οποίος χόρεψε με την παρέα του ωραία ζαγορίσια τραγούδια.

Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε η κλήρωση της λαχειοφόρου αγοράς. Οι αριθμοί που κέρδισαν ήταν οι εξής:

- Κατσαβίδι επαναφορτιζόμενο No 120
- Ρολόι χειρός γυναικείο No 199
- Παλμικό τριβείο (γιαλοχαρπέρα) No 027
- Σίδερο ατμού No 407
- Τρυπάνι κρουστικό No 288
- Τοστέρα No 112
- Τηλεόραση έγχρωμη 14'' No 056

Το γλέντι συνεχίστηκε με ευθυμία, καλή διάθεση και προπάντων μέσα σε ατμόσφαιρα χαράς και κεφιού μέχρι της πρώτες πρωινές ώρες.

Ευχόμαστε και οι υπόλοιπες προγραμματισμένες εκδηλώσεις του Συλλόγου μας να στεφθούν με την ίδια και ακόμα μεγαλύτερη επιτυχία και να ανταποκριθούν ακόμα περισσότεροι στο κάλεσμά μας.

ΧΡ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ



ΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

Αγαπητέ κ. Τουφίδη.

Εύχομαι σε όλους σας ευτυχισμένος ο νέος χρόνος. Βρίσκομαι στην Αμερική όπου λαβαίνω ανελλιπώς την "ΚΟΝΙΤΣΑ" που είναι θαυμάσιο περιοδικό.

Το σόι μου είναι το Γαζωναίκο από το Κάντσικο το οποίο τώρα λέγεται Δροσοπηγή.

Από το 1987 έχω κάνει γενεαλογική έρευνα στην Επαρχία μου (το Montgomery) στην Pennsylvania, 18 μίλια από τη Φιλαδέλφεια. Η πρωτεύουσα της επαρχίας λέγεται Norristown.

Εδώ στην επαρχία μας ήρθαν πολλοί μετανάστες από την Ελλάδα και από άλλα κράτη.

Μέχρι στιγμής βρήκα 500 ονόματα από τα οποία τα 90% είναι αρσενικά και τα υπόλοιπα θηλυκά.

Όλα αυτά είναι με χρονολογική σειρά και σας στέλνω μερικά να σας ανοίξω τη χρονολογική όρεξη. Η δική μου είναι ανοιχτή για πολλά χρόνια.

Χαιρετισμούς στο Κάντσικο και στην Πλαγιά.

Αριστοτέλης Γ. Γατζώνας
Έγγονος του Λέτσιου και της Λέτσινας
(από την Πλαγιά)

Ο Πρώτος Έλληνας

που ήρθε στην επαρχία μας.

Chochos George S. (Τσότσος)

1896 Laconia

Buono (Buno) Peter

1901 Italy (οι γονείς του Έλληνες)

Gazonas, Antonios Stergiou

1907 Kantsiko

Gazonas, Nicholas Stergiou

1908 Kantsiko

Gazonas, John Stelianos

1908 Kantsiko

Adams John Telis

1910 Kantsiko

Cotrobinas, Constantinos

1910 Kantsiko

Gazonas, Nicolas Alexander

1910 Kantsiko

Gazonas, George Alexander

1910 Kantsiko

Soufflas, George John

1911 Kantsiko

Suflas James John

1912 Kantsiko

Litras John

1913 Kantsiko

Gazonas, James Constantinos

1919 Kantsiko

Sioutoulis Georg (Samaras)

1920 Kantsiko

Mocoulis, Constantinos

1950 Kantsiko



Προς τον εικοστό Χρόνο...

Το 1985 άρχισε η έκδοση του περιοδικού μας στην Κόνιτσα. Από τότε σέρασαν δεκαετιά χρόνια και με το παρόν τεόχες βαδίζουμε αισίως στα είκοσι.

Με κόπος και σολλός δυσκολίες, από τη μεριά μας, με την σπλότιμη συμβολή των συνεργατών και την οικογονική συμπαράσταση των φίλων αγαγωστών μας, το περιοδικό μας άγγεζε στο χρόνο. Πιστεύουμε ότι και στο μέλλον θα συνεχιστεί η προσπάθειά μας γιατί έχουμε χρέος όχι μόνο στη σημερινή γενιά, αλλά και στις γενιές του μέλλοντος. Οι άνθρωποι στο πέρασμα του χρόνου φεύγουν, γραπτά όμως μένουν, καθώς έλεγχαν και οι λατίγοι.

ΚΟΠΗ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗΣ ΠΙΤΑΣ

Το Σάββατο 3 Ιανουαρίου στην αίθουσα τελετών του νεόκτιστου Ενοριακού Πνευματικού Κέντρου Βούρμπιανης έγινε η κοπή της πίτας της ενορίας. Κύριος ομιλητής ήταν ο επί πενήντα και πλέον χρόνια εφημέριος του χωριού π. Δημήτριος Μαργαρίτης, ο οποίος ευλόγησε και έκοψε την πίτα και στη συνέχεια απούθυναν σύντομους χαιρετισμούς και ευχές ο ιερέας π. Χαράλαμπος Χατζής, ο Δημ. Σύμβουλος Μαστοροχωρίων κ. Απόστολος Σιώτος, ο πρόεδρος του Δ.Δ. Βούρμπιανης κ. Γεώργιος Σκούφιας καθώς και εκπρόσωποι των φορέων.

Παρόντες ακόμη ήταν οι σύμβου-

λοι του Δ.Δ. Βούρμπιανης κ. Λευκοθέα Γεωργάκη και κ. Γεώργιος Τέρτσης. Το νόμισμα που “μεταφράστηκε” σ’ ένα όμορφο βιβλίο με τα μοναστήρια της Ηπείρου, κέρδισε η κ. Αγνή Αυδή.

Την επιμέλεια και ευθύνη της εκδήλωσης επωμίστηκε ο εκκλησιαστικός σύμβουλος κ. Ιωάννης Γιαϊλόγλου με την συμπαράσταση των συγχωριανών κυριών και δεσποινίδων Λευκοθέας Γεωργάκη, Βιολέτας Σκούφια, Αναστασίας Γιαϊλόγλου, Μαριάνθης Τέρτση, Θεοδώρας Μαργαρίτη, Όλγας Οικονόμου και Ευδοκίας Γιαϊλόγλου.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΪΛΟΓΛΟΥ

ΤΟΞΟΒΟΛΙΑ

Mε μεγάλη επιτυχία διεξήθησαν οι αγώνες Τοξοβολίας Γεωγραφικού Διαμερίσματος Ηπείρου και Ιονίων νήσων 18 μ. Κλειστού χώρου στο Δημοτικό Σχολείο της Πηγής Κόνιτσας. Διοργανώτρια αρχή το Σωματείο "ΤΥΜΦΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ".

Για πρώτη φορά είχαμε τόσο μεγάλη συμμετοχή "Η ΤΥΜΦΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ" ο BUDO ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ και η "ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΗ ΛΕΣΧΗ" πήταν τα Σωματεία που συμμετείχαν.

Εκπρόσωπος της ΕΦΟΥ είχε ορισθεί ο σύμβουλος ανάπτυξης ΒΔ Ελλάδος Κώστας Αγόρου. Παρόντες ήταν ο Εθνικός Προπονητής Τοξοβολίας Λιάπης Θωμάς καθώς και η πρωταθλήτρια Ελλάδος στο Σύνθετο Τόξο Σπιθουράκη-Λιάπη Βασιλική.

Μετά το τέλος των αγώνων παρετέθη μπουφές στους συμμετέχοντες από τον Εκπολιτιστικό Σύλλογο Πηγής.

Κυρίαρχος στις κατηγορίες η "ΤΥΜΦΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ".

Τα αποτελέσματα:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΑΝΔΡΩΝ

1. Τέφος Ανδρέας χρυσό μετάλλιο
2. Κίτσιος Δημήτριος αργυρό μετάλλιο
3. Σπυρόπουλος Πέτρος Χάλκινο μετάλλιο

ΤΥΜΦΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ
»
»

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

1. Κίτσιου Ολυμπία χρυσό μετάλλιο
2. Σουμαλεύρη Μαρία - Έλληνη αργυρό μετάλλιο
3. Παππά Κων/να Χάλκινο μετάλλιο

ΤΥΜΦΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ
BUDO ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
BUDO ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΦΗΒΩΝ

1. Αγιούς Αλέξανδρος χρυσό μετάλλιο
2. Πετρίδης Ιάσων αργυρό μετάλλιο

ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΗ ΛΕΣΧΗ ΤΟΞΟΒΟΛΙΑΣ
ΤΥΜΦΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΝΕΑΝΙΔΩΝ

1. Γρατσούνα Ειρήνη χρυσό μετάλλιο
2. Αγιούς Ελίζα αργυρό μετάλλιο

ΤΥΜΦΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ
ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΗ ΛΕΣΧΗ ΤΟΞΟΒΟΛΙΑΣ

Ο πρόεδρος της ΤΥΜΦΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ και το Δ.Σ. του Σωματείου ευχαριστούν τον πάρεδρο της πηγής κ. Χρήστο Κόντο, τον πρόεδρο του Εκπολιτιστικού Συλλόγου κ. Αθανάσιο Βουρδούκα, την κ. Γαλάτεια Βουρδούκα για τη προσφορά τους και τις υπηρεσίες που προσέφεραν για τη διεξαγωγή των αγώνων.

νων. Τέτοιες ενέργειες αναδεικνύουν τον όμορφο αυτό χώρο δίνοντάς του αρκετή ζωντάνια.

- Στη Λαμία θα γίνει τελικά το Κύπελλο Ελλάδος κλειστού χώρου για το 2004 18 μ. Θα συμμετέχουν περίπου 300 αθλητές οι οποίοι έχουν πιάσει τα όρια.

Η ΤΥΜΦΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ. Θα εκπροσωπηθεί από 10 αθλητές/τριες.

Για τους αγώνες του 2004 των τμημάτων της Τοξοβολίας και του Καγιάκ Σλάλομ το Σωματείο αναζητεί χορηγούς διαφημίζοντάς τους σε επίπεδο Πανελλήνιο.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνούν με τα τηλ. 26550 2316 - 23226 - 22171

**Γραφείο Τύπου
Σωματείου**

@ccountant

Λάππας Μάκης
Λογιστικά - Φοροτεχνικά

ριστοτέλους 38 • 501 00 KOZANH
ηλ. 04610 49955 - Fax: 04610 49966 • Κιν. 0942411090
-mail: lappmez@otenet.gr

*Mn ξεχνάτε
τη συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας*



ΕΝΟΔΟΧΕΙΟ "Το Γεφύρι" Με 40 κλίνες, εστιατόριο, μπάρ, θέρμανση, πάρκινγκ κλπ. Στην ειδυλλιακή τοποθεσία της γέφυρας Αώου στην Κόνιτσα. Τηλ. 0655-23788

ΜΕΡΟΠΗ ΕΛ. ΣΟΥΡΛΑ
Συμβολαιογράφος

(αρχείο Ι. Γ. Παπαϊωάννου)

Κεντρική πλατεία 26, 44100 Κόνιτσα
Τηλ./fax: 26550 29377,
e-mail: sourlams@otenet.gr

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο άρτιο και οικοδομήσιμο (352 τ.μ.) κάτω από το Αστ. Τμήμα Κόνιτσας.

Τηλ. 2655 22384
Κιν. 6977074672

ΚΟΠΗ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗΣ ΠΙΤΑΣ ΤΟΥ ΕΞΩΡΑΙΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΦΙΛΟΠΡΟΟΔΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Mέσα σε μια ζεστή και φιλική ατμόσφαιρα ο ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΠΡΟΟΔΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ έκοψε την Κυριακή 8 Φεβρουαρίου 2004 στην αίθουσα του Δημαρχείου Κόνιτσας την Πρωτοχρονιάτικη πίτα του. Η συμμετοχή των μελών και φίλων του Συλλόγου ήταν ιδιαίτερα ικανοποιητική, αφού παρευρέθηκαν 80 και πλέον άτομα όλων των ηλικιών. Με την παρουσία τους τίμησαν ιδιαίτερα την εκδήλωση αυτή ο αντιδήμαρχος κ. Παναγιώτης Γαργάλας οι δημοτικοί σύμβουλοι κ. Χ. Κοντογιάννης, Γ. Ρόμπολος, Α. Γαϊτανίδης, Γ. Σπανός, και ο πρόεδρος του Πνευματικού κέντρου του Δήμου Κόνιτσας κ. Νίτσα Νικολοπούλου. Παρευρέθηκαν επίσης διευθυντές τραπεζών, πρόεδροι άλλων συλλόγων και άλλοι φορείς της Κόνιτσας.

Την βασιλόπιτα ευδόγησε ο εφημέριος του Μητροπολιτικού Ναού "Άγιου Νικολάου" Κόνιτσας, π. Κων/νος Μήτσιος το δε φλουρί βρήκε η κ. Βιβή Ράγγα στην οποία ο Σύλλογος δώρη-

σε ένα ρολόϊ τοίχου με φόντο την πέτρινη γέφυρα του Αώου.

Στη σύντομη ομιλία ο Πρόεδρος του Συλλόγου εκ μέρους του Δ.Σ. ευχαρίστησε όλους όσους τίμησαν με την παρουσία τους την εκδήλωση αυτή, ευχήθηκε ολόψυχα ο καινούργιος χρόνος να χαρίζει υγεία, χαρά και εκπλήρωση κάθε προσωπικής επιθυμίας και αναφέρθηκε στα πεπραγμένα του 2003 και στους στόχους για το 2004.

Στη συνέχεια ζήτησε τη στήριξη του Συλλόγου από όλους τους παρευρισκόμενους, θέτοντας υπ' όψιν τους πως τα κοινωφελή έργα απαιτούν την συμβολή όλων.

Ακολούθησε ολιγόωρη συζήτηση για θέματα του Συλλόγου και με το κλείσιμο της εκδήλωσης προσφέρθηκαν σ' όλους γλυκίσματα, αναψυκτικά και ωραίο τσίπουρο.



ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΛΥΚΟΡΡΑΧΗΣ

Στις 15 Φεβρουαρίου 2004, π-
μέρα Κυριακή και ώρα, 10.30
π.μ., στην αίθουσα εκδηλώσε-
ων του Δημαρχείου Καλλιθέας πραγ-
ματοποιήθηκε Γενική Συνέλευση των
χωριανών μας. Θέματα της Γενικής
Συνέλευσης ήταν:

1. Αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέου
Δ.Σ. της Αδελφότητας.

2. Κοπή Πρωτοχρονιάτικης Πίτας.

Τη συνέλευση άρχισε ο Πρόεδρος της
Αδελφότητας Σδούκος Π. Δημήτριος κα-
λωσορίζοντας όλους τους χωριανούς που
ήρθαν στο Δημαρχείο.

Μετά μας μίλησε για τις δραστηριό-
τητες που έκανε το Δ.Σ. τα δύο τελευ-
ταία έτη.

Μαζί με τον ταμία μας, Νούτσο Θε-
οδ. Ανδρέα (Νο 1) μας έδωσαν απολο-
γισμό για τα οικονομικά της Αδελφότη-
τας, τα οποία είναι πενιχρά.

Στη συνέλευση του χωριού μας παρευ-
ρέθηκε για μια ακόμη φορά και ο Δημο-
τικός Σύμβουλος Χρήστος, Γ. Φασούλης
ο οποίος μίλησε για τα προβλήματα και
το μέλλον του χωριού μας.

Στο σύντομο χαιρετισμό ο Χ/Φ μας
γνώρισε ότι με ομόφωνη απόφαση του
Δημοτικού Συμβουλίου για το επόμενο
διάστημα του 2004 ο συγχωριανός μας
Νικόλαος Αθαν. Νούτσος εκλέχτηκε
Πρόεδρος του Δημοτ. Συμβουλίου.

Επίσης επισήμανε την ερήμωση των χω-
ριών μας και ότι το μοναδικό χωριό στο
Δήμο μας που έχει τις δυνατότητες ανά-
πτυξης είναι το ΚΕΦΑΛΟΧΩΡΙ με το νεα-

νικό ανθρώπινο δυναμικό, το υπηρεγ-
γείο και το ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο.

Επίσης έχει ιδιωτικά καταστήματα,
καφενείο, καφετέριες, Σουπερ-μάρκετ,
έδρα ταξί, τον Ξενώνα και τις δύο τα-
βέρνες που προσελκύουν με την ποιό-
τητά τους πολλούς επισκέπτες.

Για να πάει το χωριό μας μπροστά
συνέχισε ο Χρήστος Γ. Φασούλης χρει-
άζεται αγάπη, ομόνοια, κοινή πορεία,
αλλά και συνεργασία των φορέων του
χωριού μας με τις Αδελφότητες Αθη-
νών και Θεσσαλονίκης.

Είμαστε στην πλεονεκτική θέση, να
έχουμε Δήμαρχο τον Κοσμά Κ. Σδού-
κο χωριανό μας, επίσης Πρόεδρο του
Δημοτ. Συμβουλίου και δύο Δημοτι-
κούς Συμβούλους.

Στη συνέχεια ο Σδούκος Π. Δημήτριος
μας ανέφερε, ότι η χωριανή μας Αφροδί-
τη Φασούλη του Χρήστου και της Μαρίας
Χαραμούζου από την Καστάνιανη μετά α-
πό πολύχρονες σπουδές στην Ελλάδα και
στο εσωτερικό, επίσης μετά από επιτυχία
στο διαγωνισμό του ΑΣΕΠ διορίζεται ως
κάτοχος πτυχίου ΑΕΙ στο Υπ. Εξωτερικών
- ΦΕΚ 293 από 22/12/2003 στη Δ/νση
Ελληνοτουρκικών Σχέσεων.

Συγχαρητήρια εκ μέρους του Προέδρου
της Αδελφότητας και από όλους εμάς που
παραβρεθήκαμε στη συνέλευση.

Συγχαρητήρια αξίζουν επίσης και
στους γονείς της για την πολύχρονη ηθι-
κή και οικονομική υποστήριξη. Σήμερα
15/02/2004 που συναντηθήκαμε εμείς οι
χωριανοί στο Δημαρχείο της Καλλιθέας

η Αφροδίτη παραβρίσκεται στη Συνέλευση των Αποφοίτων που Παντείου Πανεπιστημίου όπου εκτελεί χρέη Γενικού Γραμματέα του Συλλόγου τους.

Ο Πρόεδρος του Συλλόγου μας Σδούκος Π. Δημήτριος, αναφέρει, ότι κάθε χρόνο το Δ.Σ. οργανώνει την "Κοπή της Πίτας" των χωριανών μας στο Δημαρχείο της Καλλιθέας. Ο Δήμος της Καλλιθέας έχει "υιοθετήσει" το χωριό μας εδώ και πάρα πολλά χρόνια.

Μας οργανώνει πολλές φορές στο ξενοδοχείο "ΣΤΑΝΛΕΪ" μαζί με τους πατριώτες μας από τη Ζέρμα - Πλαγιά Αποκριάτικο χορό και μας παίζει ηπειρωτικά τραγούδια το συγκρότημα του χωριανού μας Θωμά Ρ. Βλαχόπουλου που ειδικά έρχεται εδώ για αυτό το σκοπό.

Πέρυσι το τριήμερο μας οργάνωσε εκδρομή στο χωριό για να γνωρίσουμε τα ίθη και έθιμα σχετικά με τις Απόκριες και την Καθαρή Δευτέρα.

Ασχολούνται και με άλλες δραστηριότητες.

Ο Πρόεδρος του Συλλόγου μας με τον ταμία είναι πάντα μαζί "νεοι - νεολαίοι". Γι' αυτούς δεν υπάρχουν εμπόδια. Όλα τα δίνουν για να κρατήσουν το Σύλλογο. Υποβάλλουν υποψηφιότητα για το νέο διοικητικό συμβούλιο. Ο Πρόεδρος παρακαλεί να εκλέξουμε νέους ανθρώπους, δυναμικούς, με φιλοδοξίες και ελπίδες, αλλά και εργατικούς.

Αυτός με τον Ανδρέα "οι πάντα νεολαίοι" με τις "ασημένιες" τρίχες στο κεφάλι θα βοηθήσουν με τις πολύτιμες συμβουλές τους.

Αφού κόψαμε την πίτα που ήταν πο-

λύ νόστιμη και μας την προσέφερε όπως πάντα η πατριώτισσά μας Γεωργία Κίσκου από την Πύργο Κονίτσης που έχει γαλακτοπλαστείο στην Καλλιθέα επί της οδού Ανδρομάχης 112 και Ιφιγένειας ακολούθησε η διαδικασία των εκλογών για το νέο Δ.Σ. Μετά από αρχαιρεσίες που έγιναν στις 15/02/2004 αναδείχτηκαν (εκλέχτηκαν) για το

A) Διοικητικό Συμβούλιο οι εξής:

1. Φασούλης Β. Νικόλαος, Πρόεδρος
2. Σδούκος Π. Δημήτριος, Αντιπρόεδρος
3. Νούτσος Π. Νικόλαος, Γεν. Γραμματέας
4. Νούτσος Κ. Δήμος, Ταμίας
5. Καρανίκας Α. Δημήτριος, Έφορος
6. Βλαχοπούλου Γεωργία, Μέλος
7. Νούτσου Μ. Μαρία, Μέλος

B) Εξελεγκτική Επιτροπή:

1. Νούτσος Θ. Ανδρέας
2. Σδούκος Θ. Παναγιώτης

Αντιπρόσωποι για την Π.Σ.Ε.

1. Σδούκος Π. Δημήτριος
2. Τσίου Κ. Αγόρω

Προτείνεται την Παρασκευή 20/02/2004 το βράδυ να συναντηθούμε στην ταβέρνα στις Τζιτζιφιές όπου παίζει κλαρίνο ηπειρωτικά τραγούδια ο γαμπρός μας Μιχάλης Μ. σύζυγος της Γίτσας μας (Βλαχοπούλου) να το γλεντίσουμε. Απόκριες δεν έχουμε; Καλή λοιπόν αντάμωσην και καλό ξεφάντωμα.

*Μαρία Παγούνη-Σδούκου
Συνταξιούχος εκπ/κός*

**ΕΞΩΡΑΙΣΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΠΡΟΟΔΟΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ Τ.Κ. 44100**

Κόνιτσα 20/2/2004

ΠΡΟΣ
6η Εφορία Νεωτέρων Μνημείων
Χρυστοβασίλη 19
45332 - Ιωάννινα

- KOIN.: 1. Υπουργείο Πολιτισμού - Αθήνα
2. Νομάρχη Ιωαννίνων κ. Αλέξ. Καχριμάνη
3. Δήμο Κόνιτσας - Ενταύθα**

Κύριοι

Λαμβάνουμε την τιμή να σας αναφέρουμε τα παρακάτω:

Ο Σύλλογος μας με την από 9/7/2003 επιστολή του που σας απέστειλε σας έκανε γνωστό, αν και το γνωρίζατε είδη, ότι το ιστορικό πέτρινο γεφύρι του ποταμού Αώου χρήζει άμεσα συντήρησης. Αν και από τότε παρήλθε διάστημα μεγαλύτερο του οκτάμηνου εσείς ουδέν επράξατε για την επισκευή αυτού, αλλά δεν μπόκατε καν στον κόπο να απαντήσετε στην επιστολή μας αυτή.

Η στάση σας αυτή επιτρέψτε μας να σας πούμε ότι είναι λίαν επιεικώς απαράδεκτη.

Αναγκαζόμαστε για άλλη μια φορά να επικοινωνήσουμε μαζί σας επαναφέροντας το θέμα αυτό εκ νέου.

Σας δηλώνουμε λοιπόν ότι το μνημείο αυτό που με υπουργική απόφαση έχει χαρακτηριστεί "ιστορικό διατηρούμενο μνημείο που χρειάζεται ειδική κρατική προστασία" δεδομένου ότι αποτελεί πολύ χαρακτηριστικό και αξιόλογο δείγμα της τοπικής αρχιτεκτονικής και είναι στενά συνδεδεμένο με

την εξέλιξη και ιστορία του τόπου, μετρά τις τελευταίες του "ημέρες" αν δεν πραγματοποιηθούν σύντομα τα αναγκαία έργα επισκευής.

Ο σεισμός που έπληξε την περιοχή μας πριν μερικά χρόνια είχε σαν αποτέλεσμα να πολλαπλασιαστούν τα προβλήματα του γεφυριού αυτού.

Στο εσωτερικό της γέφυρας αποσάπτηκαν τμήματα σκυροδέματος και σχεδόν όλος ο σιδερένιος οπλισμός (σκάρα) είναι ορατός και οξειδωμένος.

Στο κάτω μέρος του γεφυριού αυτού και ιδίως στο κέντρο όπου υπάρχει κρεμασμένο το κουδούνι ασφαλείας έχουν αρχίσει να δημιουργούνται σταλακτίτες. Οι σταλακτίτες ως γνωστόν δημιουργούνται από τα σταλάγματα νερού που διαβρώνουν τα ασβεστολιθικά πετρώματα.

Σε παλαιότερη αυτοφία που εσείς διενεργήσατε αποφανθήκατε μεταξύ των άλλων ότι: "το τμήμα του εσωρραχίου καθώς και ολόκληρο το τμήμα μήκους περίπου 20 μέτρων στο μέσον του τόξου με επιφάνεια 40 τετραγωνικών μέτρων είναι επικίνδυνο για την στατική επάρκεια της γέφυρας" και

συνεχίζετε “απαιτείται άμεσος έλεγχος από ειδικευμένους τεχνικούς και μελέτες αποκατάστασης της γεφυρας”.

Όμως μειναμε στα λόγια.

Τις τελευταίες μέρες με λύπη πολλή πληροφορηθήκαμε πως ένα άλλο ιστορικό μνημείο στην περιοχή του ανατολικού Ζαγορίου από την αδιαφορία και ολιγωρία των αρμοδίων δεν υπάρχει πια. Και ο λόγος για το πέτρινο γεφύρι του Καβαλλαρίου ή του Γκανά, όπως ήταν στην περιοχή γνωστό το οποίο κατέρρευσε αφού δεν έτυχε της δέουσας φροντίδας και συντήρησης.

Δεν θέλουμε καν να σκεφτόμαστε πως μπορεί το επόμενο να είναι το δικό μας γεφύρι.

Γι' αυτό ανησυχούμε. Γι' αυτό παλεύουμε.

Στην προσπάθειά μας όμως αυτή δεν σας βρίσκουμε αρωγούς. Βλέπουμε μια γενική κρατική αδιαφορία η οποία όμως αποδικνύεται πως στοιχίζει πολύ ακριβά.

Έτσι για άλλη μια φορά εμείς “κρούομε το κώδωνα του κινδύνου” και ζητούμε την άμεση παρέμβασή σας στην επισκευή και συντήρηση του πέτρινου αυτού γεφυριού. Είναι το σπουδαιότερο ίσως ιστορικό μνημείο που έχει να επιδείξει η Κόνιτσα και πρέπει να το διαφυλάξουμε “ως κόρην οφθαλμού” για να “ζησει αιώνες ολόκληρους και να μαγεύει με την ομορφιά και το κάλλος του κάθε επισκέπτη.

Ο Σύλλογος μας ήταν και είναι πάντα στη διάθεσή σας για οποιόποτε έχει σχέση με αυτό.

Πιστεύοντας ότι ετούτη τη φορά θα ανταποκριθείτε θετικά σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων.

ΓΙΑ ΤΟ Δ.Σ. ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Ο Πρόεδρος
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Γ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Γ. Γραμματέας
ΧΑΡΙΣΗΣ Π. ΚΑΡΑΚΟΓΛΟΥ



NEA NOMARΧΙΑΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ



Μετά από παραίτηση Συμβούλου του συνδυασμού του κ. Καχριμάνη, ορκίστηκε η επιλαχούσα Νομαρχ. Σύμβουλος κ. Ζυγούρη - Ευαγγελίδου Μαρίνα.

Η κ. Ζυγούρη υπορετεί ως προϊσταμένη στο Κ. Υγείας Κόνιτσας πολλά χρόνια και είναι γνωστή στην επαρχία μας για την προσφορά της. Με τη συμμετοχή της στο Νομαρχ. Συμβούλιο, πιστεύουμε ότι θα προσφέρει τις υπηρεσίες της για το καλό της περιοχής μας και της ευχόμαστε καλή δύναμη στα νέα της καθήκοντα.

* * *

Στις αρχαιρεσίες του Σωματείου Ταχυδρομικών Ηπείρου εκλέχτηκε Πρόεδρος ο συμπατριώτης μας Νίκος Φασούλης από το Κεφαλοχώρι Κόνιτσας.

Ο Ν.Φ. είναι και πρόεδρος στο Σύλλογο Γονέων-Κηδεμόνων του 8ου Γυμν. Ιωαννίνων, μέλος του Εργ. Κέντρου Ιωαννίνων και Γραμματέας του Συλλόγου ΕΛΤΑ.

Ευχόμαστε στο φίλο Νίκο καλή δύναμη στα νέα του καθήκοντα.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ - ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ



Το Δ.Σ. της Ένωσης Κονιτσιωτών - Ιωαννίνων, ευχαριστεί θερμά όλους όσους συνέβαλαν και συνεισφέραν για την επιτυχή διοργάνωση του "Επίσιου Χορού" που έγινε στα Λιθαρίσια στις 28/2/2004.

ΓΙΑ ΤΟ Δ.Σ.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΝΤΙΝΟΣ ΦΩΤΗΣ

Ο Γ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΚΛΗΜΑΤΑΣ ΠΑΥΛΟΣ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου Αποφοίτων Κολλεγίου Αθηνών έχει την τιμή να σας προσκαλέσει την Τετάρτη 18 Φεβρουαρίου 2004 και ώρα 8.00 μ.μ. στη Λέσχη του ΣΑΚΑ (Campus Κολλεγίου Αθηνών, Στεφάνου Δέλτα 15) σε μια βραδιά μνήμης για τον Καθηγητή Δημήτριο Κρέμο (1918-2002).

Το πρόγραμμα θα έχει ως εξής:

- Χαιρετισμός από τον Πρόεδρο του ΣΑΚΑ
- Αριστείδης Μπαλτάς 62 Καθηγητής ΕΜΠ

Το επιστημονικό έργο του Δ. Κρέμου

- Φάνης Κακριδής 52

Ως χαρίεν έστ' άνθρωπος...

- Λίγα λόγια από τον Παύλο Κρέμο

Θα ακολουθήσει μικρή δεξίωση.

Η παρουσία σας θα μας δώσει ιδιαίτερη χαρά.

*Με εκτίμηση
Ηρακλής Ρούπας
Γενικός Γραμματέας*

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΡΕΜΟΥ

Στις 18 Φεβρουαρίου και ώρα 8 μ.μ και στην αίθουσα της Λέσχης του Συλλόγου των αποφοίτων του Κολλεγίου Αθηνών (ΣΑΚΑ), με πρωτοβουλία του Διοικ. Συμβουλίου των Αποφοίτων του Κολλεγίου Αθηνών, έλαβε χώρα ΒΡΑΔΙΑ ΜΝΗΜΗΣ για τον ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟ ΚΡΕΜΟ (1918-2002).

Σε μια αίθουσα αρκετά μεγάλη διακοσμημένη με ζωγραφικούς πίνακες του Δ. Κρέμου, παλιοί μαθητές κυρίως στο

Κολλέγιο Αθηνών του Δημ. Κρέμου, άκουσαν με προσοχή και συγκίνηση τους

α) Γιώργο Κατσαρό Πρόεδρο του ΣΑΚΑ (Χαιρετισμό στους παρισταμένους)

β) Αριστείδης Μπαλτά καθηγητή του ΕΜΠ (Κάποιες ιδιαιτερότητες από το επιστημονικό έργο του Δρ. Κρέμου, την μοναδικότητά του και τις πρωτότυπες ιδέες του ως δάσκαλου των μαθημάτων Φυσικής, Χημείας, Αστροφυσικής, Πυρηνικής φυσικής κλπ. στα δυο Αμερικανικά Κολλέγια των αθηνών και σ' άλλα Σχολεία των αθηνών που είχαν σαν αποτέλεσμα να θεωρείται ο Δ. Κρέμος ένας από τους καλύτερους καθηγητές των Σχολείων Μέσης εκπαίδευσης των Αθηνών.

γ) Φάνη Κακριδής τ. καθηγητή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (Αναμνήσεις από τις προσωπικές του σχέσεις με τον Δ. Κρέμο, τόσο σα μαθητής του όσο και σα φίλος του αργότερα. Τα γενικώτερα επιστημονικά, γλωσσολογικά, ιστορικά, πολιτικά κλπ. ενδιαφέροντα του Δ. Κρέμου. Το συγγραφικό του έργο. Το ζωγραφικό του έργο κλπ. Τη δράση του κατά την περίοδο της Κατοχής, στις γραμμές του ΕΑΜ κλπ και

δ) Παύλο Κρέμο αρχιτέκτονα, και για το Δ. Κρέμου που ευχαρίστησε από μέρους της οικογένειας, το ΣΑΚΑ για την πρωτοβουλία του και τους παρισταμένους.

Επακολούθησε μικρή δεξίωση.

Η βραδιά μνήμης αυτή για τον μακαρίτη συμπατριώτη μας και μεγάλο δάσκαλο επιστήμονα, που προικοδότησε την επιστήμη με μαθητές που κοσμούν σήμερα την Ελλάδα, τιμάει ιδιαίτερα την ΚΟΝΙΤΣΑ, που ήταν ο τόπος του και η πατρίδα του

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Αρκετός κόσμος κυκλοφόρησε στην Κόνιτσα και στα χωριά της την Πρωτοχρονιά και τις επόμενες μέρες.

- Το πρώτο δεκαήμερο του Γενάρη θερμοκρασία κατέβηκε αρκετούς αθμούς και πάγωσαν τα νερά.
- Στις 10/1 είχαμε χιονόπτωση ακόμα και στα πεδινά. (Στην Κόνιτσα 5 κ. περίπου).
- Στις 25/1 ο Ορειβ. Σύλλογος Κόνιτσας πραγματοποίησε εκδρομή ανάση στο Βουνό Ομάδια (πάνω από το Ζασιλικό) και έκοψε την καθιερωμένη πίτα για το καλό του χρόνου.
- Με τις έντονες βροχοπτώσεις της ελευταίας εβδομάδας του Γενάρη έπιωσαν και τα χιόνια στα χαμηλά αυάνοντας πολύ τη ροή του Αώου.
- Με την πτώση της θερμοκρασίας και τις νέες χιονοπτώσεις στο τέλος του Γενάρη συσσωρεύθηκαν αρκετά χιόνια στα βουνά μας.
- Η εορτή των Τριών Ιεραρχών πορτάστηκε με τον καθιερωμένο εκκλησιασμό των Σχολείων και τις σχετικές ομιλίες.
- Έκοψαν την πίτα για τον καινούργιο χρόνο στην Κόνιτσα: Ο Πολιτικός Σύλλογος “Αγ. Νικόλαος” η Γ.Ο Ν. Δημοκρατίας, το Κέντρο Περ/κής Εκπαίδευσης, ο Εξωρ. Σύλλογος, ο Εμποροεπ/κός Σύλλογος, η Χορωδία του Πνευμ. Κέντρου, ο Σύλλογος Γυναικών κ.α.
- Χοροί έγιναν από τον Πολιτιστ. Σύλλογο Α. Κόνιτσας, το Κ.Ε.Φ.Ο., το Σύλλογο Γονέων Κηδεμόνων Γ. Τ.Ε.Ε,

τον Ορειβ. Σύλλογο, τους Παλαιοσελίτες, το Πυροσβεστικό Σώμα κ.α.

- Μετά από τις Αλκυονίδες μέρες του πρώτου δεκαμέρου του Φλεβάρη το ψύχος ενέσκψε δριμύτερο με θερμοκρασίες κάτω από το μηδέν και ένα χιονάκι στις 12/2.
- Από το ειδικό Αναπτυξιακό πρόγραμμα της Επαρχίας Κόνιτσας θα δοθούν 3.344,449 ευρώ για σαράντα έργα.
- Ο Σύλλογος Ασπροχωρίτων Απίκης είχε προγραμματίσει τον επόσιο χορό του για τις 6 Μαρτίου, αλλά λόγω των βουλευτικών εκλογών μετατέθηκε η ημερομηνία για τις 28 Φεβρουαρίου με χώρο συνάντησης το ξενοδοχείο “Στάνλεϋ”.
- Από το Γραφείο Σχολ. επαγγελματικού προσανατολισμού Κόνιτσας έγινε ομιλία στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου στις 18/2 με θέμα: “Ο ρόλος της οικογένειας στην αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών”. Εισηγητής ο κ. Βασ. Κούτρας, Επίκουρος καθηγητής Αγωγής Υγείας στο Πανεπ. Ιωαννίνων και Επιστημ. δ/ντής του Συμβουλευτικού Σταθμού καταπολέμησης ναρκωτικών Ν. Ιωαννίνων.
- Μετά την ομιλία ακολούθησε συζήτηση του ομιλητή με το ακροατήριο.
- Στις 19/2 η χορωδία του Πνευμ. Κέντρου κλήθηκε από το Δήμο Μπιζανίου και τραγούδησε με την ευκαιρία των εκδηλώσεων για την απελευθέρωση των Ιωαννίνων από την τουρκική σκλαβιά το 1913.

- Την Κυριακή της Αποκριάς 22/2 ο πρών Πρωθυπουργός κ. Μπισσοτάκης με την κόρη του και Δήμαρχο Αθηναίων κ. Ντόρα Μπακογιάννη, επισκέφτηκαν για προσκύνημα το Μοναστήρι Μολυβδοσκέπαστης και την Κόνιτσα.

Ο κ. Μπισσοτάκης ο οποίος από φοιτητής είχε δεσμούς με την Κόνιτσα γιατί την επισκεπτόταν συχνά, έγινε δεκτός από το Δήμαρχο κ. Χατζηφραϊμίδη και το Δημ. Συμβούλιο στο Δημαρχείο όπου μετά τις αμοιβαίες φιλοφρονήσεις έγινε και ανταλλαγή δώρων καθώς και παράθεση γεύματος με τοπικά εδέσματα από τη Δημ. Αρχή.

- Ο Πολιτιστ. Σύλλογος Κόνιτσας “Αγ. Νικόλαος” έκαψε τον παραδοσιακό έλατο στην Α. Κόνιτσα και ο Σύλλογος “Παναγίας Στομίου” στην είσοδο της πόλης.

Δυστυχώς ο καιρός αγρίψε και η βροχή εμπόδισε τον κόσμο να ξεφαντώσει όπως τις άλλες χρονιές.

Ο ίδιος και χειρότερος καιρός την Καθαροδευτέρα ματαίωσε την έξοδο και τα λεγόμενα κούλουμα.

- Στις 26/2 άρχισε η λειτουργία της Σχολής Δημ. Αστυνομίας στην Κόνιτσα με την προσέλευση 300 υποψηφίων.

- Στις αρχαιρεσίες της Ένωσης Κονιτσιωτών Ιωαννίνων εκλέχτηκε το νέο Δ.Σ. που αποτελείται από τους εξής:

Νίνος Φώτιος, Πρόεδρος
Παπατρύφων Λάμπρος, Αντ/δρος
Κληματάς Παύλος, Γραμματέας
Καράκογλου Χρήστος, Ταμίας

Σκούφιας Δημοσθένης, Μέλος
Χριστοδούλου Θεοδώρα, Μέλος
Χούψια Όλγα, Μέλος

Ο Σύλλογος πραγματοποίησε τον επίσιο χορό του στα “Λιθαρπίσια” στις 28/2.

- Με πρωτοβουλία του Εμπορεπαγγελματικού Συλλόγου Κόνιτσας πραγματοποιήθηκε στις 29/2 στο Κυλικείο της Σχολής Δημ. Αστυνομίας συγκέντρωση επαγγελματιών και έγινε συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων για διάφορα ζητήματα που αφορούν τις σχέσεις του εμπορικού κόσμου της πόλης με τη Σχολή.

Στη συζήτηση παρευρέθηκαν ο Δ/ντής, ο Πρόεδρος του Δ.Σ. της Σχολής οι οποίοι ενημέρωσαν το ακροατήριο για τη λειτουργία της Σχολής.

- Ο Φλεβάρης (τελευταίος μήνας του Χειμώνα) μας αποχαιρέτησε με βροχές στα πεδινά και λίγα χιόνια στα βουνά.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ:

Στα Γιάννινα, ο Παύλος Μαυρογιώργος και η Ουρανία Μακαρίου απόχτησαν στις 21/1 κοριτσάκι.

- Ο Βασίλης και η Κατερίνα Χατζηφραϊμίδη απόχτησαν κοριτσάκι στα Γιάννινα στις 28/1.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ:

Στις 18/1 βαπτίστηκε ο Χρήστος του Αποστόλου Πανταζή, στο Μάζι.

ΓΑΜΟΙ:

Στις 26/12/03 έγιναν στη Γλυφάδα (Αθήνα) οι γάμοι του Δημήτρη Αθ.

Λούδα και της Αγγελικής Χρ. Μπιρμπιλη.

- Στα Γιάννινα έγιναν οι γάμοι του Χρυσόστομου Δήμου και της Ευγενίας Ζάγκα στις 28/12/03

- Στην Κόνιτσα έγιναν οι γάμοι του Αλκιβιάδη Καλέα και της Ελένης Ρούκα στις 11/1.

- Στην Κόνιτσα έγιναν οι γάμοι του Μπιτσάκου Μιχαήλ και της Βασιλικής Τσινασλάν στις 31/1/04.

ΘΑΝΑΤΟΙ:

Απεβίωσαν:

Στην Κόνιτσα ο Στέργιος Ζώκας ετών 63 στις 7/1/04.

- Στο Κάντσικο ο αγωνιστής της Εθν. Αντίστασης Ιωάννης Τσιλογιάννης ετών 82 στις 9/1.

- Στην Κόνιτσα η Φραγκούλα Μάνθου ετών 66 στις 10/1.

- Στη Μολυβδοσκέπαστη ο Ελευθέριος Νίνης, ετών 65 στις 11/1.

- Την ίδια μέρα στην Πηγή ο Κων/νος Γκουβέλης ετών 76.

- Στις 14/1 ο Ιωάννης Μπέτζιος ετών 85 στην Κλειδωνιά.

- Στις 16/1 ο Ζιάκος Ηλίας ετών 70 στο Ανδονοχώρι.

- Στις 22/1 ο Τιμολέων Παπαδιαμάντης ετών 98 στα Γιάννινα.

- Στις 29/1 η Ευτέρπη Δημητρούλη ετών 76 στην Κόνιτσα.

- Στις 29/1 ο Αχιλλέας Ν. Κουτσούκης ετών 84 στη Λαγκάδα. Ο Α.Κ. είχε λάβει μέρος στην Εθν. Αντίσταση και στον εμφύλιο. Γύρισε από την Τα-

σκένδη το 1964.

- Στις 29/1 ο Ηλίας Δήμου ετών 94 στην Πηγή.

- Στις 1/2 η Αικατερίνη Ρούβαλη ετών 76 στο Ελεύθερο.

- Στις 3/2 η Γιαννούλα Καλέα ετών 88 στο Ελεύθερο.

- Στις 11/2 η Φαίδρα Μήτσικα ετών 83 στον Νικάνορα. Η Φ.Μ. ήταν σύζυγος του Νεοπόλεμου που είχε λάβει μέρος στο πρωικό κατόρθωμα στην Καλλιθέα κατά των Γερμανών με την ομάδα Ζδράθου.

- Στις 21/2 ο Χρήστος Βασιλείου ετών 89 στο Γανναδιό.

- Στις 2/2 ο Παντελής Εξάρχου ετών 79 στην Πηγή.

- Στις 21/2 ο Πέτρος Πάντος ετών 81 στην Κόνιτσα.

- Στις 23/2 η Βικτωρία Παπαϊωάννου ετών 79 στην Κόνιτσα.

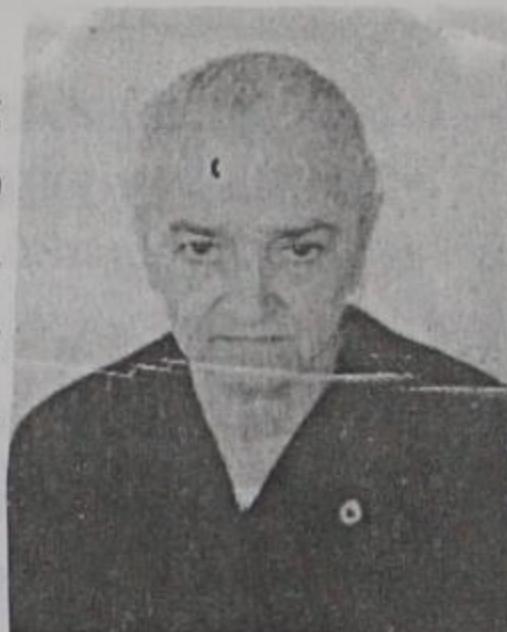
- Στις 27/2 η Αμαλία Βαζούκη ετών 79 στη Νικάνορα.

ΜΝΗΜΕΣ



Στη μνήμη του Αθανασίου Κωστάκη από το Ελεύθερο, η σύζυγος Μερόπη και τα παιδιά της Νικόλαος και Δημήτριος, προσφέρουν στο περιοδικό μας 30 € και 100 € στο Γραφοκομείο Κόνιτσας.

Στη μνήμη της Φαίδρας και του Νεοπτόλεμου Μήτικα, ο γιός τους Δημήτρης προσφέρει στο περιδικό μας 20 €.



* * *

Στις 23/2 πέθανε στον Αμάραντο η Βικτωρία Παπαγιάννη ειών 97. Στη μνήμη της η κόρη της Λευκοθέα προσφέ-

ρει στο περιοδικό μας 15 €.

* * *

• Η Βασιλική, χήρα Κώστα Ζίδρου και τα παιδιά της Ευανθία, Σπύρος, Δημήτρα Μνιάς και Βασιλης στη μνήμη του συζύγου και πατέρα τους Κώστα, καθώς και στη μνήμη του νονού τους Νίκου Ρόμπολου, προσφέρουν στο περιοδικό "KONITSA" το ποσό των 60 €.

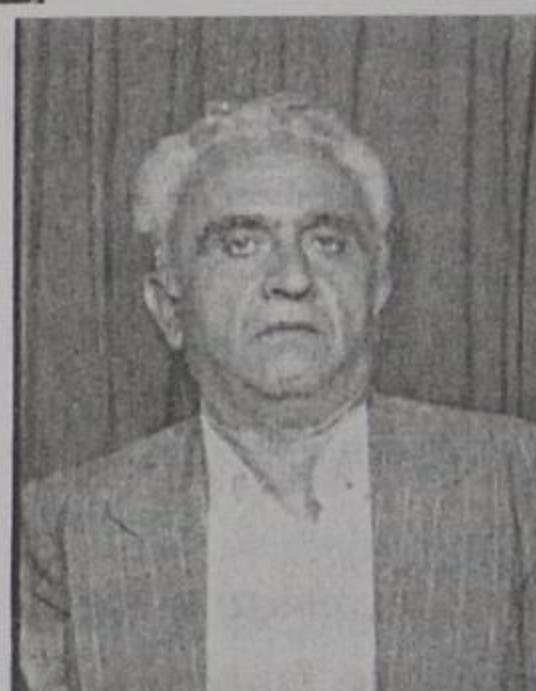
* * :

• Στις 10/1 πέθανε στην Κόνιτσα η Φραγκούλη σύζυγος του Αριστοτέλη Μάνθου το γένος Αθανασίου και Κατερίνας



Νίκου από το Δίστρατο, ειών 64. Στη μνήμη της και για ανάπτυξη της ψυχής της, ο σύζυγος και τα παιδιά της Όλγα και Χαράλαμπος προσφέρουν στο περιοδικό "KONITSA" το ποσό των 50 €.

* * *



• Στις 21/2 πέθανε σε ηλικία 80 ειών ο Πέτρος Πάντος που πριν τη συνταξιοδότηση του διατηρούσε κατάστημα υποδημάτων στην

Αγορά της Κόνιτσας. Ο Π.Π. με την εργατικότητα και την εντιμότητά του ως επαγγελματίας, κατάφερε να δημιουργήσει μια πολυμελή οικογένεια που έχει την εκτίμηση και τη συμπάθεια της τοπικής κοινωνίας.

Η σύζυγος και τα παιδιά του εκλιπόντος στη μνήμη του, προσφέρουν 150 € στο Γηροκομείο Κόνιτσας και 100 € στο περιοδικό μας.

* * *

• Στη μνήμη του Βασιλείου Μίρκου που πέθανε στο Μαυροβούνι στις 14/2, η Ουρανία Ευαγγελίδου προσφέρει 10 € στο περιδικό μας

Νεκρολογίες

† Ηλίας Δήμου



Πλήρης ημέρων έφυγε από τούτο τον κόσμο ο Ηλίας Δήμου από την Πηγή (Πικλάρι) στις 30/1/04.

Ο Η.Δ. γεννήθηκε στην Πηγή το 1910 και έζησε όλα τα χρόνια στο χωριό του και για πολλά χρόνια το υπηρέτησε ως πρόεδρος. Στην Κατοχή από την αντιστασιακή οργάνωση του Ε.Α.Μ. αγωνίστηκε κι αυτός, όπως και η συντριπτική πλειοψηφία των χωριανών του για την απελευθέρωση της πατρίδας.

Άριστος μάστορας της πέτρας (πελεκάνος) δούλεψε με συνέπεια και εντιμότητα σε οικοδομές, αλλά και ως υλοτόμος με τη δημιουργία του Δασικού Συναιτερισμού του οποίου υπήρξε πρωτοπόρος.

Η προσωπικότητα και το ίθος του τον έκαναν σεβαστό σε όλους τους χωριανούς και σε όποιους τον γνώρισαν στο μακρύ διάσπορα της ζωής του.

Το καλό όνομα που άφησε κληρονομιά στους δικούς του, ας τους κάνει περήφανους να τον θυμούναι πάντα.

Στη μνήμη του εκλιπόντος, ο φίλος του Γεώργιος Παππάς από την Κόνιτσα προσφέρει στο περιοδικό μας το

ποσό των 100 €.

Επίσης και ο Ιερέας Ευάγγελος Δόνος (γαμπρός από την κόρη του εκλιπόντος) προσφέρει το ποσό των 20 €.

* * *

† Ανδρέας Κουσιαφές



Ανδρέας Κουσιαφές του Γεωργίου, οδηγός του ασθενοφόρου του Νοσοκομείου Ε.Ε.Σ. Κόνιτσας από το Δρυμό Καλαβρύτων, ένα αυτερι λαμπερό που έσβησε για πάντα το Νοέμβρη του 2003. Δούλευε στις αποθήκες του Ε.Ε.Σ. στην Αθήνα και το 1953 εστάλη από το Ε.Ε.Σ στην Κόνιτσα για μεταφορά υλικών για τις εργασίες επεκτάσεως του Νοσοκομείου. Την 24/4/55 εγένετο ο γάμος του μετά της Έλλης Νικολοπούλου, κόρης του Βασίλη και Αθηνάς Νικολοπούλου. Υπηρέτησε ως οδηγός ασθενοφόρου του Νοσ/μείου Ε.Ε.Σ Κόνιτσας.

Και στις 29/8/71 έφυγε και εγκαταστάθηκε στην Πάτρα υπηρετώντας εις το επαρχιακό τμήμα Ε.Ε.Σ Πατρών. Στην Κόνιτσα αγάπησε τον κόσμο, τον τόπο και τη δουλειά του, στο μέγιστο βαθμό. Ποτέ δεν λύγισε και πάντα απέδιδε το άριστον.

Παρά τους κακούς δρόμους και τα

χιόνια ο εξαιρετος χειρουργός κ. Θεμιστοκλής Λέκκας δεν αρνήτω ερχομό. "Βράστε εργαλεία και έρχομαι". Ο δε Ανδρέας πάντα επί ανάγκης να τον ανεβάζει ως την Βίγλα στη φυγή και να τον δέχεται στην Βίγλα στον ερχομό. Η εκτίμηση του κ. Λέκκα στον Ανδρέα ήτο μεγάλη και η τηλεφωνική επικοινωνία συχνή στην Πάτρα.

Πήγαινε νύχτα να χτυπήσει την πόρτα του σπιτιού του επί εκτάκτου περιστατικού (έλλειψη τηλεφώνου).

Η μικρή κόρη του Λενίτσα του έλεγε. Φύγε, μην μου κλέβεις τον μπαμπά μου.

Πάντα το καλοκαίρι ξεκίνησε με το αυτοκίνητό του και ερχόταν στην Κόνιτσα να μας δει και να τον δούμε.

Οφείλουμε οι παλιοί συνεργάτες, οι Δήμοι, το κοινό, να φτάσουμε στο ΔΡΥΜΟ για το τελευταίο αντίο, ανάβοντας ένα κεράκι στον τάφο του.

Στους δικούς του κουράγιο.

ΒΑΝΔΕΡΑΣ Χ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Στη Mára μου



Θυμάμαι μια Mára εργατική με πολύ ευγενική φυχή.

Θυμάμαι μια Mára αγωρίστρια γεμάτη δύραμη και υπομονή.

Θυμάμαι μια Mára από καρδιά γεμάτη φιλότιμο και αρδρωπιά.

Θυμάμαι μια Mára από φυχή που μας αγαπούσε πολύ.

Θυμάμαι μια Mára με σεβασμό που όσο θα ζω δει την ζεχρώ.

**Στη μνήμη της τα παιδιά της προσφέρουν
30€ στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" Κ. Σταυρίδου**

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

	Δολ.		
Γαζώνας Αριστ. U.S.A.	200	Πρόκος Βασ. Καλλιθέα	10
	€	Ζαφείρης Δημ. Πυρσόγιαννη	10
	25	Μπουζούλας Γεώργ. Εξοχή	10
Ιπακόλας Αποστ. U.S.A.	25	Καλλιντέρης Αχιλ. Αετόπετρα	10
Ιπακόλας Σωτ. U.S.A.	25	Βουρδούκας Ευθ. Πηγή	10
Ιπακόλα Ελένη U.S.A	25	Αδάμος Κώστας Λαγκάδα	7
Λιδ. Παπαδημητρίου Κων. Αθήνα	10	Δήμου Στεφ. Πηγή	10
Γιαϊλόγλου Ιωαν. Αθήνα	10	Μαργαρίτης Ιωαν. Δίστρατο	10
Λιναστασιάδης Παν. Αθήνα	10	Τσίμας Νικ. Οξεά	7
Ληλίγκος Μιχ. Αθήνα	30	Ιερ. Σκίρτας Αγγ. Πάδες	10
Ταρασκευάς Γεώργ. Αθήνα	8	Μπακόλας Θεοφ. Νικάνορας	10
Τράπας Ηλίας Αθήνα	8	Εξάρχου Γ. Αθαν. Πηγή	7
Ξάνθος Μιχ. Αθήνα	20	Κεφάλας Δημ. Πηγή	7
Φράγκος Χρ. Αθήνα	20	Ντίνος Λάμπρος Καλλιθέα	7
Χαραγιάννης Σπυρ. Αθήνα	10	Σπανός Π. Στέργ. Δίστρατο	14
Ιύρρος Κων. Αθήνα	25	Κοτόπουλος Αθαν. Μελισσόπετρα	10
Γίσμα Έλλη	7	Παρασκευάς Αντ. Μάζι	7
Ιπίζου Φρίντα Αθήνα	7	Μουκοβίνας Κων. Μεσοβούνι	7
Γιούκα Κατερίνα	7	Μπλιθικιώτης Π. Κων. Λαγκάδα	10
Γικούλη Μαρίκα Αθήνα	7	Μούσιος Χαραλ. Λαγκάδα	10
Ιαρσάμης Αθαν. Αθήνα	7	Τζιάτζιος Αποστ. Μολυβδοσκέπαστη	10
Ιουκοβίνας Γεωργ. Αθήνα	7	Ρίζος Γεωργ. Μάζι	7
Ιπίζος Δημ. Αθήνα	7	Χήρας Δημ. Γανναδιό	7
Ιούκης Χρ. Αθήνα	7	Πορφύρης Λάμπρος Εξοχή	15
Ιπακόλας Χρ. Αθήνα	10	Μπούνας Ευ. Κόνιτσα	20
Ιόντου Μελπομένη Αθήνα	7	Παπαδήμας Νικ. Κόνιτσα	10
Ιίσπας Ηλίας Πειραιάς	7	Πορφύρης Χ. Ευ. Κόνιτσα	7
Ιίσπας Χρήστος Πειραιάς	10	Κουκέσης Παντ. Κόνιτσα	7
Ιικρογιαννάκη Βασ. Νίκαια	10	Σπέλλας Χρ. Κόνιτσα	7
Ιιαντή Μαρίνα Γιάννινα	10	Λάκκας Σωτ. Κόνιτσα	7
Ιισάτης Σπυρ. Γιάννινα	30	Ευαγγελίδης Ευ. Κόνιτσα	10
Ιιουρέλης Νίκος Γιάννινα	35	Σπανός Χ. Βασ. Κόνιτσα	10
Ιιόμπολος Ιωαν. Γιάννινα	7	Ρούση Αριστέα Κόνιτσα	7
Ιιόψη Μάρθα Γιάννινα	10	Ρούσης Νικ. Κόνιτσα	8
Ιιουτόπουλος Γεωργ. Γιάννινα	7	Βαγενά Αποστολία Κόνιτσα	10
Ιιόμου Στεφ. Γιάννινα	8	Κατής Αποστ. Κόνιτσα	10
Ιιουζούλα Μαρία Γιάννινα	7	Ζδράβου Δέσποινα Κόνιτσα	7
Ιιίζα Μαίρη Γιάννινα	7	Κρυστάλλης Γεωργ. Κόνιτσα	7
Ιιαππά Μαγδαλινή Θεσ/νίκη	10	Διαμάντη Ευανθία Κόνιτσα	14
Ιιαπακώστας Στεργ. Θεσ/νίκη	15	Γορίτσα Χριστίνα Κόνιτσα	14
Ιιαλεξόπουλος Στάθης Θεσ/νίκη	12	Αγόρου Κώστας Κόνιτσα	20
Ιιαπεινόπουλος Γεωργ. Θεσ/νίκη	15	Πασχάλη Ελένη Κόνιτσα	7
Ιιατζηνικολάου Νικ. Θεσ/νίκη	7	Μπάρμπα Νικολέττα Κόνιτσα	10
Ιιάππας Θωμάς Κοζάνη	20	Κρυστάλλης Χαραλ. Κόνιτσα	7
Ιιοφούρη Ιφιγ. Δράμα	10	Καραφέρη Ελισάβετ Κόνιτσα	7
Ιιανταζίδης Στάθης Ν. Σάντα	10	Ζήδρος Θ. Βασ. Κόνιτσα	30
Ιιάμοις Ιωαν. Κέρκυρα	7	Στέφος Στέφος Κόνιτσα	20
Ιιάντου Ελευθ. Κέρκυρα	7	Γκούντας Κώστας Κόνιτσα	10
Ιιάτσος Γεωργ. Πάτρα	40	Χατζημελετίου Ντίνα Κόνιτσα	7
Ιιάππας Κων. Καλλιθέα	10	Νικολόπουλος Γεωργ. Κόνιτσα	50

Σύρκος Κώστας Κόνιτσα	7	Ρόμπολος Κων. Κόνιτσα	7
Ιήλιας Αλέξης Κόνιτσα	10	Γκότζος Πέτρος Κόνιτσα	10
Συρολίβανος Δημ. Κόνιτσα	7	Κώτσικος Στεφ. Κόνιτσα	10
Τεφάνου Λαζ. Κόνιτσα	7	Ιερ. Νάκος Αποστ. Κόνιτσα	10
Έφος Ανδρέας Κόνιτσα	15	Βλάχος Γρηγ. Κόνιτσα	10
Αϊτανίδης Στ. Κόνιτσα	14	Οικονόμου Σπύρος Κόνιτσα	15
Ιίτσας Θωμάς Κόνιτσα	20	Χουλιαράς Παύλος Κόνιτσα	15
Μάλιακας Νίκος Κόνιτσα	7	Βανδόλας Δημ. Κόνιτσα	15
Ευαγγέλου Διον. Κόνιτσα	7	Τσούκας Κων/νος	7
Μάνθος Αριστ. Κόνιτσα	10	Κρυστάλλης Σταύρος	7
Χαράκογλου Νίκος Κόνιτσα	7	Βλάχος Μάνθος	10

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ - ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ

το χάνι



ΚΛΕΙΔΩΝΙΑ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΤΗΛ.: (0655) 24567

FAX: (06550) 24568

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 610 τ.μ.
στην Α. Κόνιτσα (κοντά
στη Μπρόπολη)
Τηλ. 210 2758906

Ξυλόγιλοπτα

Βογαντινής και Λαϊκής Τέχνης

Γιάννης Σινάνης

ΕΠΤΑΧΩΡΙ
Τηλ. 24670-84137 & 84127

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΑΤΣΑΝΟΥ - ΖΕΥΓΟΛΑ
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ

ΑΒΕΡΩΦ - ΚΟΝΙΤΣΑ
Τηλ.: (0655) 22529

Τηλ. Οικίας: (06510) 93622
Κιν.: 0945182799